

"Glädje"

"Elaka människor har ingen sång"

En undersökning om vem som väljer att sjunga i kör och varför personen gjort det valet.

Examensarbete
Vårterminen 2014
Poäng: 15 HP
Författare:
Daniel Engström
Tom Svensson

Handledare:
Ketil Thorgersen

Sammanfattning

Vem väljer att sjunga i kör och varför väljer personen körsång som fritidsaktivitet? Detta var uppsatsens två huvudfrågor och syftade till att hitta likheter bland de människor, bosatta i Stockholms län, som valt att sjunga i kör samt att ta reda på varför dessa människor valt att regelbundet repetera med kören. Uppsatsen syftar även till att undersöka ifall körmedlemmarnas och körledarnas uppfattning om körsång som fritidsaktivitet stämmer överens.

I bakgrunden redovisas en historisk tillbakablick som sträcker sig från förhistorien fram till körsången idag, med kördirigenten Eric Ericson i spetsen. John Deweys teorier om lärande och problemlösning, utgjorde vår teoretiska utgångspunkt. Vi valde att göra en enkätundersökning som riktade sig till körmedlemmarna i utvalda körer samt en kompletterande intervjustudie med utvalda körledare.

Det finns många olika anledningar till att människor väljer att sjunga i kör. De tydligaste är att de söker en social aktivitet med en musikalisk inriktning. Genomsnittspersonen av de människor som då väljer att sjunga i kör är enligt vår undersökning, högskoleutbildade etniskt svenska kvinnor i övre medelåldern med en högre lön än genomsnittsbefolkningen i Sverige.

Nyckelord: Körledare, Körmedlem, Körsång, fritidsaktivitet

Abstract

What characterizes the person who chooses to sing in a choir and why does the person choose choral singing as a recreational activity? These two questions was this thesis two main issues and our investigation sought to find similarities among the people, residing in Stockholm County, which has chosen to sing in a choir , and to find out why these people have chosen to regularly rehearse with a choir. The thesis also aims to examine if the choir members answers to our survey, and choir leaders idea of choral singing match.

In the background chapter, we present a historical review extending from prehistory up to the choir today, with the choir conductor Eric Ericson at the tip. John Dewey's theories concerning learning and problem solving constituted our theoretical basis and are presented in the theory chapter. We chose to do an extensive survey which was directed to choir members in select choirs and additional interviews with selected choral conductors. This is presented in the methodology chapter

There are many different reasons why people choose to sing in a choir. The most obvious is that they are looking for a social activity with a musical focus. The average person who chooses to sing in a choir is, according to our survey, college-educated ethnic Swedish women in late middle age with a higher salary than the average population in Sweden.

Keywords: Choir leader, Choir member, Choir, recreational activity

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Abstract	3
Innehållsförteckning	4
Förord	6
1. Inledning	7
1.1 Varför vi valde körsång som ämne	8
Syfte	9
2. Bakgrund	10
2.1 Den sjungande människans förhistoria	10
2.1.2 Körsång genom seklerna	11
2.1.3 Svensk körsång idag	12
3. Teoretisk utgångspunkt	14
3.1 Teoretisk utgångspunkt - "Learning by doing"	14
3.2 Koppling till körmedlemmarna	14
4. Metod	15
4.1 Enkätstudie	15
4.2 Intervjustudie	15
4.3 Urval	15
4.3.1 Profan eller sakral kör	15
4.3.2 Antal körsångare i Sverige	16
4.3.3 Körer i Stockholms län	16
4.3.4 Kriterier för de körer vi valde	17
4.3.5 Val av intervjurespondenter	17
4.3.6 Val av enkätrespondenter	18
4.4 Intervju	18
4.5 Enkät	18
4.6 Undersökningsprocedur	19
4.7 Analys	19
4.8 Etiska överväganden	20
4.9 Validitet och reliabilitet	20
4.9.1 Enkäterna	20
4.9.2 Intervjuerna	20
4.10 Bortfallsanalys	20
5. Resultat	21
5.1 Enkäten	21
5.1.1 Del 1 – Vem är jag?	21
5.1.2 Del 2 – Varför väljer jag körsång som fritidsaktivitet?	25
6. Analys	34
6.1 Vem väljer att sjunga i kör	34
6.1.1 Ålder och Kön	34
6.1.2 Lön och utbildning	34
6.1.3 Etnicitet	35
6.2 Varför väljer körmedlemmarna körsång som fritidsaktivitet	36
6.2.1 Musikalisk eller social anledning till att sjunga i kör	36
6.2.2 Notläsning, amatör eller mer erfaren kör	37
6.2.3 Känna sig uppskattad och kunna påverka körens repertoar	37
6.2.4 Gemenskapen eller solosången	37

7. Diskussion	39
7.1.1 Introduktion till diskussion.....	39
7.1.2 Åldersaspekten	39
7.1.3 Körsång och fotboll	40
7.1.4 Könsindelning	40
7.1.5 Utbildning, inkomst och etnicitet	41
7.1.6 Musikaliskt och/eller socialt?.....	42
7.1.7 Learning by doing	43
7.2 Metodval.....	43
7.2.1 Hur har metoden inverkat våra resultat?	43
7.2.2 Vår egen påverkan av resultatet	43
7.2.3 Metodförbättringar	44
7.3 Vidare forskning.....	45
Sammanfattning av undersökningens resultat.....	46
8. Litteraturförteckning	47
Bilaga 1 - Enkäten	50
Bilaga 2 – Intervjufrågorna	54
Bilaga 3 – Diagram	55

Förord

Vi som författat denna uppsats vill tacka alla som har hjälpt oss att göra denna uppsats möjlig.

Ketil Thorgersen som handlett oss genom hela processen vill vi ge ett speciellt tack.

Vi sänder ett stort tack till SMI och dess ledning.

Vi tackar alla körmedlemmar som ställt upp i undersökningen.

Vi tackar de körledare som delat med sig av deras kompetens, erfarenheter och åsikter.

Vi tackar Pelikan på Blekingegatan i Stockholm som många kvällar serverat oss många kalla öl samtidigt som vi sammanställt data från enkäter och intervjuer.

Inte minst vill vi tacka våra nära och kära som stöttat oss i skapandet av denna uppsats.

1. Inledning

Tisdag

Tisdag är den värsta dagen! Fy vad jag är trött! Lång dag, chefen var sur, kaffemaskinen var trasig så jag fick springa iväg nästan ett helt kvarter bara för att få en jäkla kaffe. Fem års hårt studerande på Högskolan och så får man inte ens kaffe en helt vanlig tisdag. Och världens bilkö på det. Världens snabbaste bil, längst fram i kön... Jaja, nu ska jag i alla fall åka och sjunga i kören. Hoppas det finns kaffe till fiket. Jag orkar inte riktigt åka men jag borde ju, jag är ju inte sjuk. Egentligen. Eller lite förkyld kanske jag är. Nej, jag åker dit. Kom igen Judith det blir kul!

Äntligen! Att allt ska ta sådan tid i den här stan, bara att ta sig till en körrepetition är ju ett helt projekt, varför måste alla ut och köra just nu? Hoppas det finns kaffe till fiket! Nu är jag här i alla fall. Ok Judith, på med leendet så kör vi. Det blir i alla fall kul att träffa andra människor än de jag jobbar med. Jobbkamraterna träffar jag ju faktiskt varje dag, och chefen var sur igen.

Uppvärmning, skönt att tänka på nått helt annat.

”RRRRRR, BRRRRR, bop bop bop, drama drama drama drama Dramaten o operan”.

Jag gillar att sjunga upp, man kommer igång i rösten trots att man är så trött. Bra, nu ska vi öva på den nya låten som vi fick förra veckan. Jag har ju inte hunnit öva, men det är i och för sig långt kvar till konserten, jag hinner till dess. Skönt att vi är så många i sopranstämman, Jag sätter mig bredvid Christina, hon kan nästan alltid vår stämma.

Nu är det visst nått som händer. Två unga killar? Ska dom börja i kören? Det behövs verkligen fler i mansstämmorna. Vi är ju mer än dubbelt så många i sopranstämman än vad bas och tenor är tillsammans. Nehe? Dom är inte här för att sjunga. Tom hette den ena i alla fall och tror jag att den andre sa att han hette Daniel. Studerar musikpedagogik på SMI. Vad är de? Jaha Stockholms Musikpedagogiska Institut. Där har jag en väninna som gått Logonom. OK! Dom är här för att göra en enkätstudie inför en C-uppsats dom ska skriva. Spännande! Det var längesen jag skrev uppsats. Jag måste varit 24 när jag gick ut. Massa text var det i alla fall. Herregud, det är ju nästan 27 år sen! Oj, ska vi fylla i enkäten nu? Javisst, spännande.

Civilstånd? Känns fortfarande lite jobbigt att fylla i ”*ensamstående*” trots att jag varit skild i snart 8 år. Kulturella rötter? Vad är de? Jag fyller i *Svenska* för det verkar ju stämma. Jag är ju Svensk. Det är väl alla i kören. Eller vi har ju en tjej från Rumänien. Körledaren är såklart ”*mycket viktig*” det är därför jag bytte till den här kören. ”*Hur många körer har du varit aktiv i?*” oj 7 stycken? Det är många när man räknar efter. Fyller i ”5+”. Jag har ju sjungit i kör sen jag gick i småskolan så det är ju ”15+ år”. Det gick ju fort. Nu blir det fika. Kaffe. Ne nu hinner jag inte fika mer. Vi måste ju hinna öva in alla fem styckena till konserten! Tur att jag är van att läsa noter i alla fall.

Åh vad jag är trött. Lång men händelserik dag. Körledaren var på ett strålande humör. Så skönt att få känna sig uppskattad. Man livas upp och dras med när alla sjunger. Så var det nån som hade bakat till fiket. Trevligt! Avkoppling, ny energi, musikalisk och kroppslig återhämtning. Tisdag är den bästa dagen!

1.1 Varför vi valde körsång som ämne

Under många år har vi som är författare till denna uppsats sjungit och spelat med ett stort antal olika körer runt om i Sverige. Vi har deltagit både som körmedlemmar, sångsolister och instrumentalister. Körerna vi samarbetat med har haft en sakral såväl som profan inriktning och har haft sina grundintressen såväl inom den kyrkliga som inom den världsliga världen. Körerna har även haft karaktären av olika ickereligiösa livsåskådningar och gemensamma intressen såsom t.ex. företagskörer, föreningskörer och ”Alla kan sjunga” körer. Genom vårt eget deltagande har vi registrerat ett antal gemensamma nämnare mellan de körer vi har samarbetat med. Enligt våra individuella observationer består den typiska svenska kören av människor med etnisk svensk bakgrund varav majoriteten av medlemmarna utgörs av kvinnor i medelåldern.

Genom denna undersökning vill vi besvara de frågor som utgör anledningarna till att vi valt körsång som ämne för vår forskning. Vem väljer att sjunga i kör och varför? Dessa är våra två huvudfrågor och i detta grundar sig vårt eget personliga intresse för körsång och de observationer vi gjort i samband med vårt eget deltagande i olika körsammanhang.

Vi funderar kring de olika uttryck som ofta används för att beskriva svensk körsång. Uttryck som "den svenska kören", "kören som folkrörelse" med fler exempel, blir ofta en benämning när körsång diskuteras. Men vad kännetecknar den svenska kören och kan den verkligen betraktas som en folkrörelse? Vad är definitionen på en svensk körsångare eller som vi väljer att ställa frågan, Vem väljer att sjunga i kör?

Den forskning som hittills skett fokuserar till stor del på kopplingen mellan körsång och hälsa och dessa undersökningar visar på stora fördelar för välmående vid gemensam sång.¹ Vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg har ett forskningsprojekt granskat körsångens hälsoeffekter. Resultatet är att det är bra för människor i många aspekter att sjunga i kör.² Även på TV4 nyhetsmorgon så tar de upp ämnet, sjung i kör och må bra.³

Sjunga i kör är bra för hjärtat

Forskning på liknande ämne som vårt har gjorts i ett examensarbete av Oskar Johansson från Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.⁴ *Choir in Focus 2011* redigerad av Ursula Geisler och Karin Johansson är forskning som berör många områden inom körsång⁵ och har gjorts i flera ”årsböcker”

---

¹ Lindström, D. (2006) *Sjung, sjung för livet*, Luleå: Universitetstryckeriet

² Dagen: (Publicerad, 2013-07-09) <http://www.dagen.se/nyheter/sjunga-i-kor-bra-for-hjartat/>

³ TV4. (Publicerad 3 nov 2013) *Söndagsskolan - sjung i kör, må bra och bli friskare.* http://www.tv4play.se/program/nyhetsmorgon?video_id=2479917

⁴ Johansson, O. (2013) ”Bach eller bulle?” Stockholm: Kungliga Musikhögskolan. Kandidatuppsats

⁵ Geisler, U & Johansson, K. (2011) *Choir in focus 2011*, Göteborg: Bo Ejeby förlag

Syfte

Syftet med denna studie är att kartlägga vem som väljer körsång som fritidsaktivitet och varför de gör det samt även vad ett antal körledare har för funderingar kring samma frågor. Vi har begränsat vår studie till att enbart omfatta körmedlemmar och körledare från stockholmsbaserade körer. För att kunna svara på syftet har en enkät konstruerats som delats ut till körer i Stockholms län. En intervjustudie har också genomförts med körledarna. Resultaten har genererats med hjälp av Deweys problemlösningsmetod Learning by doing.

Finns det någon gemensam nämnare vad gäller körmedlemmarnas socioekonomiska och demografiska bakgrund och hur kommer det sig i så fall? Om studien visar på en homogenitet bland körsångarna kan det vara av intresse att belysa detta faktum oavsett om anledningen till homogeniteten är att det sker på grund av en bakomliggande struktur eller att sammansättningen är helt oplanerad. Vilka motivatorer som styr kan vara av intresse då det kan leda till en större förståelse av varför många människor väljer specifikt körsång som fritidsintresse. Är valet baserat på en musikalisk och/eller social anledning eller finns det någon annan faktor som påverkar valet av aktivitet?

2. Bakgrund

Här kommer det att presentera en kort historisk tillbakablick och denna tillbakablick kommer successivt att leda fram till det som idag kallas för den svenska körsången. Kapitlet kommer främst att fokusera på människans röst användande inom musik.

2.1 Den sjungande människans förhistoria

En mycket intressant fråga många bör ställa sig när det talas om körens historia är; Hur länge har människan använt sin röst för att sjunga?

Vi tar oss långt tillbaka i tiden, tillbaka till den tid då människan började befolka jorden. Tiden som kallas för förhistoria. Tiden före skriftliga källor det vill säga innan människan dokumenterade sina liv med hjälp av skrift. Michael Miller skriver i sin bok, *The Complete Idiot's Guide to Music History*, att det var för ca 50 000 år sedan som människan började vandra norrut och utvandra ifrån Afrika, där homo sapiens sapiens (människan) har sitt ursprung, för att börja befolka andra delar av världen, först Asien och Europa och till slut resten av kontinenterna.^{6,7} Arkeologer har funnit ett flertal flöjter, pipor och visslor gjorda av ben från djur. Eftersom vissa av dessa har haft hål borrade i sig är det möjligt genom att täcka för olika kombinationer av hål, kunnat ge olika tonhöjd, likt flöjter som finns idag. Detta indikerar på att människan sedan länge har utövat någon form av musik och har också länge använt sin röst i detta syfte. Gerald G Hotchkiss skriver i sin bok *Music Makers* att det har rapporterats i tidsskriften *National Geographic* att arkeologer har funnit en benflöjt i centrala Europa som dateras till att vara mellan 28 000 - 32 000 år gammal.⁸ Det som inte tas upp är det som Miller skriver, att den äldsta benflöjt som hittills funnits och åldersbestämts, dateras till vara ca 45 000 år gammal. Denna flöjt har också hittats i centrala Europa. Flöjten var likt de andra gjord av ben från djur, nämligen av lårbenet från en björn. Innan musikinstrument kunde skapas och brukas så använde människan sin röst för att skapa musik, genom att sjunga.⁹ I boken *Origins and Development of Musical Instruments* skriver författaren Jeremy Montagu:¹⁰ Vårt sökande börjar långt bort i tiden. Kanske inte så långt bort som musiken sträcker sig, men säkert till tiden innan människan blev människa, för sången är medfött i naturen.

Länge har människan, precis som många olika djurarter runt om på jorden, använt kroppsgester och rösten för att kommunicera människor emellan, precis som små barn gör idag innan de lär sig att tala.^{11,12} Människan använder sin röst, sin kropp och sitt ansikte¹³ för

---

⁶ Miller, M. (2008) *The Complete Idiot's Guide to Music History*, USA: New York, S. 5

⁷ Nationalencyklopedin: <http://www.ne.se/homo-sapiens>

⁸ Hotchkiss, G.G. (2005). *Music Makers: A Guide to Singing in a Chorus or Choir with a Short History of Choral Music*, USA: Santa Fe, S. 15-16

⁹ Wikipedia: Prehistoric music. (Senast ändrad, 29 Januari 2014)
http://en.wikipedia.org/wiki/Prehistoric_music

¹⁰ Montagu, J. (2007). *Origins and Development of Musical Instruments*, Scarecrow Press, INC, S. 1

¹¹ Stokoe, W. C. (2001) *Language In Hand: Why Sign Came Before Speech*, USA: Washington D.C. S. 6, 16

¹² Coupe-O'Kane, J. Goldbart, J. *Communication Before Speech: Development and Assessment*, Storbritannien: London S. 59, 67

att till exempel påkalla uppmärksamhet vid farliga situationer, visa känslor inför andra människor eller skrämma och hota andra människor och djur. Men vad har detta med sång att göra? Forskare menar att innan människan utvecklade det talande språket så använde människor sin röst för att kommunicera med varandra.¹⁴ Människans sång har, och har haft, en stor mängd olika användningsområden. Både i syfte av kommunikation, som tidigare nämnts, men människans sång har även använts i ett religiöst syfte samt i ett ändamål av nöje och kultur. Under flera 10 000 tals år har människan sjungit av olika anledningar, kanske till och med så länge som människan har funnits. De äldsta anatomiska fynden som hittats dateras till en ålder av ca 200 000 år.¹⁵ Sången är en gåva som naturen skänkt varelser på jorden,¹⁶ och det pekar på att så länge människan har kunnat kallas människa så har sången funnits med oss.

Men om flera människor sjunger i grupp, kan det då kallas för kör? Genom upprepat användande av sin röst så har människan funnit olika användningsområden för rösten. Genom att härma andra människor och härma djur som finns i omgivningen och lära varandra med hjälp av muntliga traditioner och nedteckningar så har människans röst och sång utvecklats.

2.1.2 Körsång genom seklerna

Eftersom denna uppsats inte har historia som sitt huvudämne så gör vi ett litet hopp fram till en tid närmare vår egen. Vi väljer att fokusera på västeuropeisk musikhistoria då den leder oss närmare körsången i Sverige.

Att sång och musik länge har utövats av människan är det ingen tvekan om. Barbara Russano Hanning skriver i boken *Concise history of western music* att 1800 före Kristus finns det Babyloniska skrifter om musik, efter det har sången utvecklats i en mängd olika syften. Antikens greker använde musik för att disciplinera tanken och idrott för att disciplinera kroppen, dessa två ämnen var de två viktigaste ämnen i antika grekers utbildning. Musik och poesi var praktiskt taget synonyma för varandra och dess användningsområde var både utbildning och kultur.¹⁷ Musiken har även utvecklats i ett religiöst syfte t.ex. inom katolska kyrkan där sången användes i bland annat psalmer, hymner och predikan.

Vid 1000-talets början hade människa ”under mödosamt arbete lyckats lösa den skriftliga musikuppteckningens problem,¹⁸ i och med detta utvecklades senare en tidig flerstämmighet. Om körsång är definitionen av människor som sjunger i grupp så är det vi den här tiden som körsång gör ett ordentligt avstamp i historien. Användandet av flerstämmighet i körsammanhang är något som kom att utvecklas enormt genom historien ända fram till idag. Körsång har genom historien använts både inom sakral musik, kyrkan, och profan musik som t.ex. från 1700-talet och framåt så har körsång använts inom opera.

---

¹³ Lindberg, B. (2007) *Sinnen, signaler och tolkningar av verkligheten*, Göteborg: Kungl. Vetenskaps- och vitterhetssamhället S. 106

¹⁴ Institutet Sveriges radio P3

¹⁵ Nationalencyklopedin: Homo sapiens

¹⁶ Busby, T. (1819) *A general history of music*, Storbritannien: London. S. 3

¹⁷ Hanning, B. R. (2010) *Concise history of western music*, Fjärde upplagan. USA: W.W. Norton & Company, Inc.S. 5, 17, 19

¹⁸ Moberg, C-A. (1973) ”Musikens historia i västerlandet intill 1600” Stockholm: Natur och Kultur. S. 203

Precis som under antikens Grekland så har musik varit en del av utbildningen genom historien, men innan det infördes obligatorisk skolgång så var utbildning något som bara kunnat erbjudas dem som haft råd och tid att inskaffa det. Musikalisk utbildning har under lång tid varit ett nöje och kulturarv som tillhört de högre samhällsklasserna, undantaget yrkesmusiker och kyrkan, då kyrkan har hämtat sångare från alla skikt i samhället. Inom t.ex. kyrkan så har manskörer varit vanligt genom historien och unga pojkar har sjungit sopran och altstämmorna men under sent 1800- och tidigt 1900-tal började blandade körer (körer med både kvinnor och män) att växa fram i både Sverige och i Tyskland,¹⁹ och det har blivit ännu mer populärt idag. Musik och musikutövande har idag blivit en del av många människors liv, oavsett samhällsklass, och riktar sig till så gott som alla människor i det moderna svenska samhället, men det finns en brist på unga pojkar, för t.ex. är de rädda för att de ska låta som flickor.²⁰ Körsång är en mycket populär fritidsaktivitet och en stor mängd människor väljer att delta i olika körsammanhang runt om i landet. Med så kallade ”*Alla kan sjunga*”-körer och TV-serier som ”*körslaget*” så har körsång nått en större popularitet än någonsin.

2.1.3 Svensk körsång idag

När Svensk körsång i modern tid kommer på tal så nämner många Eric Ericson som en framträdande personlighet. Benämningar som ”det svenska körundret”, ”svensk körklang” och ”körsång är en svensk folkrörelse” kopplas ofta till kördirigenten Ericson.

Eric Ericson var en framstående kördirigent som under 1940- och 1950 talet bidrog till att utveckla svensk körsång till det den är idag. Under mitten av 1940 talet så bildade Ericson en kammarkör som då hette ”Halv åtta kören” men har senare bytt till dess nuvarande namn, ”Eric Ericsons kammarkör”.²¹ Kören sjöng bl.a. Renässansmusik för de ville höra hur den lät då musiken saknade ljudande exempel.

”Det är lika svårt att lära sig som att lära sig ett nytt språk”, har en professionell korist sagt till mig om stycket, men idag är det ganska många körer i Sverige som klarar av det.²²

Ur samma inslag från Kulturnytt på Sveriges Radio berättar Berit Nygren att Ericson själv beskrev den klang som kören skapade som slank och med en ton så ren att koristerna inte behövde höja sina röster för att höras. Ericson var mycket ödmjuk och om frågan ställdes angående hans roll i skapandet av ”svensk körklang” hänvisade han till äldre körtraditioner. Ericson sa även att traditioner inte är statiskt, de är något som utvecklas och Ericson var på många sett en viktig del i utvecklandet av körtraditionerna. I en av intervjuerna som vi gjort med ett flertal körledare (mer om detta i kapitel 4.7 Analys) säger körledare ”P”:

Möjligen har det svenska köridiomet, alla Eric Ericson, påverkat vad som är svensk kör och vem som sjunger i kör, att det ska låta precis så, lite rund, lite melankolisk, avsaknad av vibrato, en luftig frasering

---

¹⁹ Geisler, U & Johansson, K. (2011) *Choir in focus 2011*, Göteborg: Bo Ejeby förlag S. 116

²⁰ Geisler, U & Johansson, K. (2011) *Choir in focus 2011*, Göteborg: Bo Ejeby förlag S. 91

²¹ DN.se Eric Ericson avlid DN. Kultur Eric Ericson avliden. (Publicerad 2013-02-16)

<http://www.dn.se/kultur-noje/musik/korledaren-eric-ericson-avliden/en>

²² Sveriges Radio P4 Kulturnytt (Publicerad måndag 18 februari 2013)

<http://Sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=5446266>

Onekligen så används benämningen ”Svensk körklang” även idag och Erik Nyberg, vid Göteborgs Universitet, Högskolan för Scen och musik,²³ skriver i sitt examensarbete om ”svensk körklang”. Nyberg benämner ”svensk körklang” som bland annat noggrann intonation, varsamhet med vibrato, luftig, sval och vacker. Eric Ericson hade som regel att körerna till stor del skulle sjunga utan ackompanjerande instrument. Kören skulle till 80 % sjunga så kallat a Capella, berättar Berit Nygren från Sveriges radio. Anledningen till att Ericson jobbade aktivt med a Capella i sina körer var för att han ansåg att det annars var stor risk att körmedlemmarna skulle förlita sig för mycket på musikernas tonbildning och på så sätt vara mindre noggranna med sin intonation.

Eric Ericson avled 13:e februari 2013, 94 år gammal. Att Eric Ericson har blivit en körikon i Sverige är det ingen tvekan om, han är hittills den ende svensk som fått ”Polar Music Prize”. Han har även fått namnge ”Sveriges tyngsta körpris”: *Eric Ericson Award*. Eric Ericson fick 2009 uppleva hur Skeppsholmskyrkan i centrala Stockholm döptes om till *Eric Ericsonhallen* och blev ett centrum för svensk körmusik.

”Fint konstnärligt uttryck, en virtuos hantverksskicklig kvalitet och en högt utvecklad klang.”
Är motiveringen från Nordiska rådets musikpris när Eric Ericsons kammarkör erhöll sitt pris 2007.²⁴

---

²³ Nyberg, E. (2012) Så ska det låta! – om klangideal och sångteknik i kör, Göteborg: Högskolan för Scen och Musik.

²⁴ Hedell, K. (2009) Klang i kör, Uppfattningar om körsång och klang i efterkrigstidens Sverige, Svenska samfundets för musikforskning internetpublikation.
http://musikforskning.se/stmonline/vol_12/hedell/index.php?menu=3

3. Teoretisk utgångspunkt

3.1 Teoretisk utgångspunkt - "Learning by doing"

Begreppet och uttrycket "Learning by doing" tillskrivs John Dewey och hans filosofi som bygger på relationen mellan kunskap och handling, så kallad upplevelse och/eller erfarenhetsbaserad inläring. Det är en problemlösningsmetod där eleverna ges möjlighet att experimentera sig fram till en lösning på ett problem. Målet med problemlösningsmetoden behöver inte alltid vara det slutgiltiga svaret på en specifik fråga eller en slutgiltig lösning på ett specifikt problem utan kan lika gärna vara själva processen som leder fram till ett resultat.

Då krävs en revidering av det ursprungliga målet. Man måste lägga till och dra ifrån. Ett mål måste därför vara flexibelt. För att stämma överens med omständigheterna måste det kunna genomgå förändringar. Ett mål som fastställs utanför rörelseprocessen präglas alltid av rigiditet. Eftersom det införs eller påtvingas utifrån förväntas det inte ha någon fungerande relation till situationens konkreta villkor.²⁵

3.2 Koppling till körmedlemmarna

Vi valde vår teoretiska utgångspunkt eftersom ett återkommande körarbete, där planerade, repetitioner, repertoarval samt körmedlemmens egen förberedelse, egna tidigare erfarenheter och kunskaper, skulle kunna liknas vid en process som strävar mot ett slutmål. Om slutmålet under resans gång sedan förändras till exempel på grund av att den valda repertoaren visade sig vara för svår eller att körmedlemmens egna kunskaper inte räckte till för att klara uppgiften skulle det ändå inte innebära att processarbetet skulle klassas som onödigt utan snarare som väldigt värdefullt och utvecklande.

När vi betraktar körens fortlöpande arbete som en process istället för enbart en strävan efter ett slutmål faller det sig naturligt att fundera kring vilka ramar och uttalade/uttalade regler som finns inom kören. Enligt Dewey består grunden för lärande av "aktivt arbete, samarbete och idéutbyte".²⁶ Präglas körens process av en öppenhet som tillåter körmedlemmarna att, i sann demokratisk anda, kunna dela erfarenheter, komma med egna förslag samt ha en fri kommunikation kommer det enligt Dewey leda till en högre grad av ansvarstagande och en större disciplin samt tjäna ett gemensamt mål, nämligen lärande.

För att en sådan process ska kunna uppnås ställer det stora krav på att körledaren har ett tillåtande, inkluderande, flexibelt arbetssätt baserat på ett gediget musikaliskt ledarskap och stort socialt kunnande. Enligt Dewey ska även stor hänsyn tas till det faktum att inte alla människor är likadana. Varje person är genetiskt, socialt och kulturellt olika en annan och hänsyn till, och möjliggörande för sådana individuella skillnader, bör tas för att nå de mål som satts upp. Kort sagt, körmedlemmarna ska få möjlighet att delta i de beslut som rör deras lärande och de har rätt att få bli sedda som de individer de faktiskt är.

---

²⁵ Dewey, J. John (2009) "Demokrati och utbildning". Daidalos förlag, första upplagan, fjärde tryckningen. S 146

²⁶ Sundgren, G. (2011) "Boken om Pedagogerna" Del 1 John Dewey. Sjätte upplagan. Stockholm: Liber. S 106

4. Metod

I detta kapitel redovisas valda metoder och ansatser samt urvalskriterierna för val av kör, val av intervjurespondenter samt val av enkätrespondenter.

Vi valde att göra vår undersökning baserad på både en kvantitativ och en kvalitativ ansats. Den kvantitativa ansatsen fann vi lämplig då den delen av undersökningens population som rörde körmedlemmarnas egenupplevda erfarenheter var mycket stor sett till antalet deltagare. Vi ville även att ett mindre antal körledare skulle få utveckla sina funderingar och reflektera kring ett antal frågor som utformats utifrån frågorna i enkäten och för denna del av undersökningen valde vi en kvalitativ ansats. Anledningen till att vi valde att dela upp undersökningen i dessa två delar var att den person som känner sin kör bäst och leder den vidare är körledaren och vad körledaren upplever, känner och ser i sin kör under dess återkommande repetitioner kan ge en djupare förklaring till de svar körmedlemmarna ger i enkäten.

4.1 Enkätstudie

Eftersom vi ville nå ett stort antal körsångare valde vi att låta dessa personer få delta i en enkätstudie där respondenterna gavs givna svarsalternativ till varje fråga. Den kvantitativa enkätstudien valde vi eftersom den data som studien ger är lätt att tolka och även är representativ för gruppen vi vill undersöka.²⁷

4.2 Intervjustudie

Vi valde att göra intervjustudien utifrån en kvalitativ ansats då den metoden ger en djupare förståelse av det ämnesområde vi valt utifrån intervjurespondentens eget perspektiv. Metoden lämpar sig väl för undersökning av avsikter, tankar och känslor²⁸ och eftersom vi som intervjuare vet vad ämnet handlar om och vad vi vill fråga om så passar en kvalitativ intervju bra då den till hög grad karaktäriseras av strukturering. Trost säger att "man ställer enkla och raka frågor och på dessa enkla frågor får man komplexa svar, innehållsrika svar".²⁹

4.3 Urval

4.3.1 Profan eller sakral kör

Genom Sveriges Körförbunds databas fick vi tillgång till kontaktuppgifter till, och beskrivningar av, de Stockholms läns-baserade körer med profan inriktning som valt att lista sig hos förbundet. Vi läste beskrivningarna och i de fall kören hänvisade till en hemsida besökte vi den för att kunna göra vårt urval. I Sveriges Körförbunds databas listar sig även körer knutna till olika företag samt körer med olika specialintressen såsom till exempel hjärt- och lungsjukas kör.

För att finna körer med sakral inriktning vände vi oss till körledare inom svenska kyrkan i Stockholm för att få kontakt med dessa.

---

²⁷ Kvale, Steinar (1997) Den kvalitativa forskningsintervjun, Lund: Studentlitteratur

²⁸ Patton, M. Q. (2002). "Qualitative research & evaluation methods" London: Sage

²⁹ Trost, J. (1993/2005). "Kvalitativa intervjuer" Lund: Studentlitteratur. S. 7

4.3.2 Antal körsångare i Sverige

För att kunna göra ett för undersökningen relevant urval av körer ville vi veta hur många människor som sjunger i kör i Sverige och huruvida kören dessa personer sjunger i har en profan eller sakral inriktning. Trots att körsång betraktas och ofta benämns som en svensk populär folkrörelse upplevde vi att det var svårt att få fram statistik på antalet körsångare i Sverige. Enligt uppskattningar från statens kulturråd sjunger ca 500 000 människor, bosatta i Sverige, i någon form av kör. Vilken typ av kör det rör sig om, i vems regi och om antalet sångare faktiskt är ca 500 000 är dock inte klarlagt och enligt Västmanlands läns körkonsulent Kella Naeslund kan det vara så att den faktiska siffran endast är en fjärdedel så stor.³⁰ Hon baserar sin beräkning på statistik från Västmanlands län och har översatt denna till nationell nivå. Dock ter sig Naeslunds beräkningar något orealistiska då det enligt svenska kyrkans statistik sjöng 100 007 personer i någon av organisationens körer år 2012.³¹ Skulle Naeslunds beräkningar stämma skulle det innebära att endast ca 22000 körsångare är aktiva i icke-kyrkliga körer och det rimmar dåligt med statistiska centralbyråns beräkningar från 2010 att ca 685 000 personer bosatta i Sverige deltog i någon kurs erbjuden av något av Sveriges studieförbund och att den i särklass vanligaste aktiviteten vid studieförbunden var just körsång.³² Stephan Borgehammar och Gunnel Fagius, som är författare till boken *”Med skilda tungors ljud”*, bekräftar siffran från svenska kyrkan på 100 000 körmedlemmar, men vill hävda att det är upp till 600 000 människor som sjunger i kör i Sverige.³³ Enligt Kerstin Fondberg och Cecilia Wessman på Sveriges Körförbund så är det väldigt oklart hur många körsångare som det faktiskt finns i Sverige. De kunde inte ge någon uppskattad siffra utan hänvisade oss till SOM-institutet i Göteborg från vilka de hört att mellan 5 % och 7 % av Sveriges befolkning sjunger i någon form av organiserad körform. Om vi räknar med att Sveriges befolkning den 10e februari 2014 var ca 9 450 000 personer och att 5 % av dessa valde att sjunga i kör skulle antalet körsångare, detta datum uppgå till ca 470 000 personer. Skulle det vara 7 % skulle antalet körsångare uppgå till ca 660 000 personer. Dock, när vi själva kontaktade SOM-institutet så gav de ingen uppskattning utan hänvisade oss vidare till Högskolan för Scen och Musik, Göteborgs universitet.

Vi drog till slut slutsatsen att det är oerhört svårt att få fram statistik på det faktiska antalet körsångare i Sverige så därför har vi baserat vårt urval av körer på den uppskattade siffran 5 % - 7 % som Sveriges Körförbund hade hört samt på den utomordentligt exakta statistik som svenska kyrkan har.

4.3.3 Körer i Stockholms län

Vi valde att undersöka körer baserade i Stockholms län av två olika anledningar. Den ena anledningen var att vi hade en personlig koppling till körer och körledare i detta län och detta faktum underlättade för oss såtillvida att vi kunde arbeta med ett till, viss del, redan upparbetat kontaktnät. Den andra anledningen var att länet är Sveriges folkrikaste. Ett folkrikt län talar för ett stort urval av människor från olika skick i samhället. Tack vare sin storlek erbjuder Stockholm även ett stort urval av andra fritidsaktiviteter än just körsång och skälet till att en människa väljer just kör som fritidssysselsättning när det finns så många andra

---

³⁰ Sveriges Radio P4 Västmanland (Publicerat söndag 14 oktober 2007).

<http://Sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=112&artikel=1656022>

³¹ Svenska kyrkan. www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=890755&ptid=48063

³² Statistiska Centralbyrån: Kvinnor i glesbygden, http://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Artiklar/Kvinna-i-glesbygd-typisk-hos-studieforbunden/

³³ Borgehammar, S., Fagius, G. (2013) *”Med skilda tungors ljud: körsång och gudstjänstspråk”* Artos & Norma Bokförlag

valbara fritidsaktiviteter blir av extra stort intresse för oss författare. När vi påbörjade vårt arbete med denna undersökning planerade vi att göra ett riktat körurval med syfte att kunna identifiera eventuella skillnader i körens demografi beroende på körens hemort. Varje enskild körs omedelbara upptagningsområde skulle innefatta ett område där befolkningen till så stor del som möjligt utgjorde en homogen socio-ekonomisk grupp. Vi valde dock till slut att inte analysera och diskutera boendefaktorn i denna undersökning, bland annat på grund av att det inte gynnar vårt syfte men även på grund av att det visade sig vara svårt att nå det stora antalet körer som skulle behövas om vi gett oss in på detta sidospår.

4.3.4 Kriterier för de körer vi valde

De kriterier vi hade vid val av kör var att:

Kören skulle ha ett pågående arbete där det fanns en genomtänkt målsättning och ett tydligt slutmål.

Körens arbete skulle ske på frivilligbasis och som en återkommande aktivitet ett antal timmar varje vecka med undantag för de veckor då kören, av någon anledning hade ledigt. Körer kopplade till obligatorisk skolgång samt körer med ett professionellt syfte valde vi bort då vi inte fann dessa körer relevanta för vår undersökning eftersom körsångarens deltagande i denna typ av körer bygger på, förutom viljan att musicera, på tvång och/eller ekonomiska aspekter.

Kören fick ta ut en medlemsavgift från sina medlemmar men avgiften fick inte vara större än andra aktiviteter som erbjöds i närområdet, av oss definierat som Stockholms län. Den maximala avgiften för den enskilde körmedlemmen fick inte överstiga 620 SEK per månad. Summan 620 SEK är kostnaden enligt konsumentverkets beräkningar, 2013-12-12, för hushållets kostnader avseende en vuxen person, gällande utgiftsposten fritid och lek. Inom den posten ingår, enligt konsumentverket, ”vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift, dator med mera”.

Kören skulle helst ha en nedre åldersgräns på 18 år och ingen övre åldersgräns.

Kören skulle bestå av minst åtta personer och ha en blandad sättning där åtminstone en tvåstämmighet skulle kunna uppnås och där både manliga och kvinnliga röster representerades.

Kören skulle ha en sammansättning som representerade båda könen och kören skulle även vara öppen för att inkludera de människor som valt att inte identifiera sig med något specifikt kön.

Kören fick inte ha en uttalad policy att exkludera människor beroende av kön, etnicitet, kulturell bakgrund, sexuell läggning, religiös åskådning, handikapp, avvikande klädstil eller uttalad politisk åsikt.

Kören fick ha en speciell inriktning eller åskådning och fick även vara bunden till, eller fristående från, religiös verksamhet.

4.3.5 Val av intervjurespondenter

Våra intervjurespondenter utgjordes av 5 körledare verksamma som ledare i körer i Stockholmsområdet. Vi gjorde dels ett urval grundat på körledarens kön och dels på körens profana eller sakrala inriktning. Gällande vårt urval grundat på kön ämnade vi inte att intervjustudien skulle undersöka om svaren och åsikterna skilde sig åt mellan kvinnor och män utan detta urval var endast gjort i jämställdhetens tecken. Vi hade ursprungligen planerat att intervjua 6 körledare men tyvärr drabbades en av våra manliga körledare av ett akut

förhinder dagen innan vår intervju så av den anledningen kunde den inte genomföras. Sammanlagt genomförde vi intervjuer med 5 körledare, 3 kvinnliga och 2 manliga. I undersökningen ville även vi att körerna dessa körledare ledde skulle motsvara hur den sakrala och profana uppdelningen ser ut inom svensk körsång. Inom svenska kyrkans körverksamhet sjöng, år 2012, 100.007 personer vilket motsvarar ca 20% av det totala antalet körsångare i Sverige om vi räknar med att de tidigare uppgivna siffrorna 5%-7% stämmer. Således ville vi intervju 1 körledare från svenska kyrkan. Att få fram statistik på antalet körledare och körsångare inom den frikyrkliga musikvärlden visade sig vara betydligt svårare, till stor del på grund av att frikyrkorna inte organiserar sig som en helhet, så vi valde att frikyrkans körverksamhet fick representeras av körledaren från svenska kyrkan. De resterande 4 körledarna fick representera den övriga profana inriktningen inom svensk körsång. Kontakten togs via personlig kontakt, e-post eller telefonsamtal med de körledare vi utifrån ovan nämnda kriterier ville intervju.

4.3.6 Val av enkätrespondenter

Våra enkätrespondenter bestod av 455 körsångare verksamma i ett flertal körer i Stockholmsområdet. Enkätrespondenterna valdes ut på samma grunder som vi valde våra intervjurespondenter med undantag för könsaspekten eftersom syftet med undersökningen dels var att undersöka om det finns det någon gemensam nämnare vad gäller körmedlemmarnas socioekonomiska och demografiska bakgrund.

Ca 20% av de besvarade enkäterna besvarades av körsångare som sjunger i körer anslutna till svenska kyrkan i Stockholm och de övriga besvarades av körer inom det profana körlivet.

Vår intention var att enkätstudien skulle föregås av en personlig kontakt med varje körs kontaktperson för att sedan genomföras via personliga besök av författarna till denna uppsats medlemmar skulle få god tid på sig för att fylla i och återlämna enkäten till oss. Återlämnandet skulle dock ske innan körens repetitionstid var slut. Till stor del blev det som vi planerat och vi besökte personligen sammanlagt 16 körer men två körer önskade få enkäten digitalt, och sköta korrespondensen via e-post. Vi valde att tillåta detta upplägg för dessa två körer.

4.4 Intervju

Intervjun, som bestod av 15 frågor, hade syftet att få personliga, eftertänksamma och beskrivande svar där körledaren gavs tillfälle att resonera med sig själv och utveckla sina svar efter eget tycke utan följdfrågor. Exempel på frågorna var "Tror du att körmedlemmen prioriterar kören som hobby framför andra fritidsintressen?" och "Varför tror du att en person väljer körsång som fritidsaktivitet?"

4.5 Enkät

Enkätstudien var indelad i 35 frågor med förhandsdefinierade svarsalternativ sorterade under två rubriker. Den första rubriken var vem är jag? där vi utifrån ett antal demografiska frågor ville undersöka likheter och skillnader mellan körmedlemmarna. Den andra rubriken var varför väljer jag körsång som fritidsaktivitet? där vi utifrån ett antal frågor ville ta reda på anledningen till att individen valde körsång som fritidsaktivitet. Svarsalternativen var givna och alternativet vill inte uppge fanns att tillgå som svar på de frågor som skulle kunna upplevas som privata av körmedlemmen. De frågor där vi inte gav svarsalternativet vill inte uppge ansåg vi inte inkräkta på körmedlemmens privatliv.

4.6 Undersökningsprocedur

Gällande intervjuerna så föregicks mötet av ett telefonsamtal med körledaren där syftet med undersökningen och plats och tid för intervjun bestämdes. Tid bestämdes utifrån när körledaren kunde. Alla intervjuer skedde under dagtid och intervjuerna tog mellan 15 och 35 minuter att genomföra.

Gällande enkätundersökningen så föregicks vårt besök till kören av en inledande e-postkontakt eller telefonsamtal med körens kontaktperson där syftet med undersökningen förklarades. I de fall där kören ansåg sig vilja delta i enkätundersökningen tog kontaktpersonen kontakt med oss och gav oss förslag på repetitionstillfällen då vi skulle kunna få komma och genomföra den. Innan utdelandet av enkäterna informerade vi kören om varför vi var där, villkoren för deras deltagande och vad undersökningen skulle användas till. Enkätundersökningarna skedde under dag- och kvällstid och tog ca 15-30 minuter att genomföra.

I de fall där körledaren vi skulle intervjua även var ledare för den kör som skulle fylla i enkäten hade vi ingen förutbestämd ordning angående när enkäterna och intervjuerna skulle ske och huruvida de skulle ske i anslutning till varandra. Orsaken till detta var huvudsakligen att de tider som körledarna föreslog för oss inte låg i anslutning till körens repetitioner. Det är svårt att säga om detta tillvägagångssätt, i och med att intervju- och enkätundersökningen i dessa 5 fall inte skett i nära anslutning till varandra, påverkat undersökningen på något sätt.

4.7 Analys

Intervjuerna spelades in med digital inspelningsutrustning av märket ZOOM H4 och transkriberades sedan till skriftspråk. Vid transkriberingen togs upprepningar, felsägningar och ljud som inte hör till talspråk bort. För att körledarnas anonymitet skulle kunna garanteras kodade vi deras namn efter ett slumpmässigt bokstavssystem. Intervjurespondentens resonemang analyserades och sammanfattades sedan så att kärnan i resonemanget framkom och kunde användas i en jämförelse både med de svar som de andra körledarna givit på samma fråga samt med resultaten från enkätundersökningen som körmedlemmarna besvarat. Bokstäverna vi använde var "W", "T", "E", "P", "Ö"

Intervjufrågorna ställdes i samma ordning till samtliga körledare och körledarna fick obegränsat med tid på sig att besvara varje enskild fråga. Intervjuerna leddes av båda författarna genom att vi ställde varannan fråga till körledaren. Intervjun skedde i avskildhet från andra människor på en plats körledaren valt. I ett fall var körledaren tvungen att resa bort så då genomfördes intervjun via telefon. Telefonen var då inställd på högtalartelefon och hela samtalet spelades in. Att genomföra en intervju via telefon kan få konsekvenser som är svåra att förutse. En konsekvens kan vara att körledaren inte anförtror sig på samma sätt som personen kanske skulle ha gjort vid en intervju där vi som intervjuar möter körledaren personligen. En annan konsekvens kan vara att det blir svårare att avgöra när körledaren tömt ur sina svar på de olika frågorna eftersom det inte finns ett kroppsspråk att visuellt förhålla sig till.

Enkätundersökningens resultat sammanställdes i programmet SPSS som är ett datorprogram för statistisk analys. Utifrån resultaten skapade vi sedan stapeldiagram för varje fråga för att tydligt kunna se vad respondenterna svarat på enkätfrågans diverse svarsalternativ. Vi valde även ut ett antal kombinationer där vi till exempel undersökte vad kvinnor svarat på fråga tre i del två i enkäten och gjorde sedan samma sak med männens för att undersöka om männens svar på samma fråga överensstämde med kvinnornas. För att kunna sortera ut specifika svar och kunna upptäcka detaljer i stora volymer av löptext använde vi oss av ett web-baserat

analysprogram för digital textmassa kallat Voyant Tools. Övriga program vi använt var Microsoft WORD och Microsoft EXCEL.

4.8 Etiska överväganden

Vi informerade våra intervju- och enkätrespondenter om syftet med undersökningen, vilken uppgift de hade i den och vilka villkor som gällde för deras deltagande, det vill säga att deltagandet var helt frivilligt, anonymt och kunde avbrytas när som helst utan negativa följder. I och med att intervju- och enkätrespondenterna valde att svara på frågorna efter att ovanstående information getts tolkade vi det som att de gett sitt samtycke till sin delaktighet i undersökningen.³⁴

4.9 Validitet och reliabilitet

4.9.1 Enkäterna

Undersökningens validitet är till stor del hög då vi lyckades mäta det vi planerade att mäta. Det som påverkar validiteten negativt är att vissa frågor i enkäten inte gav tillräckliga svarsalternativ (se 7.2.3 metodförbättringar) samt att vi ställde ett antal frågor som vi valde att inte analysera och diskutera i denna undersökning då det visade sig att dessa frågor inte hade bäring för studien. (Se vilka frågor som valts bort i kapitel 5. Resultat) Reliabiliteten är hög då antalet respondenter var stort och deras svar till stor del överensstämde med varandra.

4.9.2 Intervjuerna

För att uppnå så stor tillförlitlighet som möjligt har vi ställt samma frågor i samma ordning till alla intervjurespondenterna. Det faktum att vi spelade in varenda intervju och sedan transkriberade dessa intervjuer ordagrant ökar tillförlitligheten för denna del av undersökningen. Vi som intervjuade påverkar med säkerhet analysen av det insamlade materialet vilket påverkar tillförlitligheten. De som valde att ställa upp på dessa intervjuer gjorde så på frivillig basis och kände troligtvis att de hade någonting att bidra med till undersökningen. Ett annat urval av intervjurespondenter skulle möjligen kunna ge andra svar och åsikter.

4.10 Bortfallsanalys

Vid genomgång av enkätsvaren visade det sig att ett antal medlemmar ur en av körerna av någon anledning inte besvarat frågorna 18-21 i enkäten. Vid närmare efterforskning, där vi kontaktade den specifika körens körledare för att be henne fråga körmedlemmarna hur detta kom sig, framkom att den sidan som dessa frågor stod tryckta på helt enkelt hade missats av respondenterna. Vi hade troligen inte varit tillräckligt tydliga vid vår muntliga beskrivning av enkätens utformning så dessa körmedlemmar hade därav fått uppfattningen att enkäten var en sida kortare än den egentligen var. Dock tror vi inte att avsaknaden av dessa svar påverkar studien nämnvärt på grund av den i övrigt mycket goda svarsfrekvensen på dessa frågor.

Vi har valt att inte ta upp och presentera varenda en av enkätens frågor i denna uppsats och för att få reda på varför vi gjort detta val hänvisar vi till att vi diskuterar detta under metodval i diskussionskapitlet.

---

³⁴ <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

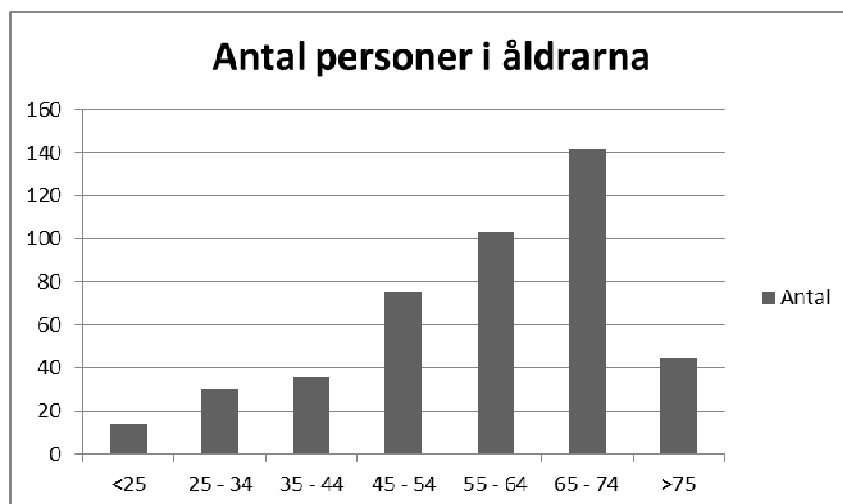
5. Resultat

Här presenteras de frågor vi valt att belysa utifrån enkät- och intervjufrågorna. För att få en så enkel och överskådlig bild som möjligt av enkätsvaren valde vi att presentera resultaten i stapeldiagram respektive cirkeldiagram. Frågornas resultat är en sammanställning av frågeställningen: Vem sjunger i kör och varför? Vissa frågor har valts bort och detta behandlas i kapitel 4.9 Validitet och reliabilitet. Hela Enkäten med alla dess frågor finns presenterad i Bilaga 1 - Enkäten, sida 50. Diagram över alla frågor finns presenterat i Bilaga 3 – Diagram, sida 55.

5.1 Enkäten

5.1.1 Del 1 – Vem är jag?

Den första frågan i enkäten rörde ålder. Den beräknade medelåldern bland körmedlemmarna var 58 år. Medelåldern är beräknad på det antal som valt att fylla i sin ålder, 11 personer valde att inte fylla i något på frågan ”*Min ålder är*”. Den minst representerade ålderskategorin var körmedlemmar yngre än 25 år, den mest representerade ålderskategorin var åldrarna 65 – 74 år. Den yngsta representerade åldern var 19 år och den äldsta representerade åldern var 90 år, i vår undersökning. De ålderskategorier körmedlemmarna är indelade i finns representerade i följande diagram.

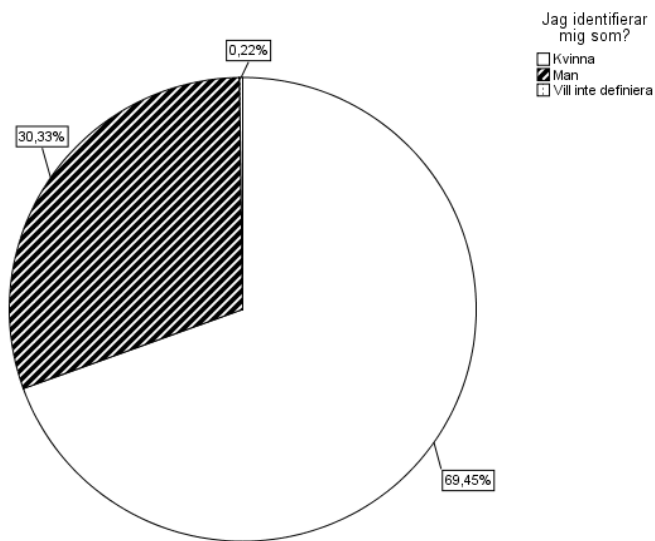
Citat från körledarnas reflektioner:

W: ”[...] det har varit svårare att få ungdomar att börja i ungdomskör enligt vad jag förstått”.

P: ”I och med att jag har blivit äldre har också medelåldern i min kör blivit äldre [...]”

Ö: ”Och i och med att jag jobbar med vuxenkörer till pensionärsålder, kan man säga, så upplever jag att många har sjungit tidigare i sitt liv. Och kommer när dom har mindre med barn och sånt att göra”.

Fråga två löd ” Jag identifierar mig som ” och hade svarsalternativen ”Kvinna”, ”Man” och ”Vill inte definiera”. Det visade sig att närmare 70 % av körmedlemmarna valde att definiera sig som kvinnor. Ca 0,2 % valde alternativet ”Vill inte definiera”, resterande ca 30 % valde att definiera sig som män.

Citat från körledarnas reflektioner:

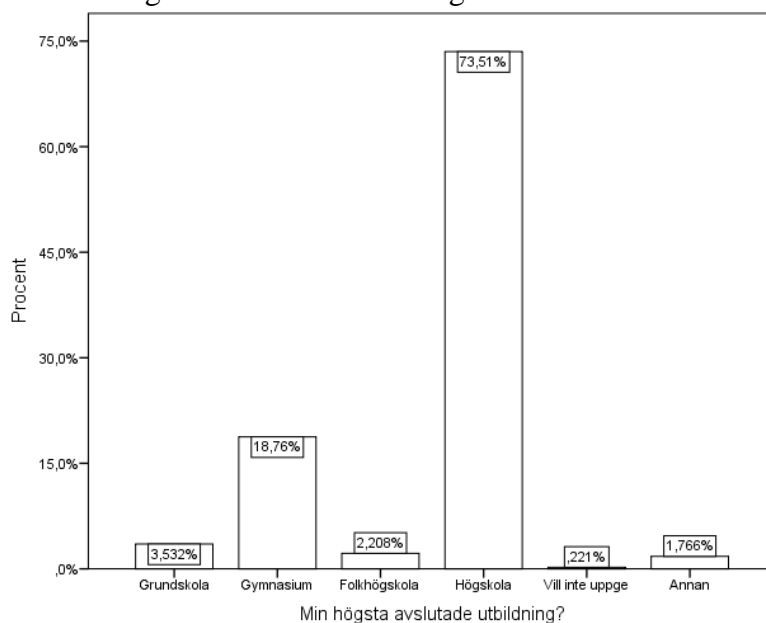
W: "Körsång har en större dragningskraft på kvinnor än på männen [...]"

Ö: "För det första är det mest kvinnor, som kommer".

T: "Vanligare att kvinnor sjunger i kör än män".

P: "Rent generellt söker sig fler kvinnor än män. Just nu har jag fler kvinnor än män".

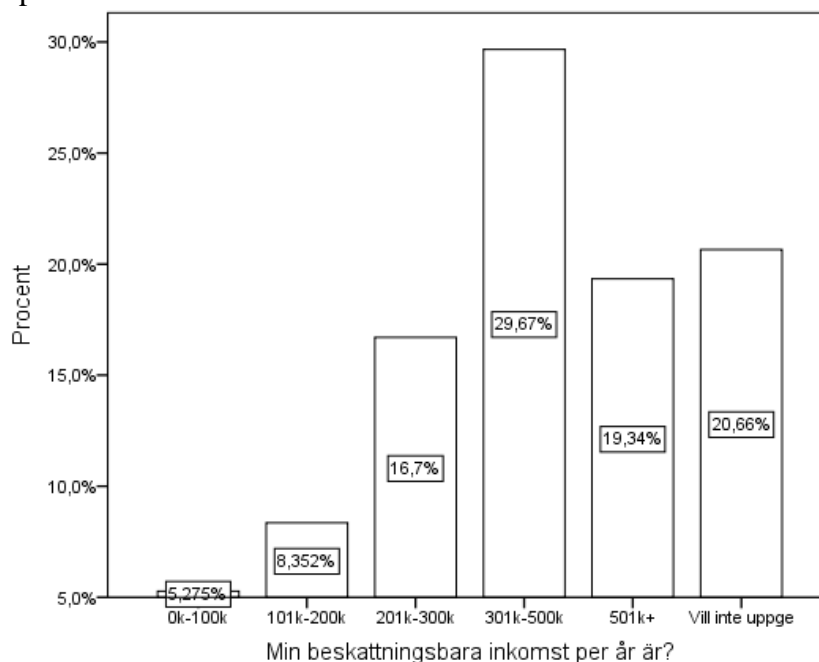
Den femte frågan rörde utbildning. Det visade sig att närmare 74 % av körmedlemmarna hade ”Högskola” som högsta avslutade utbildning.

Citat från körledarnas reflektioner:

T: "Stor andel akademiker [...]"

Den sjunde frågan rörde inkomst. Nästan 50 % av körmedlemmarna har en beskattningsbar inkomst på 301 000 kronor eller mer per år. Nästan var femte körmedlem tjänar mer än 501 000 kronor per år.

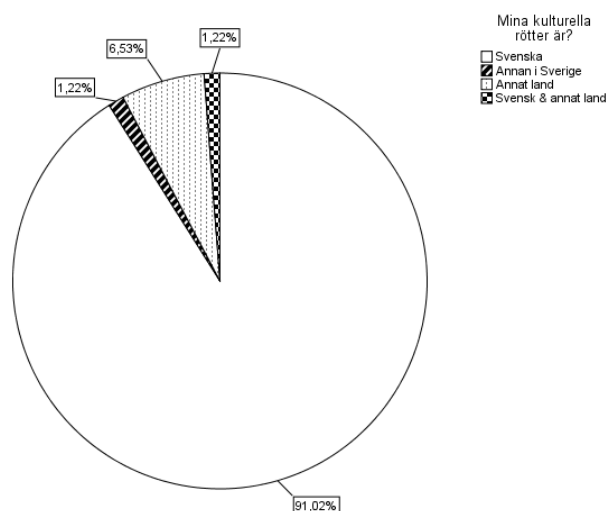

Citat från körledarnas reflektioner:

T: "I min ensemble så har det varit folk som i och med att de har sin akademikerbakgrund har det bättre ekonomiskt".

W: "Det skulle vara lite roligt att ha det lite mer blandat och inte känna, ja det är ingen överklasskör, men känna att det var mer blandat från olika håll".

Den åttonde frågan i enkäten rörde kulturella rötter och ursprung. Vi har valt att inte ta med tre svar som skulle infalla under denna kategori då dessa svar skulle behöva diskuteras med respondenterna för att vi som författare skulle förstå vad personen menar med sitt svar. Svaren var: Dalarna, Skånska och 50 % Jude.

Som diagrammet visar så har en tydlig majoritet av undersökningens population valt "Svenska" som kulturella rötter. De representerade länderna och kulturerna utöver Sverige var:

Brasilien

Danmark

Estland

Finland
Italien
Nederländerna
Norge

Polen
Skottland
Spanien
Tjeckien

Tyskland
USA

Citat från körledarnas reflektioner:

Ö: "[...]det kan vara från nordiska länder och så".

E: "[...] idag i Sverige 2014 är det fler invandrartjejer som kommer än tidigare. Killarna kommer inte. Där har jag icke en enda en med etnisk bakgrund [...]"

W: "Ja, tyvärr, den är genomsvensk för tillfället. Vi har ju en norrman med men det räknas ju knappt".

P: "De som söker sig till kör gör det för att de har ett intresse av kör och hur det växer det är ett oskrivet blad vad gäller den etniska mångfalden".

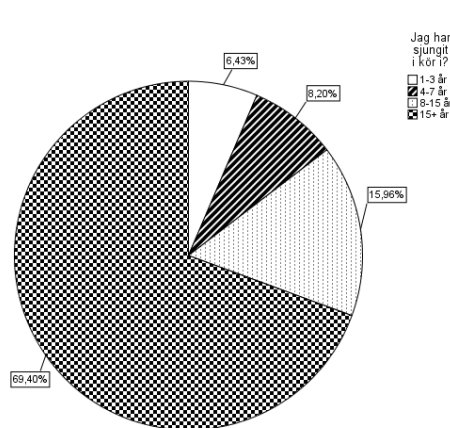
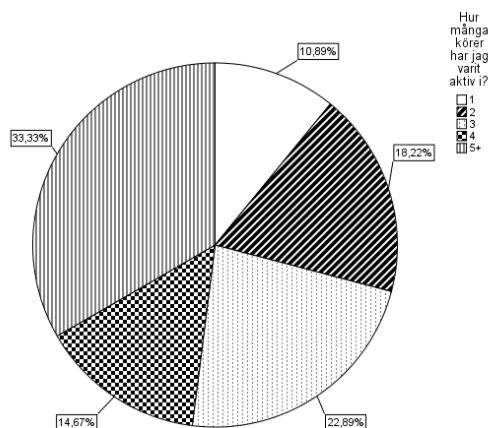
P: "Möjligen har det svenska köridiommet, a'la Eric Ericson, påverkat vad som är svensk kör och vem som sjunger i kör, att det ska låta precis så, lite rund, lite melankolisk, avsaknad av vibrato, en luftig frasering, ja det kanske påverkar, jag har inte den rösten, jag är inte den typen, jag kan inte söka till den svenska kören så då gör jag inte det heller. Men ambitionen att ha en demografisk, demokratisk, jämställd, förutom att det är bra om det är lika många kvinnor som män, det har vi inte."

W: "Jag skulle gärna se en mer blandad kör med folk från andra länder och klass" [...]

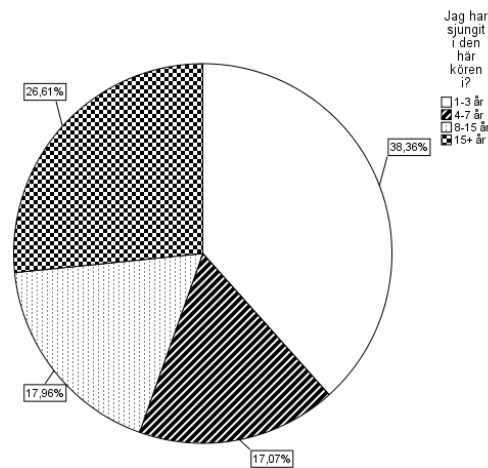
T: "I min ensemble är det i princip bara svenskfödda och med svensk kultur som bakgrund. Jag vet inte om det är bra, men så är det".

E: "Dom kan inte vara med i en kör och inte sjunga "Nu tändas tusen juleljus". Det hör ihop med deras existens som svensk. Det är väldigt viktigt. Traditionen är viktig, historien är viktig" [...]

Fråga elva, tolv och tretton rörde körmedlemmens erfarenhet av körsång utifrån tre olika infallsvinklar. Hur många körer körmedlemmen hade varit aktiv i. Ca 33 % fyllde i svarsalternativet "5+". Det visade sig att ca 70 % körmedlemmarna sjungit i kör i mer än 15 år. Ca 27 % hade sjungit i den nuvarande kören i mer än 15 år.

Citat från körledarnas reflektioner:

E: "En del är otroligt erfarna. Dom har sjungit nästan lika mycket som en själv.[...] Det vill säga en sjättedel, kanske, är oerhört erfarna. Medan resten är rena amatörer".

W: "[...] Det är ett par stycken som har jobbat i musikskola som pedagoger men de flesta är glada amatörer".

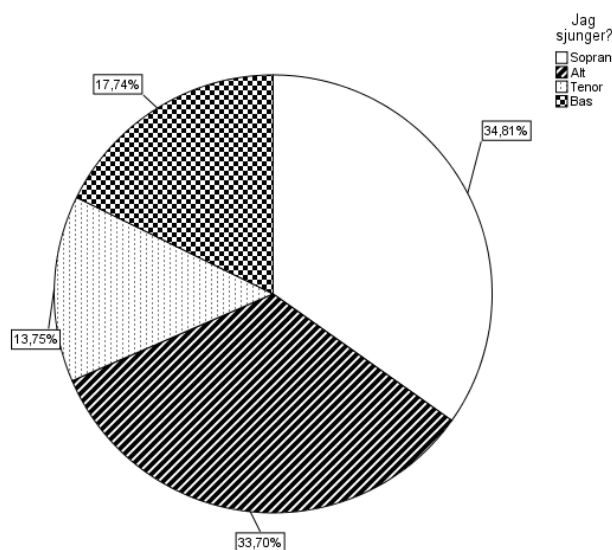
T: "I min ensemble som läget är nu så är de erfarna med många års erfarenhet och notläsning. Men de var glada amatörer i början".

Ö: "Jag har både och".

P: "I min krets är de väldigt erfarna, det är väldigt få som börjar sjunga hos mig".

5.1.2 Del 2 – Varför väljer jag körsång som fritidsaktivitet?

Fråga ett i den andra delen av enkäten rörde vilken sångstämma den enskilde körmedlemmen sjöng. Bland kvinnorna var sopranstämman något mer representerad och bland männen var basstämman mer representerad. I intervjufrågorna var denna fråga uppdelad på två frågor, den ena gällande om någon stämma var överrepresenterad och den andre gällande om någon stämma var underrepresenterad. I resultaten nedan presenterar vi båda svaren från alla körledarna.

Citat från körledarnas reflektioner:

W: "Ja, hos oss har vi lite många altar kanske".

W: "Ja, tenorstämman, och basstämman. Men framför allt tenorstämman".

T: "[...]men sopraner och altar är ju flera än i de andra stämmorna men jag har ingen skillnad på sopraner och altar egentligen".

T: "Ja, tenorstämman är klart underrepresenterad. Vi har rätt bra med basar".

E: "Vanligtvis brukar det vara Sopran, men hos mig är det altarna".

E: "Som vanligt, tenorstämman".

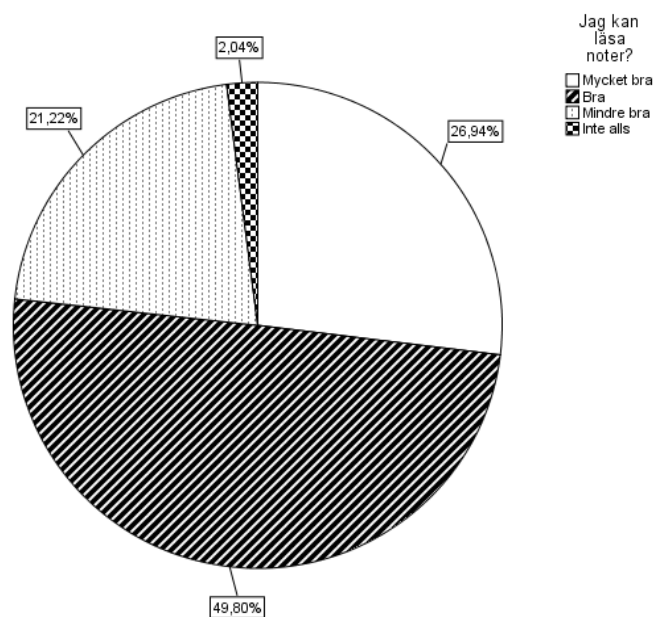
P: "[...] Just nu har jag fler kvinnor än män, sopraner och altar".

P: "Ja, tenorerna. Det är en skriande brist, alltså det är köparens marknad. Det köps tenorer till produktioner".

Ö: "Jadå, Sopraner vimlar det av".

Ö: "Tenorer".

Fråga två rörde körmedlemmarna uppskattade notläsningsförmåga. Ca 77 % av körmedlemmarna uppskattade sin notläsningsförmåga som "Bra" eller "Mycket bra". Ca var femte körmedlem i den totala populationen i vår undersökning uppskattar sin notläsningsförmåga som "Mycket bra"

Citat från körledarnas reflektioner:

W: "[...] Det är några som är bra på notläsning men de är såpass få så de kan inte leda stämmans arbete liksom utan det får jag".

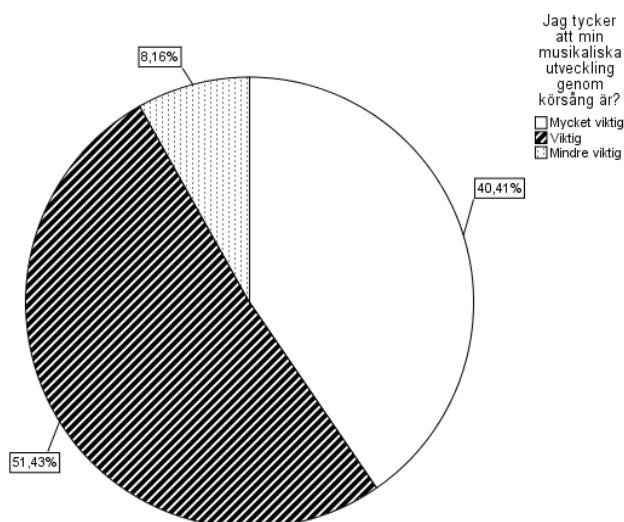
Ö: "[...] Jag kan nog säga att det både är gehör och notläsning, för i mina köror är det blandat med notläsare och gehörssångare".

E: "Gör jag gospel, fungerar gehör bäst. [...] Klassisk musik, då måste de sitta och läsa [...] De som är väldigt erfarna dom läser hellre noter än lyssnar".

T: "Jag arbetar bara med notläsning som instudering. Jag använder väldigt, väldigt sällan gehör utan nästan alltid notläsning".

P: "Jag skulle säga att den första repetitionen är det absolut bäst med notläsning, [...] Senare i repetitionen är gehöret absolut det avgörande [...]"

Fråga fyra och fråga fem rörde körledarens roll hos körmedlemmarna samt den musikaliska utvecklingen hos de enskilda körmedlemmarna. Ca 92 % av körmedlemmarna beskrev körledaren som "Mycket viktig". Ca 40 % tyckte att den enskilda musikaliska utvecklingen var "Mycket viktig". Ca 8 % av körmedlemmarna tyckte att den musikaliska utvecklingen var "Mindre viktig". Ingen av körmedlemmarna valde svarsalternativet "Inte så viktig"

Citat från körledarnas reflektioner:

P: "[...]vissa dirigenter är mindre socialt begåvade men fantastiskt musikaliskt duktiga. Det finns några som man kanske inte skulle umgås med av sociala skäl men däremot är de fantastiska i sin profession. Och då väljer man att köra med dom för att man får så oerhört mycket tillbaka i sitt musicerande."

Ö: "Det tror jag faktiskt är ganska stort. Kan jag representera en blandad repertoar då får jag fler körsångare".

E: "[...] En erfaren körledare kan ju vinkla om ett problem på många sätt och jämföra hur man sjunger på olika sätt".

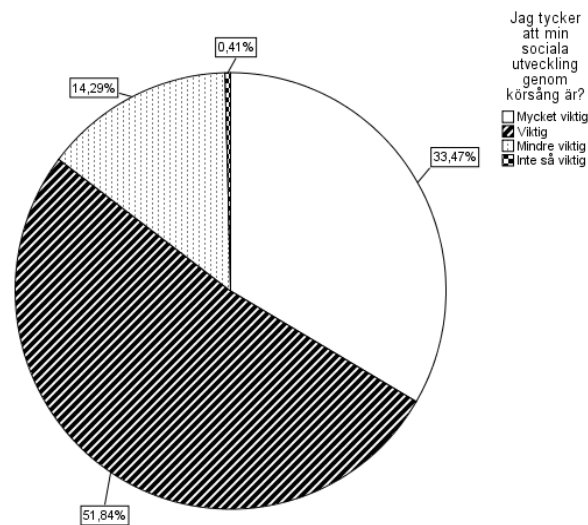
T: "[...] Mina körsångare vill jobba på den här nivån och då krävs det att jag ligger på den nivån".

W: "[...] Drömmen vore ju att folk drog sig till kören för att de hade något gemensamt och ett stort förtroende för körledaren".

"Musikalisk gemenskap, underbar tonbildning, delaktighet i en kreativ inlärningsprocess".
(anonym körmedlem)

P: "Jag har vid några tillfällen i mitt liv upplevt något jag skulle beskriva som den sublimes upplevelsen i kören - på det sättet att man har en out-of-body experience, man är bara med i en ensemble som existerar i tid och rum med en gemensam kropp, med en gemensam själ och den känslan är så mäktig och så kul att den vill man ha hela livet sen. Den strävar man efter att få tillbaka".

Den fjärde och sjätte frågan rörde körledarens roll hos körmedlemmarna samt den sociala utvecklingen hos de enskilda körmedlemmarna. Ca 33 % tyckte att den sociala utvecklingen var "Mycket viktig". Ca 14 % av körmedlemmarna tyckte att den sociala utvecklingen var "Mindre viktig". Nästan 0,5 % av körmedlemmarna valde svarsalternativet "Inte så viktig"

Citat från körledarnas reflektioner:

T: "Jag tycker att den sociala delen är viktig, dom sjunger mycket bättre om de trivs i kören enligt min erfarenhet".

E: "[...] Det är väldigt viktigt att körledaren har psykologisk insikt".

P: "[...] En sak som händer när det fungerar bäst för kören är när det blir överväldigande känslor från körmedlemmarna, extas, uppfyllelse av en helig musicerande känsla som de inte får någon annanstans [...]"

Ö: "[...] Så jag är väldigt uppmärksam både på deras musikalitet, sångutförande, sångteknik, även deras sociala samverkan. [...]"

W: "[...] Det är nog bra om alla känner förtroende för varandra".

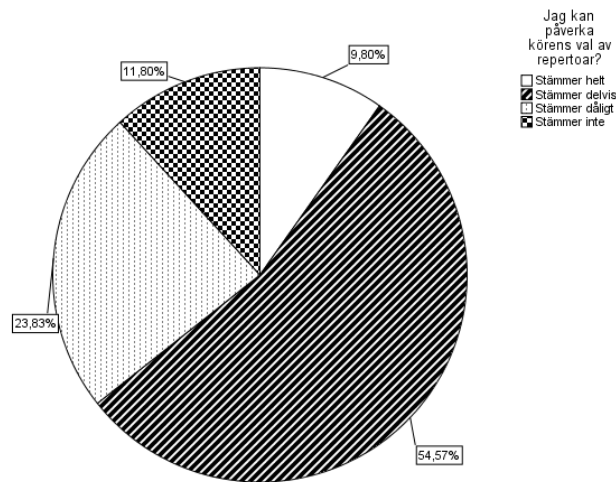
W: "Ja, dels är det då att man ser fram emot konserten och ser fram emot att träffa varandra, många ser fram emot resor. Det är nog en kombination av allt möjligt som gör det. Det är en god vana att gå till sin körrepetition tror jag många tycker. Det är roligt att träffa vänner och det är roligt att sjunga".

Citat från körmedlemmarnas reflektioner:

"Sången sätter ett leende på läpparna även på de jobbigaste av dagar". (anonym körmedlem)

"Att sjunga i en bra kör frigör positiv energi och livsglädje och ger en betydelsefull harmoni i mitt liv! :)". (anonym körmedlem)

Den åttonde frågan rörde körmedlemmens möjlighet att påverka valet av repertoar. Ca 12 % upplevde att de inte kunde påverka körens val av repertoar.

Citat från körledarnas reflektioner:

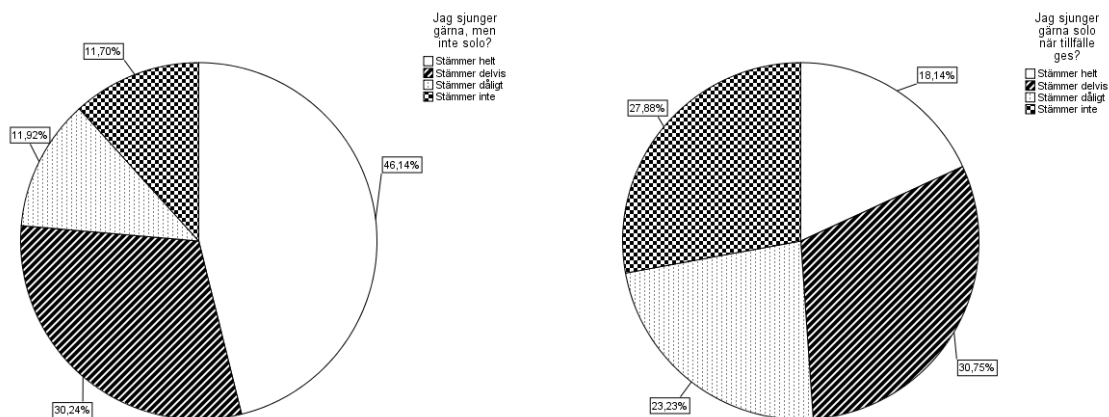
E: "Dels att det är en repertoar som de känner sig hemma med och som de tycker är kul".

T: "Utvecklingen, känslan av att vi, dels att man gör lite blandad, att man gör olika typer av repertoar".

W: "[...] Att man hela tiden kan höja nivån på repertoaren och få folk att lyssna och känna för den här sortens musik".

P: "Bra repertoar, varierande program, känslan av att jag bidrar i sammanhanget, en uppfyllelse".

Fråga 13 och 14 rörde körmedlemmens vilja att sjunga, men inte som solist samt körmedlemmens vilja att sjunga som solist. Ca 46 % har svarat har svarat "Stämmer Helt" att de gärna sjunger men inte tar solistiskt ansvar. Ca 18 % har svarat att de gärna sjunger solo.

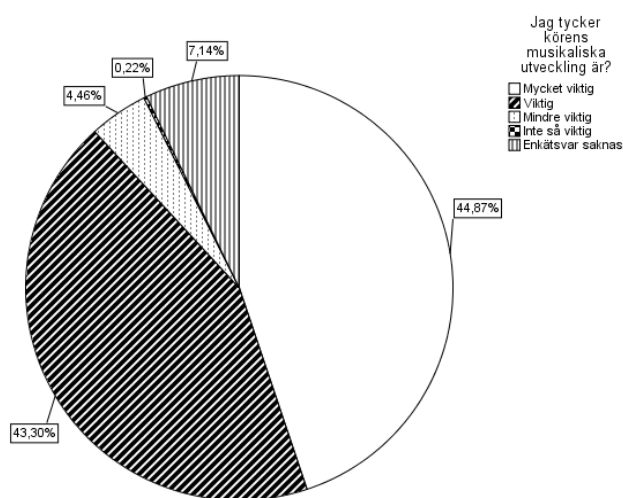
Citat från körledarnas reflektioner:

P: "Jag tycker inte det är på grund av det solistiska. Möjligen är det möjligheten, lockelsen som ligger i att jag kan vara musiker utan att vara färdiglär, jag kan vara lite mänsklig och fortfarande vara "musiker".

W: "Jag är säker på att dom vill sjunga lite solo och sånt men jag tror att många trivs väldigt bra när det blir en klang att förhålla sig till där alla är med och gör sitt bästa, det tror jag är jätteviktigt för de flesta".

T: "I allmänhet tror jag att det är det kollektiva som är lockande med körsången. Det är så roligt att det är kvar i detta när det är så mycket individualistiskt i övrigt. Å andra sidan så ökar ju såna här pop-körer där det blir mer och mer solistiskt, körslaget och sånt men jag tror ändå, det här att vi gör någonting stort, fantastiskt tillsammans är jättemycket värt för körsångarna".

Fråga 18 rörde körens musikaliska utveckling. Ca 88 % av körmedlemmarna kryssade i svarsalternativen "Mycket viktig" eller "Viktig".

Citat från körledarnas reflektioner:

E: "Men då har man en musikalisk drivfjäder[...]"

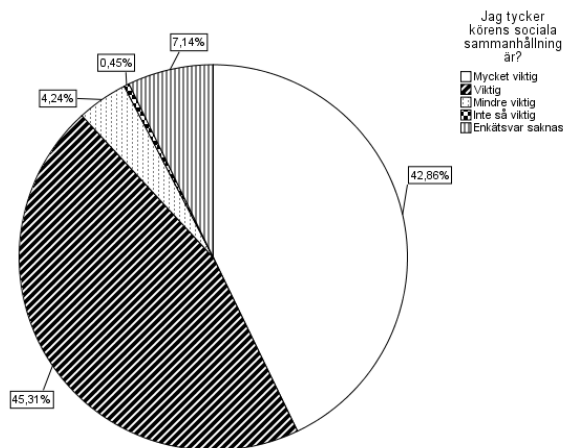
W: "Det är en god vana att gå till sin körrepetition tror jag många tycker. Det är roligt att träffa vänner och det är roligt att sjunga".

T: "Att man har en musikalisk utveckling och att vi jobbar högre och högre hela tiden".

P: "Kraven på att få de här härliga känslorna, fördjupa sig i sitt musicerande, tillsammans hitta de nycklar som gör att det låter riktigt snyggt".

Ö: "Dels känner att uppgiften är överkomlig. Att man klara av det. Att körledaren inte har satt ribban för högt".

Fråga 19 rörde körens sociala sammanhållning. Ca 88 % av körmedlemmarna kryssade i svarsalternativen "Mycket viktig" eller "Viktig".

Citat från körledarnas reflektioner:

E: "Jag tror det är en ren social verksamhet. Att få delta i någonting utanför sig själv".

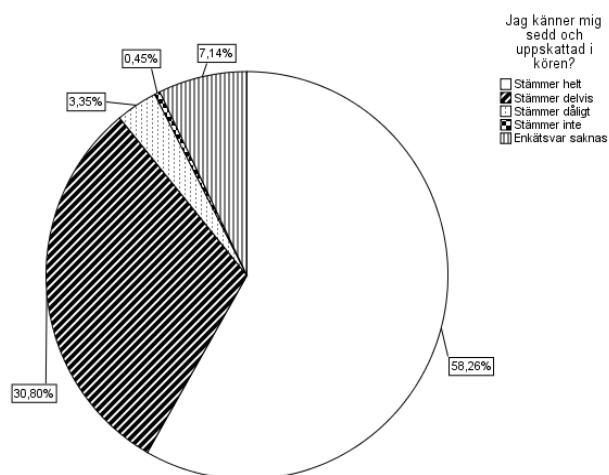
W: "Jag tror på gemenskapen, det sociala".

T: "[...]det här att vi gör någonting stort, fantastiskt tillsammans är jättemycket värt för körsångarna".

P: "Till det om det är trevliga personer och vi har en körfest, en turné när vi åker bort och dricker i bussen - fantastiskt, jättekul, en ytterligare dimension men jag tror inte det är lockelsen".

Ö: "[...] det är ju faktiskt den sociala känslan av att göra något gemensamt".

Fråga 20 rörde huruvida körmedlemmens kände sig uppskattad i kören. Ca 58 % av körmedlemmarna känner sig sedda och uppskattade och fyllde i svarsalternativet "Stämmer Helt". Endast ca 0,5 % av körmedlemmarna fyllde i svarsalternativet "Stämmer inte".

Citat från körledarnas reflektioner:

P: "Jag befinner mig i ett sammanhang där det är tillåtet att vara på min nivå i mitt musicerande men tillsammans kan vi åstadkomma under".

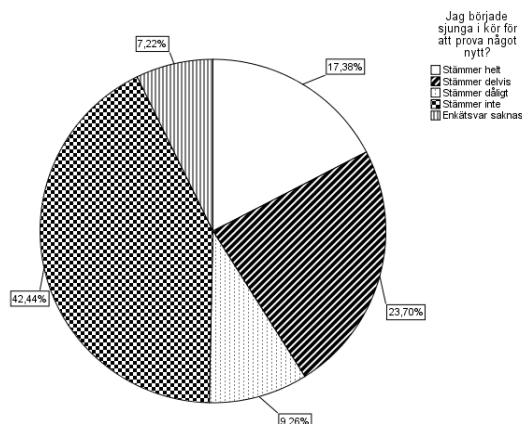
E: "För om en lite skadeskjuten sjukpensionär, ensamstående och som inte träffar en ända människa på hela veckan. Kommer den personen till en socialt erfaren körledare så behöver

inte den vara rädd för att bli utfrusen eller utsatt eller något annat negativt utan den blir accepterad som den är".

T: "[...] efter så här många år så är det som min familj [...] Stor trivsel i kören".

W: "[...] Jag tror att det är bra om man har en bra kontakt med sina körmedlemmar på något sätt, det tror jag är väldigt bra och nästan nödvändigt för många för det är ett socialt sätt att umgås".

Fråga 21 rörde huruvida körmedlemmen började sjunga i kör för att prova något nytt. Ca 17 % valde svarsalternativet "Stämmer helt" ca 52 % svarade "Stämmer dåligt" eller "Stämmer inte".

Citat från körledarnas reflektioner:

T: "Min kör, jag har ju startat den själv så det är min ensemble rakt igenom och jag har plockat in alla".

P: "Kriterierna för att sjunga i kören är att man har en hyfsad notläsningsförmåga, har en fin pipa, att man intonerar väl och att man har en klang som passar med de som redan är medlemmar så att man inte sticker ut".

Ö: "Man har alltid några som är lite elit i kören".

Fråga 22 rörde huruvida körmedlemmen upplevde att det bästa var med att sjunga i kör. Här var det möjligt att kryssa i flera alternativ. Svarsalternativen och hur ofta de valdes i procent, närmast avrundat, var:

Svarsalternativ	Andel i procent
Repetitionerna	68 %
Konserterna	50 %
Den sociala samhörigheten	48 %
Egen tid	7 %
Annat, vad	7 %

Bland de körmedlemmar som valt alternativet "Annat, vad" har bland annat skrivit:

"Att koncentrera mig allt vad jag kan för att sjunga rent"

"Att sjunga tillsammans"

"Det är kul och trevligt"

"Hålla rösten vid liv"

"Få ge hals"

Citat från körledarnas reflektioner:

W: "Ja, dels är det då att man ser fram emot konserten och ser fram emot att träffa varandra, många ser fram emot resor".

P: "Jag känner adrenalinkicken varje måndag kväll, före och efter körrepetitionerna, för att inte prata om konserterna".

Ö: "Jag kan ju inte gå till en körövning och vara slentrianmässigt intresserad, jag måste vara på helspänn och lyssna och lära".

E: "Dom åkte med till Auschwitz, sjöng stående mellan gaskammarna och vet varför dom gjorde det. [...] Där finns det absolut ett samhällsengagemang".

Fråga 23, som var den sista frågan i enkäten, var en öppen fråga där körmedlemmen med en mening fick beskriva vad körmedlemmen upplevde när personen sjöng i kör. De ord som oftast förekom var bland andra:

Ord	Antal gånger de förekom
<i>Glädje</i>	117
<i>Gemenskap</i>	34
<i>Glad</i>	30
<i>Avkoppling</i>	24
<i>Samhörighet</i>	18

Ord som och, på, i, att med flera är borträknade

Citat från körledarnas reflektioner:

W: "Jag tycker att det är fantastiskt att få de här människorna att göra bättre än de tror att de kan klara av. Man står på tå någonstans och oj blev det såhär bra".

T: "Jag trivs fantastiskt, det är som en familj, efter så här många år så är det som min familj[...]"

E: "Det måste finnas en kör där alla duger, därför jobbar jag där".

Ö: "Sen får jag ut jättemycket, jag får glädje tillbaka, [...]"

P: "Att gå in och se på detaljer och se om jag kan åstadkomma någonting med de här människorna rent praktiskt, ljudmässigt utifrån vad jag i papperet ser är möjligt, är jättekul".

Citat från körmedlemmarnas reflektioner:

"Vällust, glädje och samvaron med andra korister"

"Uppluftande - Glädje kommer när man är nere, andningen utvecklas. Körsång är ett sätt att leva"

"Ungefär lika viktigt som att äta och sova"

"Samhörighet och musikalisk gemenskap och utveckling"

"Elaka människor har inga sånger"

"Som att man skulle kunna ta över hela världen om alla bara skulle sjunga tillsammans"

6. Analys

Här följer en analys där vi jämför och slår ihop resultatet och leder vidare till diskussionskapitlet. Vi har även valt enkäten som utgångspunkt och delat upp analysen i två delar. Vem väljer att sjunga i kör och Varför väljer körmedlemmarna körsång som fritidsaktivitet.

6.1 Vem väljer att sjunga i kör

Vår undersökning visade på att den genomsnittlige körmedlemmen av ett antal anledningar inte är demografiskt representativ för den genomsnittlige, i Sverige boende, personen. Vi drar den slutsatsen på grund av körmedlemmarnas svar på frågorna i del ett av enkäten samt körledarnas kompletterande reflektioner. De frågor som vi ser tydligast belyser detta är frågorna angående ålder, kön, lön, utbildning och etnicitet.

6.1.1 Ålder och Kön

Medelåldern i Stockholms län 2013 ca 39 år,³⁵ Medelåldern i våra körer var 58 år. Medelåldern räknas ut genom att addera ihop samtliga åldrar och dividerar det med antalet personer. Om vi jämför ytterligheterna så fanns det i vår undersökning 44 personer som var yngre än 35 år, ca 10 % av hela populationen i vår undersökning. Det fanns 186 personer som äldre än 65 år, ca 40 % av hela populationen i vår undersökning. 45 av 186 personer var över 75 år, 14 av 44 personer var under 25 år.

Ca 70 % av körmedlemmarna identifierade sig som kvinnor i vår undersökning. Enligt *Landguiden Utrikespolitiska institutets* statistik består Sveriges befolkning av 50,4 % kvinnor. Relaterat till Sveriges könsuppdelning visar vår undersökning att körernas könsindelning inte är överrensstämmande med Sveriges könsindelning.³⁶

6.1.2 Lön och utbildning

Enligt vår undersökning låg medianlönen bland alla körmedlemmarna mellan 301 000 och 500 000 kronor. Medianen räknas ut genom att sortera de olika värdena i en stigande skala och sedan redovisa det mittersta värdet. Enligt statistiska centralbyråns statistik avseende sammanräknad förvärvsinkomst för året 2012 var medianvärdet för samtliga förvärvsarbetande i Stockholms län ca 270 000 kronor.³⁷

Körmedlemmarnas löner visade sig alltså, i vår undersökning, ligga över genomsnittet i Sverige. Detta faktum kan ha flera olika förklaringar. Dels var medelåldern bland

---

³⁵ Statistiska Centralbyrån. (2013). Medelsvensson och topplistor - The average Swede and top charts

http://www.scb.se/statistik/_publikationer/OV0904_2013A01_BR_26_A01BR1301.pdf

³⁶ Landguiden.se – Andel Kvinnor (procent) (2009)

<https://www.landguiden.se/Statistik/BefolkningSprak?id=374&mode=list>

³⁷ Statistiska Centralbyrån: Inkomster och skatter. (Senast uppdaterad 2014-01-30)

http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Hushallens-ekonomi/Inkomster-och-inkomstfordelning/Inkomster-och-skatter/Aktuell-pong/302201/Inkomster/LanKommun/303220/

körmedlemmarna hög (58 år) och detta kan innebära att de redan har hunnit bli färdigutbildade, göra karriär och nå toppen av sin lönestege. Enligt ett par av körledarna söker sig människor med akademisk bakgrund till de olika köerna.

"[...] det är många psykologer med. Ja faktiskt så var det ett helt gäng med ett tag men nu är dom inte så hemskt många." (körledare W)

Enligt vår undersökning har närmare 74 % av körmedlemmarna en högskoleutbildning som högsta avslutade utbildning. Bland kommunerna i stockholms län har Danderyds kommun högst antal högskoleutbildade personer med 51 %.³⁸ Stockholm län är också det län i Sverige där flest personer har en högskoleutbildning.

"I min ensemble så har det varit folk som i och med att de har sin akademikerbakgrund har det bättre ekonomiskt." (körledare T)

Enkätens svar överensstämmer väl med vad vissa av körledarna ser, och har sett, vad gäller ekonomisk status och utbildningsnivå hos körmedlemmarna.

6.1.3 Etnicitet

Ca 92 % av körmedlemmarna kategoriserade sig som svenska i vår undersökning varav ca 4,5 % hade ett annat land som etnisk härkomst. Enligt Statistiska centralbyrån uppgick andelen av den svenska befolkningen som var födda i annat land år 2008 till 13,8 procent.³⁹ (Denna siffra innefattar inte de personer som är födda i Sverige av en och/eller två föräldrar som härstammar från annat land.)

"Det är ingen bra etnisk blandning i den kören. Jag skulle gärna vilja ha lite mer blandat". (körledare W)

"I min ensemble är det i princip bara svenskfödda och med svensk kultur som bakgrund". (Körledare T)

"Jag hade en kille från Amerika, han kom och kunde nästan ingen svenska men han ville vara med och sjunga. Han kommer och går. Jag tror inte han riktigt hittar in, för han förstår inte riktigt språket". (körledare E)

"[...] det kan vara från nordiska länder och så". (körledare W)

"[...] det är väldigt få som faktiskt söker, som tillhör andra etniciteter". (körledare P)

Körledarna bekräftar det som enkätundersökningen visar. Nämligen att en stor majoritet av körmedlemmarna betraktar sig som etniskt svenska.

---

³⁸ Statistiska Centralbyrån. (2006) Utbildningen i Sverige, http://www.scb.se/statistik/_publikationer/UF0524_2007A01_BR_03_UF0107TEXT.pdf

³⁹ Statistiska Centralbyrån. (2009) Sveriges framtida befolkning 2009 – 2060, http://www.scb.se/statistik/_publikationer/BE0401_2009I60_BR_BE51BR0901.pdf

6.2 Varför väljer körmedlemmarna körsång som fritidsaktivitet

6.2.1 Musikalisk eller social anledning till att sjunga i kör

Jämförande frågor ställdes till körmedlemmarna i enkäten angående den musikaliska aspekten och den sociala aspekten av att sjunga i kör. Frågorna rörde den enskilde körmedlemmens musikaliska- och sociala utveckling och Körens musikaliska utveckling och sociala sammanhållning. Körmedlemmarna upplevde att både det musikaliska och det sociala spelade stor roll och var lika viktigt när det gällde kören som helhet. Men en tydlig tendens var att det musikaliska var något viktigare än det sociala när det gällde individens egen önskan om den personliga utvecklingen. När vi efterfrågade i enkäten om vad som var det bästa med att sjunga i kör, det var möjligt att fylla i flera svar. Det svar som flest körmedlemmar valt att kryssa i var "Repetitionerna". 68 % av körmedlemmarna svarade att det var det bästa med kören. 50 % av körmedlemmarna fyllde i svarsalternativet "Konserterna". 48 % fyllde i att "Den sociala samhörigheten" var det bästa med att sjunga i kör. Det var alltså några färre som upplevde att det sociala var det bästa. När körmedlemmarna med egna ord fick beskriva vad de upplevde när de sjöng i kör, fick vi många citat med olika formuleringar att körmedlemmarna känner glädje, att de tycker om att sjunga med andra, musikalisk gemenskap, ny energi, känner sig avslappnade och avstressade samt att körmedlemmarna känner välmående och livslust.

Några av citaten var:

"Sången sätter ett leende på läpparna även på de jobbigaste av dagar"

"Påfyllning, avkoppling, glädje, gemenskap"

"Om det fungerar musikaliskt är det väldigt stimulerande"

"När det är ett vackert stycke och kören sjunger är det... MAGISKT! Ibland kan bli pigg i kropp och huvud av ett bra rep"

"Många tillsammans gör något som blir en skönhetsupplevelse"

"Musikalisk gemenskap, underbar tonbildning, delaktighet i en kreativ inlärnings process"

"Avstressande effekt. Fått möjlighet lära mig mycket ny musik, nya sånger! Körens deltagare är min "familj", Känner mig trygg"

"Det är det roligaste som finns :)"

Vi frågade körledarna i intervjuerna om körledarens musikaliska- och sociala kunnande var viktigt. Körledarna var överens om att det sociala spelade en stor roll. Körledarna upplevde att de behövde hålla en viss musikalisk nivå för att körsångarna skulle fortsätta att sjunga i deras kör.

"Mina körsångare vill jobba på den här nivån och då krävs det att jag ligger på den nivån". (Körledare T)

"Ja den där körledaren är ju jättebra så då söker man sig till den kören". (Körledare W)

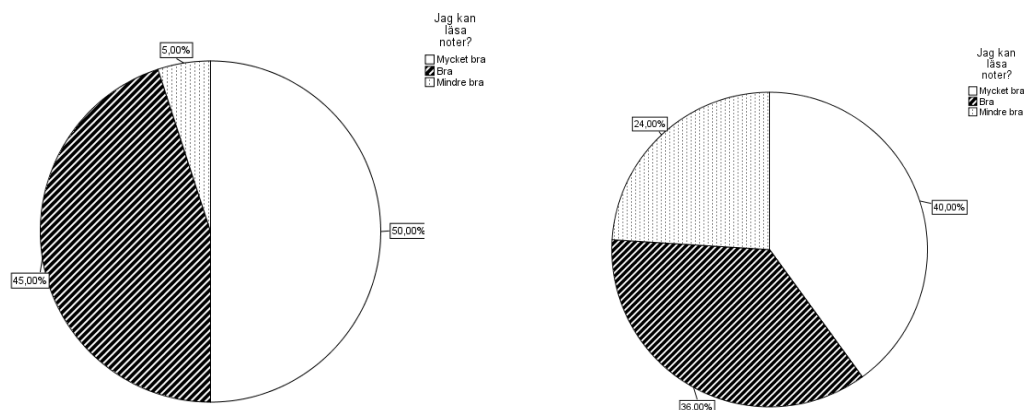
"Kan jag representera en blandad repertoar då får jag fler körsångare". (Körledare Ö)

"En erfaren körledare kan ju vinkla om ett problem på många sätt och jämföra hur man sjunger på olika sätt". (Körledare E)

"[...] jag tror att det musikaliska ledarskapet betyder oerhört mycket". (Körledare P)

6.2.2 Notläsning, amatör eller mer erfaren kör

Som redovisat i resultatet så uppskattar många körmedlemmar sin notläsningsförmåga som ”Bra” eller ”Mycket bra”. En jämförelse mellan en kör som har ett uttalat krav på notläsning och en kör som inte har det ser ut som följer. Körerna var av liknande storlek och har ungefär lika många aktiva körmedlemmar.

Diagrammet till vänster visar hur körmedlemmarna i en mer erfaren kör uppskattar sin notläsningsförmåga. 50 % upplever att de kan läsa noter ”Mycket bra”. 40 % av körmedlemmarna i en mindre erfaren kör uppskattar sin notläsningsförmåga som ”Mycket bra”, som diagrammet till höger visar. Som analysen visar så skiljer det tio procentenheter mellan en mer erfaren kör och en mindre erfaren kör på svarsalternativet ”Mycket bra”.

6.2.3 Känna sig uppskattad och kunna påverka körens repertoar

Då närmare 90 % av körmedlemmarna fyllde i svaren ”Stämmer helt” eller ”Stämmer delvis” på frågan om de kände sig sedda och uppskattade i kören, tillsammans med resultatet på frågan ”Jag kan påverka körens val av repertoar” pekar på att körmedlemmarna känner sig trygga i kören.

”Jag tror att det är bra om man har en bra kontakt med sina körmedlemmar på något sätt, det tror jag är väldigt bra och nästan nödvändigt för många för det är ett socialt sätt att umgås. Det är nog bra om alla känner förtroende för varandra.” (Körledare W)

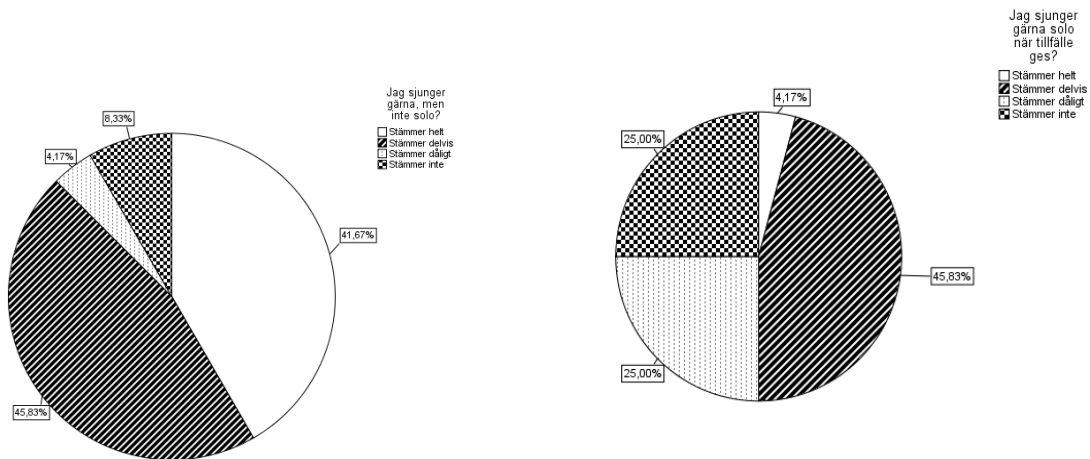
”För jag som körledare har upplevt under dom här åren att jag är lika mycket psykolog, samtalterapeut, konfliktlösare.” (Körledare Ö)

”[...] känslan av tillhörighet och samhörighet, den här klubbkänslan med ledaren som man kan skoja med, visa sina känslor för.” (Körledare P)

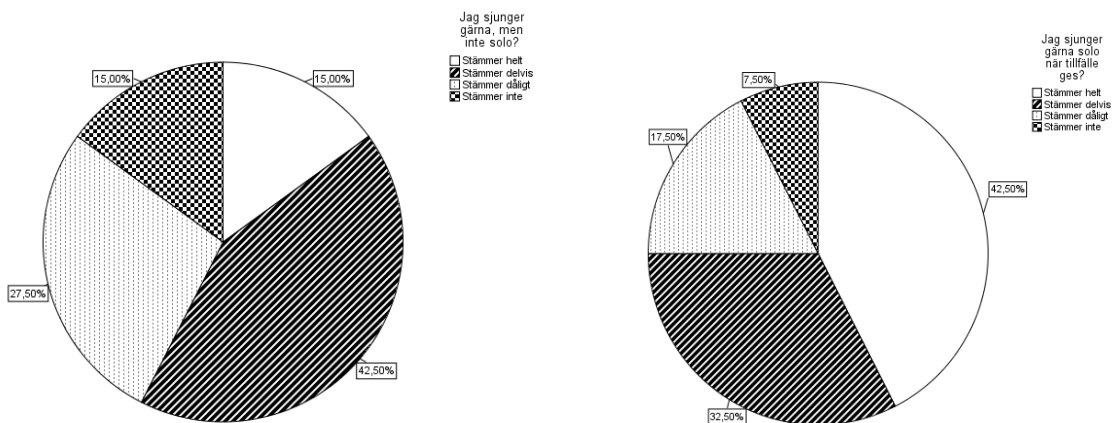
6.2.4 Gemenskapen eller solosången

Vi valde att undersöka om det skiljer sig mellan en mindre erfaren och en mer erfaren kör huruvida de vill sjunga solo eller inte. I den mindre erfarna kören valde ca 88 % att fylla i svarsalternativen ”Stämmer helt” eller ”Stämmer delvis” när det gällde frågan om att de

gärna sjunger, men inte solo, och ca 4 % svarade ”Stämmer helt” på att de gärna sjunger solo när tillfälle gavs.

I den mer erfarna kören valde ca 58 % att fylla i svarsalternativen ”Stämmer helt” eller ”Stämmer delvis” när det gällde frågan om att de gärna sjunger, men inte solo, och ca 43 % svarade ”Stämmer helt” på att de gärna sjunger solo när tillfälle gavs.

7. Diskussion

7.1.1 Introduktion till diskussion

Syftet med denna studie var att kartlägga vem som väljer körsång som fritidsaktivitet och varför de gör det samt även vad ett antal stockholmsbaserade körledare har för funderingar kring samma frågor. Svaren på dessa frågor är intressanta eftersom körsång betraktas som en folkrörelse samt omges av uttryck som det svenska körundret, den svenska körklängen med flera men frågan vem som väljer kör som fritidsintresse är beroende av till vem svensk körsång riktar sig och vilka som kan känna att de är välkomna och har något att erbjuda kören.

Vad gäller körens demografiska sammansättning så fann vi stora likheter avseende ålder, kön, lön, utbildning och etnicitet bland de körmedlemmar som ställde upp i undersökningen. Anledningarna till att kören attraherar människor med en hög medelålder med svensk bakgrund, hög lön och hög utbildning samt att körsång som aktivitet är mer attraktiv för kvinnor än för män, är många och inte helt lätta att besvara. Vi kommer, i detta avsnitt, att diskutera resultatet utifrån de frågor som ställdes, den analys som gjordes vid jämförelse mellan svaren på enkäten och körledarnas reflektioner samt den jämförelse vi gjorde mellan svaren på frågorna i del ett av enkäten och befintlig demografisk statistik. Vi kommer också att diskutera hur vår teoretiska utgångspunkt, Deweys problemlösningsmetod kan besvara svaret på frågan "varför väljer jag körsång som fritidsaktivitet?"

7.1.2 Åldersaspekten

Medelåldern bland kvinnor i Stockholm var, 2011, 39,9 år och bland männen var medelåldern 37,9 år men i körerna vi undersökt visade sig medelåldern vara 58 år. En stor skillnad vilken, i intervjuerna med en av körledarna, skulle kunna förklaras med att majoriteten av de som sjunger i kör är klara med åren som småbarnsförälder och därmed har möjlighet att få ett par timmar för sig själv någon gång i veckan. En annan anledning till att medelåldern i körerna vi undersökt var så hög kan vara att utbildningar inom vokal tonproduktion får mindre utrymme i skolans kursplaner och att detta i sin tur leder till att rekryteringen av unga körsångare blir en allt svårare uppgift.⁴⁰ Anders Eby, professor i kördirigering vid Kungliga musikhögskolan, Hans Lundgren, director musices vid Linköpings universitet och före detta ordförande i Föreningen Sveriges körledare, samt Stefan Parkman professor i kördirigering vid Uppsala universitet, skriver i en debattartikel i Svenska Dagbladet följande angående tendenser de sett rörande unga människors vikande engagemang inom körsång:

För att bibehålla denna höga kvalitet på svensk körsång måste dock omfattande insatser göras i utbildningen, från förskola till högskola. Kör- och sångämnen måste åter få hög status i grundskolan, gymnasieskolan och på musikhögskolorna. Oroande tecken från utbildningsansvariga på alla nivåer tyder på att röst-, sång- och körutbildningarna får allt mindre utrymme i kursplanerna.

---

⁴⁰ Debattartikel SvD, (Publicerad 2 februari, 2006) Musikkultur i fara. Svensk körsång i världsklass

7.1.3 Körsång och fotboll

I samma artikel belyser Eby, Lundgren och Parkman även hur idrottsstyrelsen lyckats förena amatörverksamhet och professionell verksamhet under samma paraply. Skulle en sådan struktur finnas inom det svenska körlivet skulle en kategorisering av körerna från amatör till proffs, med ett antal steg däremellan, tydliggöra processens olika delmål och ge körmedlemmen en ökad förståelse för sina möjligheter att utvecklas och lära.

Idrottsrörelsen har lyckats med konststycket att förena amatörverksamhet och professionell verksamhet under samma paraply – Riksidrottsförbundet. Här ligger körlivet långt efter. Sveriges körer har inte lyckats ena sig i ett förbund. Man har heller inte lyckats åstadkomma en "divisionsstege" från elitkörer till korpkörer. Många av de svenska toppkörerna, med en omfattande konsertant verksamhet på högsta tänkbara konstnärliga nivå, består av yrkesutbildade musiker (sångare) men jämförelsevis ändå i många sammanhang med de mest renodlade amatörkörerna som har en mycket liten verksamhet på en mycket begränsad konstnärlig nivå.⁴¹

Jämförelsen mellan körsång och idrottsutövande belystes även av en av studiens körledare och vi finner denna jämförelse intressant att beröra i denna diskussion eftersom både sångliga- och idrottsliga fritidsaktiviteter har en stor dragningskraft på väldigt många människor.

Körsång är ju den största rörelsen vi har i Sverige, förutom idrottsrörelsen. 600 000 människor i veckan går och sjunger i kör. Det tycker jag borde uppmärksammas mer än det gör, nu börjar det komma att det är en hälsoeffekt av att sjunga, men att det borde belysas lika mycket och ges lika mycket pengar som det ges till idrotten. Musikskolorna läggs ner och allt krymper på den kulturella fronten men sporten eskalerar (körledare Ö)

Stämmer ovanstående påståande att körsång är den största rörelsen? Vi bestämde oss för att ta reda på det och gjorde en jämförelse med Sveriges största och ledande idrott, fotboll, och dess förbund svenska fotbollförbundet. Vi kom fram till följande intressanta fakta: Om uppskattningen stämmer att ca 5 % till 7 % av svenska befolkningen sjunger i någon form av organiserad kör innebär det att ca 600 000 människor sjunger i kör i Sverige. (Se 4.3.2 Antal körsångare i Sverige). Enligt Svenska fotbollförbundet har fotbollens föreningar "sammanlagt ungefär en miljon medlemmar av vilka cirka 600 000 aktiva spelare". Detta innebär att antalet körsångare i Sverige ungefär motsvarar antalet föreningsanslutna aktiva fotbollsspelare i Sverige. Körsångarna skulle faktiskt vara fler än de aktiva fotbollsspelarna om siffran 7 % skulle vara den korrekta.

7.1.4 Könsindelning

Könsindelningen i de körer vi undersökt visade på att en majoritet av körmedlemmarna utgjordes av kvinnor. Nästan 75 % av körsångarna identifierade sig som kvinnor och det är en siffra som ligger väldigt långt ifrån hur könsindelningen i samhället faktiskt ser ut (se 5.1.1 Del 1 – Vem är jag?). Konsekvensen av denna snedfördelning blir att körledarna upplever att det saknas personer till manstämorna, tenor och bas (se 5.1.2 Del 2 – Varför väljer jag körsång som fritidsaktivitet?). En kör som på sin repertoar har sånger skrivna och/eller arrangerade för en fyrstämmig kör får ett musikaliskt problem om en eller två stämmor är allt för underrepresenterade då körklngen i dessa fall inte fullt ut kan bli den önskade. Visst kan

---

⁴¹Debattartikel SvD, (Publicerad 2 februari, 2006) Musikkultur i fara. Svensk körsång i världsklass

även kvinnor med lägre röster sjunga tenorstämman i vissa fall men i vår undersökning var det endast en kvinna som svarade att hon sjöng tenor så utifrån det kan vi dra slutsatsen att denna lösning sällan praktiseras. Enligt vår undersökning råder det dock inte alls någon större brist på tenorer rent generellt sett utan den stora bristen berör manligt deltagande i körsång i allmänhet. I jämförelse med de övriga stämmorna, sopran, alt och bas, var förvisso representationen bland tenorerna lägst, men inte lägre än att de utgjorde ca 40 % av männen. Orsaken till att könsindelningen i de körer vi undersökt ser ut som den gör har vi inget tydligt svar på men det råder ingen brist på teorier angående manlig respektive kvinnlig sång. Även om flerstämmig sång funnits sedan 1000-talet⁴² utvecklades den inte till så kallad blandad kör, det vill säga körsång innehållande båda könen, förrän under sent 1800-tal. I boken *Kvinnors musik*⁴³ förklaras hur musiken i princip alltid har delats upp i maskulint och feminint och där den maskulina musiken historiskt sett ofta har beskrivits som stark och mörk och gärna framförd av en symfonisk orkester. Den feminina musiken har ofta beskrivits som mjuk och ljus och kunde gärna framföras i form av sånger. Angående den rent sångliga aspekten så skrivs det i både Gunnel Fagius bok *Barn och Sång*⁴⁴ och i Johan Sundbergs bok *Röstlära - fakta om rösten i tal och sång*⁴⁵ om skillnaden inom vokal tonproduktion hos pojkar respektive flickor under uppväxtåren. Det faktum att pojkars röster förändras mer än flickors under målbrottet skulle kunna leda till att pojkar upplever en större osäkerhet gällande att sjunga än flickor och den osäkerheten skulle kunna sitta i även upp i vuxen ålder. Värt att nämna gällande denna fysiologiska skillnad är dock att det historiskt sett inte rått någon brist på vare sig mans- eller gosskörer, men det kan möjligen bero på att mansköreerna allt som oftast sjunger starka och pompösa sånger och att gosskörer inte sällan består av pojkar som ännu inte kommit i målbrottet.

På tal om det svenska manskörsidealet skrev Upsala Nya Tidnings recensent Ulf Gustavsson följande recension om Orphei Drängars skiva "Våren är kommen":⁴⁶ – "Och det ska vara OD till att framföra dem. Ingen annan kör kommer i närheten av OD:s manligt kraftfulla anslag i denna patriotiska, traditionstyngda nostalgi som minner om frackar, hägg och punsch och en och annan misslyckad tenta.[...]". På tal om gosskörer och målbrott har Sveriges radio rapporterat följande:⁴⁷ "Visst gör det ont när knoppar brister och visst låter det falskt när röster spricker? Gossköreerna kan vara hotade. Anledningen är att puberteten och med det målbrottsinträdet sveper in allt tidigare hos pojkar".

7.1.5 Utbildning, inkomst och etnicitet

Utbildningsnivån, inkomststorleken och etniciteten i köreerna visade sig sticka ut från det övriga svenska samhället. Nästan 74 % av körsångarna hade högskola som högst avslutade utbildning vilket är mycket över genomsnittet i Stockholm län (se 5.1.1 Del 1 – Vem är jag?) Nästan 50 % hade inkomster över 301 000 kronor per år och av undersökningens totala antal körsångare hade nästan 20 % inkomster över 501 000 kronor per år (se 5.1.1 Del 1 – Vem är

---

⁴² Hanning, B. R. (2010) *Concise history of western music*, Fjärde upplagan. USA: W.W. Norton & Company, Inc.S. 5, 17, 19

⁴³ Öhrström, Eva, Ramsten, Märta (1989). *Kvinnors Musik*. Stockholm: Utbildningsradion

⁴⁴ Fagius, Gunnel (2007). *Barn och sång – om rösten, sångerna och vägen dit* Lund: Studentlitteratur

⁴⁵ Sundberg, Johan (2001) *Röstlära – Fakta om rösten i tal och sång*, Stockholm: Proprius förlag

⁴⁶ <http://www.od.se/VårenÄrKommen>

⁴⁷ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1012&artikel=5070709>

jag?). 92 % av körsångarna kategoriserade sig som tillhörande den svenska kulturen och bland de övriga åtta procenten kom alla utom tre personer från länder runt östersjön (se 5.1.1 Del 1 – Vem är jag?) Problemet vi ser med körmedlemmarnas likartade bakgrund är att den skulle kunna utgöra ett hinder för de människor som inte passar in i körnormen att välja körsång som fritidsaktivitet. Begreppet Svensk körsång är, i dagens svenska samhälle, en något missvisande benämning om vi ser begreppet utifrån en demografisk synpunkt. De siffror vi finner i demografisk statistik rörande Sverige och de siffror vi finner i vår undersökning rörande samma demografiska frågeställning skiljer sig allt för mycket för att någon ska kunna påstå att kören representerar ett tvärsnitt av befolkningen. Tvärtom tenderar konsekvensen bli att det uppfattas som att körsång inte är för vem som helst. Läger vi sedan till att över 70 % av körmedlemmarna hade mer än 15 års erfarenhet av körsång och det även visade sig att ca 45 % av körmedlemmarna sjungit i sin nuvarande kör i över åtta år samt har uppskattat sin egen notläsningsförmåga som bra eller mycket bra, ställer det ytterligare outtalade och i vissa fall uttalade krav på tidigare erfarenhet hos de som väljer att sjunga i kör. Musikalisk utbildning har under lång tid varit ett nöje och kulturarv som tillhört de högre samhällsklasserna⁴⁸ och historiskt sett har det, med kyrkan som undantag, varit den borgerliga delen av samhället som har haft tid och möjlighet att spela musik och sjunga och det skulle ju kunna vara så att den traditionen i viss mån lever kvar. Angående den etniska homogeniteten i de körer vi undersökt så kan vi (författarna till denna uppsats) bara spekulera kring varför den ser ut som den gör. Är det på grund av allt för olika musikaliska ideal eller är språkliga svårigheter skälet? Är det svårt att, som rasifierad, bryta en etnisk norm eller är det helt enkelt så att det inte finns något intresse att rikta sig till människor utanför den svenska normen? Vid intervjuerna med studiens körledare framkom att såväl musikaliska skillnader mellan kulturer som ett icke-aktivt uppsökande av människor med annan bakgrund än svensk bidrar till att deras körer ser ut som de gör.⁴⁹

7.1.6 Musikaliskt och/eller socialt?

Känslan av att, tillsammans med andra, dela en musikalisk upplevelse och gemensamt arbeta mot vidare utveckling och förbättring, både socialt och musikaliskt, är det som driver körmedlemmarna i deras val att sjunga i kör. Majoriteten av de som har valt körsång som fritidsaktivitet har baserat valet på tidigare erfarenheter (se 5.1.1 Del 1 – Vem är jag?) och de flesta körmedlemmar som besvarat vår enkät hade en mångårig erfarenhet från olika körer (se 5.1.1 Del 1 – Vem är jag?). Med detta faktum som grund samt att svaret på fråga ett i denna undersökning gjorde gällande att merparten av körmedlemmarna bland annat tillhör samma klass, samma etnicitet och har samma höga utbildningsnivå, kan vi dra slutsatsen att vid val av fritidsaktivitet vet dessa människor vad som kommer att förväntas av dem som körmedlemmar samt att de även har en välgrundad uppfattning kring vilken typ av social sammansättning de söker sig till. Vid en jämförelse mellan huruvida det sociala eller det musikaliska är viktigast visar undersökningen att den musikaliska aspekten är något viktigare när frågan undersöker individens egen utveckling. När frågan vinklas om till att undersöka gruppens utveckling finns det i princip ingen skillnad alls mellan den musikaliska och den sociala aspekten. Slutsatsen vi drar av detta är att för att den enskilde individen ska kunna utvecklas och lära nytt är det viktigt att kören utvecklas som en helhet, både musikaliskt och socialt, och att körmedlemmarna som grupp ligger på ungefär samma nivå i den gemensamma utvecklingen.

---

⁴⁸ Geisler, U & Johansson, K. (2011) Choir in focus 2011, Göteborg: Bo Ejeby förlag S. 116

⁴⁹ Citat presenterade i resultatdelen i denna uppsats

7.1.7 Learning by doing

Baserat på svaren i vår undersökning kan vi dra slutsatsen att körens arbete kan liknas vid en "learning by doing"-liknande process präglad av positiv energi, skaparlust och en gemensam målsättning där utgångspunkten för det nya lärandet finns i de egna tidigare erfarenheterna. På en av frågorna i enkäten fick körmedlemmarna svara på frågan "vad är det bästa med kören" och vid en sammanställning av svaren utkristalliserade sig en rangordning över tre alternativ som alla har en central del i körens arbete, nämligen repetitionerna, konserterna och den sociala samhörigheten. Går vi tillbaka till vår teoretiska utgångspunkt och genom den belyser svaren lite extra lyser processen i problemlösningsmetoden "Learning by doing" tydligt igenom. Relationen mellan kunskap, öppenhet, handling och erfarenhetsbaserad inläring kan vi relatera till körledarens musikaliska ledarskap och sociala kunnande, körmedlemmens tidigare erfarenheter av körsång och repetitionens dynamiska form där körens sammansättning sätter gränser för vad som är möjligt att uppnå men även genom att de tankar och idéer som körmedlemmarna känner att de kan bidra med kan förändra processen och därigenom slutmålet.

Enligt vår undersökning är den genomsnittlige körmedlemmen en kvinna i övre medelåldern med högre lön än genomsnittet. Hon är högutbildad och av svensk härkomst och har i kören funnit en grupp likasinnade med vilka det är lätt att finna gemenskap och utbyta åsikter och idéer med. Hennes notläsning skattar hon som bra och hon tycker att hennes egen musikaliska utveckling är snäppet viktigare än hennes sociala utveckling. Hon har en stor erfarenhet från körsång och baserat på sina tidigare erfarenheter var hon väl medveten om vad hon valde när hon valde sin nuvarande kör. Hon anser att körledaren är mycket viktig samt att körens utveckling såväl musikaliskt som socialt också den är mycket viktig. Hon söker välbefinnande samt värdesätter avkoppling från eventuella vardagsproblem. Hon får tillhöra ett eget sammanhang som inte handlar om familjen eller jobbet och upplever meningsfull sysselsättning som är nyttig för hennes såväl psykiska som kroppsliga och sociala välmående.

7.2 Metodval

Vårt val av metod har gett oss en mycket stor mängd data och i detta delkapitel kommer vi att redogöra för- och nackdelarna med detta. Vi kommer att granska vårt val av metod och diskutera bristerna och hur vi hade kunnat göra undersökningen bättre.

7.2.1 Hur har metoden inverkat våra resultat?

Eftersom vår undersökning hade så stor omfattning har detta lett till att, i och med vår stora ambitionsnivå, har vi inte kunnat behandla allting i resultatet. Viss data varken bekräftade eller motsade vår frågeställning och har därför valts bort. (Se vilka frågor som valts bort i kapitel

7.2.2 Vår egen påverkan av resultatet

Vi har med hjälp av programen SPSS, Excel, voyant-tools.org och Word kunnat räkna ut, sammanställa och kontrollera den data vi valt att samla in. Då vi båda saknade tidigare kunskap om statistikprogrammet SPSS så har vi fått utbilda oss själva, med hjälp av bland annat "spssakuten.wordpress.com". Detta har varit mycket användbart och ledde till att vi kunde organisera och kategorisera resultatet.

I intervjuerna har vi låtit körledarna prata fritt men har uppmuntrat dem att prata mer med våra reaktioner på deras svar. Till exempel användes uppmuntrande ord som "jaha", "intressant" och "vad kul" av oss som intervjuare.

7.2.3 Metodförbättringar

I del ett av enkäten på fråga nio ”Hur många fritidsaktiviteter deltar jag i varje vecka utöver kören?”(se Bilaga 1 - Enkäten) har vi valt att använda svarsalternativet ”4 eller fler” som högsta svar för antal fritidsaktiviteter.

I de två följande frågorna, fråga tio ”Hur många musikaliska aktiviteter medverkar du i för tillfället” och fråga elva ”Hur många körer har du varit aktiv i”, har vi valt att använda svarsalternativet ”5+” för att beskriva högsta antalet. För att det skulle bli tydligare och mer enhetligt borde vi ha valt att använda samma svarsalternativ, förslagsvis ”5+” då det hade gett ett tydligare resultat.

Både fråga tio och fråga elva saknade svarsalternativet ”Inga” vilket också är en brist. Lägsta svarsalternativ på dessa två frågor var ”1” till skillnad från fråga nio som hade ”Inga” som lägsta svarsalternativ, och fråga tio borde ha formulerats om till ”Hur många musikaliska aktiviteter medverkar du i för tillfället, utöver kören” samt borde fråga elva ha omformulerats till ”Hur många körer har du varit aktiv i, utöver den här kören”. Detta på grund av att vi redan vet att körmedlemmarna redan sjunger i minst en kör annars hade körmedlemmarna inte kunnat svara på vår enkät. Då körsång av många räknas till att vara en musikalisk aktivitet, så vet vi av samma anledning att körmedlemmarna redan medverkar i minst en musikalisk aktivitet.

Fråga tre till tio i del ett i enkäten hade svarsalternativet ”Vill inte uppge”, Fråga två hade en variant ”Vill inte definiera”. Detta på grund av att vi ville att körmedlemmarna skulle få välja att inte besvara frågan om de så önskade.

Fråga ett, elva, tolv och tretton saknade svaralternativet ”Vill inte uppge”. För att få enkäten mer enhetlig även här som borde dessa fyra frågor haft ”Vill inte uppge” som valmöjlighet.

Elva personer har valt att inte besvara fråga ett i del ett i enkäten ”Min ålder är”, detta tolkar vi som att personen inte vill uppge sin ålder i enkäten och på så sätt så har möjligheten att inte uppge sin ålder funnits men det hade varit tydligare om svarsalternativet ”Vill inte uppge” hade varit valbart.

Både fråga tolv ” Jag har sjungit i kör i” och fråga 13 ”Jag har sjungit i den här kören i” hade lägsta valbara alternativ ”1–3 år”. Detta borde ha varit ”0–3 år” då det lätt kan uppstå förvirring för en körmedlem som nyligen börjat med körsång eller börjat sjunga i en specifik kör, och har sjungit i kör i mindre än ett år. Då kan svarsalternativet ”1–3 år” kännas fel. Vi har fått har fått frågor angående fråga tolv när vi varit ute och besökt köreerna, och därmed drar vi slutsatsen att ”0–3 år” är den bästa alternativformen.

Fråga tolv och fråga 13 borde även haft ytterligare ett högre svarsalternativ. Det högsta valbara svarsalternativ var ”15+ år”. Då många av körmedlemmarna har sjungit kör väldigt länge och genomsnittsåldern är tämligen hög så hade ett ytterligare svarsalternativ varit intressant.”30+ år” hade varit bra alternativ då det hade gått att mäta ännu tydligare.

Fråga sex i första delen av enkäten ”Min nuvarande sysselsättnings- och tjänstgöringsgrad i procent” skapade stor förvirring hos många av körmedlemmarna när vi presenterade enkäten för dem, då många ansåg att det var svårt att uppskatta sin sysselsättningsgrad som pensionerad. En förbättring hade varit att vi hade haft med svarsalternativet ”pensionär”.

Fråga nio i del två av enkäten ”Jag övar hemma på körens material” kan förbättras genom att byta plats på svaralternativen ”En gång i veckan” och ”Några gånger i veckan” då antal övningstillfällen hemma hade varit i en fallande skala från ”Varje dag” till ”Aldrig”.

I intervjuerna med körledarna (se Bilaga 2 – Intervjufrågorna) så ställde vi frågan ”Hur ser representationen ut i kören avseende kulturell bakgrund?”. Körledarna svarade olika på frågan, vissa svarade på frågan ur en kultursynpunkt alltså att körmedlemmarna väljer körsång som fritidsaktivitet i ett syfte av kultur. De andra körledarna svarade på frågan att körmedlemmarnas kulturella bakgrund var till stor del svensk. För att göra denna fråga tydligare borde vi ha ställt frågan som följande ”Hur ser representationen ut i kören avseende körmedlemmarnas kulturella ursprung?”

7.3 Vidare forskning

Vi ha mycket data i vår undersökning som går att återanvända i andra undersökningar t.ex. körmedlemmens önskan om att sjunga solo. Ett forskningsämne på samma data skulle kunna vara ”Är solo- eller gruppsång viktigast?”

En undersökning kring varför så få människor med annan etnisk bakgrund än svensk väljer att sjunga i kör skulle vara av intresse.

Att göra en jämförande undersökning i samma storlek i en annan stad i Sverige skulle vara intressant att forska vidare på. Senare skulle en jämförande undersökning av en rikstäckande skala. ”Körsångare i Sverige, Vem väljer att sjunga i kör, varför och hur många?” detta är intressant på det är ett område det finns lite forskning på.

”Vem väljer att ta instrumental- eller sånglektioner i kulturskolan och varför” är ett annat liknande ämne som även detta skulle vara intressant att undersöka, och att göra en jämförande undersökning med ämnet ”Vem väljer att ta instrumental- eller sånglektioner för en privat lärare och varför?”

Sammanfattning av undersökningens resultat

Enligt vår undersökning är den genomsnittlige körmedlemmen en kvinna i övre medelåldern med högre lön än genomsnittet. Hon är högutbildad och av svensk härkomst. Hennes notläsning skattar hon som bra och hon tycker att hennes egen musikaliska utveckling är snäppet viktigare än hennes sociala utveckling. Hon har en stor erfarenhet från körsång och var väl medveten om vad hon valde när hon valde sin nuvarande kör. Hon anser att körledaren är "mycket viktig" samt att körens utveckling såväl musikaliskt som socialt är "mycket viktig". Hon söker "gemenskap", "sanhörighet" och "välbefinnande" samt värdesätter "avkoppling från eventuella vardagsproblem". Hon vill "vara en stämma i en orkester" som känner att "I det här sammanhanget kan jag faktiskt musicera utan att behöva ha tio års träning på instrumentet". Hon "får tillhöra ett eget sammanhang som inte handlar om familjen eller jobbet" och upplever "meningsfull sysselsättning som är nyttig för mitt såväl psykiska som kroppsliga och sociala välbefinnande". Det ord hon skulle välja om någon bad henne beskriva körsång med ett enda ord skulle vara:

"Glädje".

8. Litteraturförteckning

- Borgehammar, S., Fagius, G. (2013) *Med skilda tungors ljud: körsång och gudstjänstspråk*, Artos & Norma Bokförlag
- Busby, T. (1819) *A general history of music*, Storbritannien: London
- Coupe-O'Kane, J. Goldbart, J. *Communication Before Speech: Development and Assessment*, Storbritannien: London
- Dagen: (Publicerad, 2013-07-09) <http://www.dagen.se/nyheter/sjunga-i-kor-bra-for-hjartat/>
- Dewey, J. John (2009) *Demokrati och utbildning*, Daidalos förlag, första upplagan, fjärde tryckningen
- Dewey, J. (2006) *John Dewey and Our Educational Prospect: A Critical Engagement with Dewey's Democracy and Education*, Text (Ed.) David T. Hansen. State university of New York Press, Albany
- DN. Kultur Eric Ericson avliden. (Publicerad 2013-02-16) <http://www.dn.se/kultur-noje/musik/korledaren-eric-ericson-avliden/>
- Fagius, Gunnel (2007). *Barn och sång – om rösten, sångerna och vägen dit*, Lund: Studentlitteratur
- Fogis.se Fotboll i Sverige <http://fogis.se/om-svff/>
- Forskningsetiska principer: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>
- Goodreads: https://www.goodreads.com/author/quotes/42738.John_Dewey
- Hanning, B. R. (2010) *Concise history of western music*, Fjärde upplagan. USA: W.W. Norton & Company, Inc.
- Hedell, K. (2009) *Klang i kör, Uppfattningar om körsång och klang i efterkrigstidens Sverige*, Svenska samfundets för musikkforskning internetpublikation. http://musikkforskning.se/stmonline/vol_12/hedell/index.php?menu=3
- Hotchkiss, G.G. (2005). *Music Makers: A Guide to Singing in a Chorus or Choir with a Short History of Choral Music*, USA: Santa Fe
- Geisler, U & Johansson, K. (2011) *Choir in focus 2011*, Göteborg: Bo Ejeby förlag
- Kvale, Steinar (1997) *Den Kvalitativa Forskningsintervjun*, Lund: Studentlitteratur
- Johansson, O. (2013) *Bach eller bulle?* Stockholm: Kungliga Musikhögskolan. Kandidatuppsats
- Landguiden.se – Andel Kvinnor (procent) (2009) <https://www.landguiden.se/Statistik/BefolkningSprak?id=374&mode=list>
- Lindberg, B. (2007) *Sinnen, signaler och tolkningar av verkligheten*, Göteborg: Kungl. Vetenskaps- och vitterhetssamhället
- Lindström, D. (2006) *Sjung, sjung för livet*, Luleå: Universitetstryckeriet
- Lundgren, U. P. (1996) *Pedagogiskt Uppslagsverk*, Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Miller, M. (2008) *The Complete Idiot's Guide to Music History*, USA: New York

- Moberg, C-A. (1973) *Musikens historia i västerlandet intill 1600* Stockholm: Natur och Kultur
- Montagu, J. (2007). *Origins and Development of Musical Instruments*, Scarecrow Press. INC
- Nationalencyklopedin: <http://www.ne.se/homo-sapiens>
- Nyberg, E. (2012) *Så ska det låta! – om klangideal och sångteknik i kör*, Göteborg: Högskolan för Scen och Musik.
- Orphei Drängar: <http://www.od.se/VårenÄrKommen>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*, London: Sage
- Statens folkhälsoinstitut (2005). *Kultur för hälsa*. En exempelsamling från forskning och praktik, Sverige: Statens Folkhälsoinstitut.
- Stokoe, W. C. (2001) *Language In Hand: Why Sign Came Before Speech*, USA: Washington D.C.
- Svenska Dagbladet. Debattartikel SvD, (Publicerad 2 februari, 2006) *Musikkultur i fara. Svensk körsång i världsklass*
- Svenska kyrkan. www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=890755&ptid=48063
- Sveriges Körförbund. (2011) *Stadgar*, <https://www.Sverigeskorforbund.se/stadgar>
- Sveriges Radio P3 *Institutet*
- Sveriges Radio Mitt i musiken* (publicerat 18 april, 2012)
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1012&artikel=5070709>
<http://Sverigesradio.se/sida/poddradio.aspx?programid=2332&pid=4131>
- Sveriges Radio P4 Kulturnytt* (Publicerad måndag 18 februari 2013)
<http://Sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=5446266>
- Sveriges Radio P4 Västmanland* (Publicerat söndag 14 oktober 2007).
<http://Sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=112&artikel=1656022>
- Statistiska Centralbyrån: Inkomster och skatter*. (Senast uppdaterad 2014-01-30)
http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Hushallens-ekonomi/Inkomster-och-inkomstfordelning/Inkomster-och-skatter/Aktuell-pong/302201/Inkomster/LanKommun/303220/
- Statistiska Centralbyrån: Kvinnor i glesbygden*, http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Kvinna-i-glesbygd-typisk-hos-studieforbunden/
- Statistiska Centralbyrån. (2013). Medelsvensson och topplistor - The average Swede and top charts*,
http://www.scb.se/statistik/_publikationer/OV0904_2013A01_BR_26_A01BR1301.pdf
- Statistiska Centralbyrån. (2009) Sveriges framtida befolkning 2009 – 2060*,
http://www.scb.se/statistik/_publikationer/BE0401_2009I60_BR_BE51BR0901.pdf
- Statistiska Centralbyrån. (2006) Utbildningen i Sverige*,
http://www.scb.se/statistik/_publikationer/UF0524_2007A01_BR_03_UF0107TEXT.pdf
- Sundberg, Johan (2001) *Röstlära – Fakta om rösten i tal och sång*, Stockholm: Proprius förlag

- Sundgren, G. (2011) *Boken om Pedagogerna, Del 1 John Dewey*. Sjätte upplagan. Stockholm: Liber
- Trost, J. (1993). *Kvalitativa intervjuer*, Lund: Studentlitteratur.
- TV4. (Publicerad 3 nov 2013) *Söndagsskolan - sjung i kör, må bra och bli friskare*.
http://www.tv4play.se/program/nyhetsmorgon?video_id=2479917
- Ur.se. (2007) *Pedagogikens giganter – John Dewey* <http://www.ur.se/Produkter/145288-Pedagogikens-giganter-John-Dewey>
- Wikipedia: *John Dewey*. (Senast ändrad, 21 mars 2014)
“http://sv.wikipedia.org/wiki/John_Dewey”
- Wikipedia: *Prehistoric music*. (Senast ändrad, 29 Januari 2014)
“http://en.wikipedia.org/wiki/Prehistoric_music”
- Öhrström, Eva, Ramsten, Märta (1989). *Kvinnors Musik*. Stockholm: Utbildningsradion

Bilaga 1 - Enkäten

DEL 1 – Vem är jag?

1) Min ålder är: _____

2) Jag identifierar mig som:

- € Kvinna
- € Man
- € Vill inte definiera

3) Mitt civilstånd är:

- € Gift
- € Sambo
- € Särbo
- € Ensamstående
- € Vill inte uppge

4) Jag bor:

- € I tätort
- € I förort
- € På landsbygden
- € Annat
- € Vill inte uppge

5) Min högsta avslutade utbildning:

- € Grundskola
- € Gymnasium
- € Folkhögskola
- € Högskola
- € Vill inte uppge

Annan _____

6) Min nuvarande sysselsättnings-
och tjänstgöringsgrad i procent:

- € 0 %
- € 1-24%
- € 25-49%
- € 50-74%
- € 75-99%
- € 100 %

€ 100 % +

€ Vill inte uppge

7) Min beskattningsbara inkomst
per år är:

- € 0-100k
- € 101k-200k
- € 201-300k
- € 301k-500k
- € 501k+
- € Vill inte uppge

8) Mina kulturella rötter är:

- € Svenska
- € Annan i
Sverige: _____
- € Annat
land: _____
- € Vill inte uppge

9) Hur många fritidsaktiviteter
deltar jag i varje vecka utöver
kören?

- € Inga
- € 1
- € 2
- € 3
- € 4 eller fler
- € Vill inte uppge

10) Hur många musikaliska
aktiviteter medverkar du i för
tillfället:

- € 1
- € 2
- € 3
- € 4
- € 5+
- € Vill inte uppge

11) Hur många körer har du varit

aktiv i:

- € 1
- € 2
- € 3
- € 4
- € 5+

12) Jag har sjungit i kör i:

- € 1-3 år
- € 4-7 år
- € 8-15 år
- € 15+ år

13) Jag har sjungit i den här kören i:

- € 1-3 år
- € 4-7 år
- € 8-15 år
- € 15+ år

DEL 2 – Varför väljer jag

körsång som fritidsaktivitet?

1. Jag sjunger:

- € Sopran
- € Alt
- € Tenor

- € Bas

2. Jag kan läsa noter:

- € Mycket bra
- € Bra
- € Mindre bra
- € Inte alls

3. Jag upplever svårighetsgraden på materialet kören sjunger som:

- € För svårt
- € Utmanande
- € Lagom
- € För lätt
- € Kan inte avgöra

4. För mig är körledaren:

- € Mycket viktig
- € Viktig
- € Mindre viktig
- € Inte så viktig

5. Jag tycker att min musikaliska utveckling genom körsång är:

- € Mycket viktig
- € Viktig
- € Mindre viktig
- € Inte så viktig

6. Jag tycker att min sociala utveckling genom körsång är:

- € Mycket viktig
- € Viktig
- € Mindre viktig

€ Inte så viktig

7. Närvarar du vid alla repetitionstillfällena? (Sjukdom borträknat)

€ Ja

€ Nej

8. Jag kan påverka körens val av repertoar:

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

9. Jag övar hemma på körens material:

€ Varje dag

€ En gång i veckan

€ Några gånger i veckan

€ Några gånger i månaden

€ En gång i månaden

€ Bara inför konsert

€ Aldrig

10. Jag övar in körens material via notläsning och/eller skriftliga instruktioner:

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

11. Jag övar in körens material via gehör och/eller muntliga instruktioner:

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

12. Jag övar in körens material via körledarens instruktioner:

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

13. Jag sjunger gärna, men inte solo:

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

14. Jag sjunger gärna solo när tillfälle ges:

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

15. Jag prioriterar kören framför andra fritidssysselsättningar:

€ Ja

€ Oftast

€ Sällan

€ Nej

**16. Jag tycker att körens offentliga
uppträdanden är:**

€ Mycket viktiga

€ Viktiga

€ Mindre viktiga

€ Inte så viktiga

**17. Den eventuella kostnaden för
kören påverkar min ekonomi:**

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

**18. Jag tycker körens musikaliska
utveckling är:**

€ Mycket viktig

€ Viktig

€ Mindre viktig

€ Inte så viktig

**19. Jag tycker körens sociala
sammanhållning är:**

€ Mycket viktig

€ Viktig

€ Mindre viktig

€ Inte så viktig

**20. Jag känner mig sedd och
uppskattad i kören:**

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

**21. Jag började sjunga i kör för att
prova något nytt:**

€ Stämmer helt

€ Stämmer delvis

€ Stämmer dåligt

€ Stämmer inte

22. Vad är det bästa med kören:

€ Repetitionerna

€ Konserterna

€ Den sociala samhörigheten

€ Egen tid

€ Annat,

vad: _____

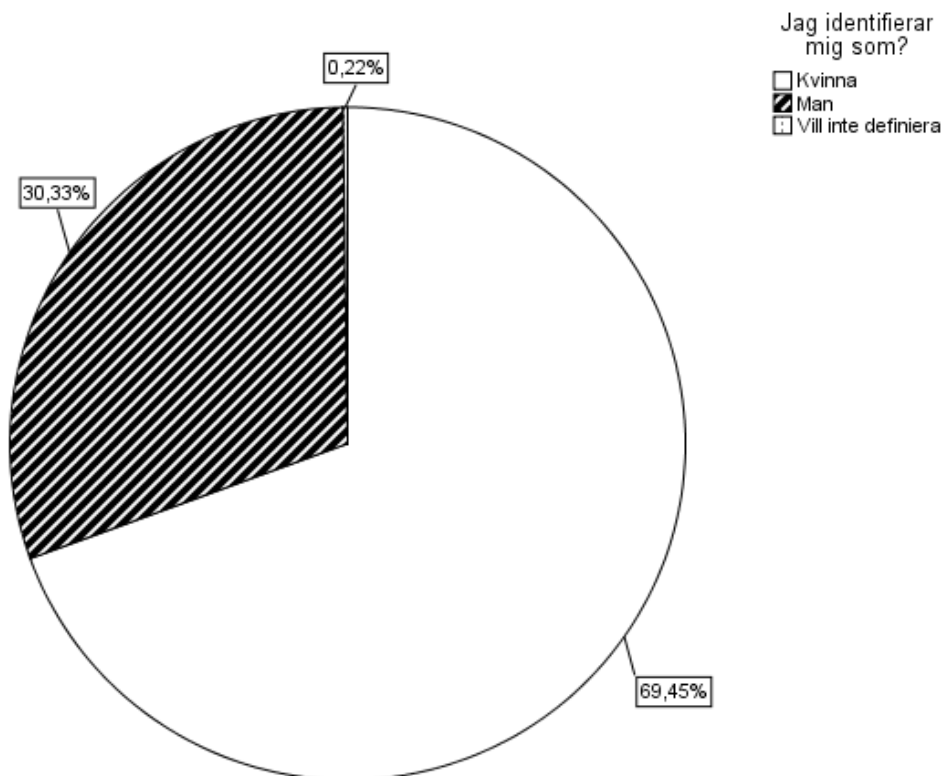
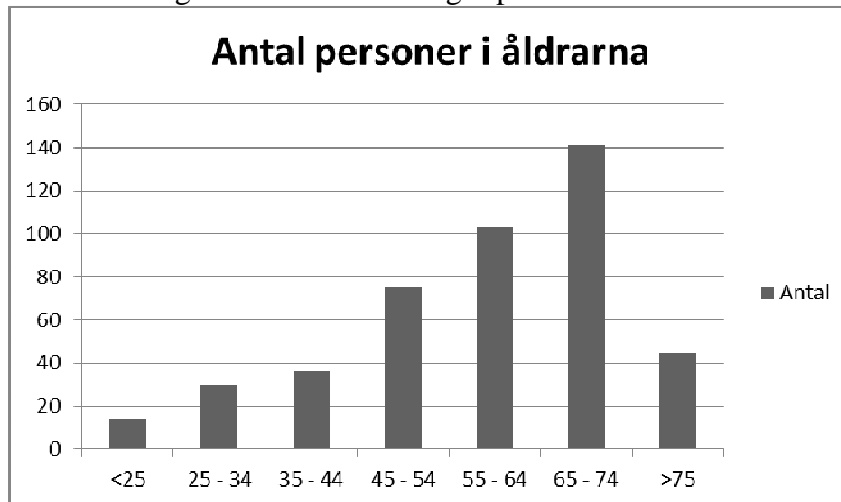
**23. Beskriv med en mening vad du
upplever när du sjunger i kör**

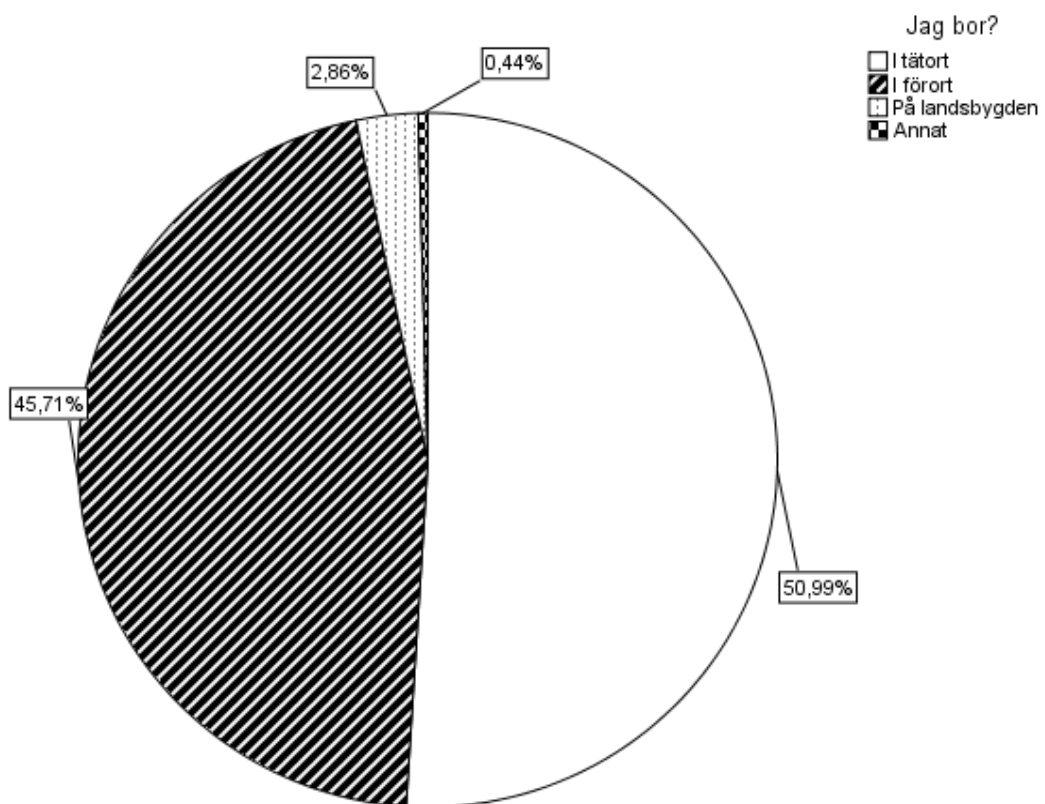
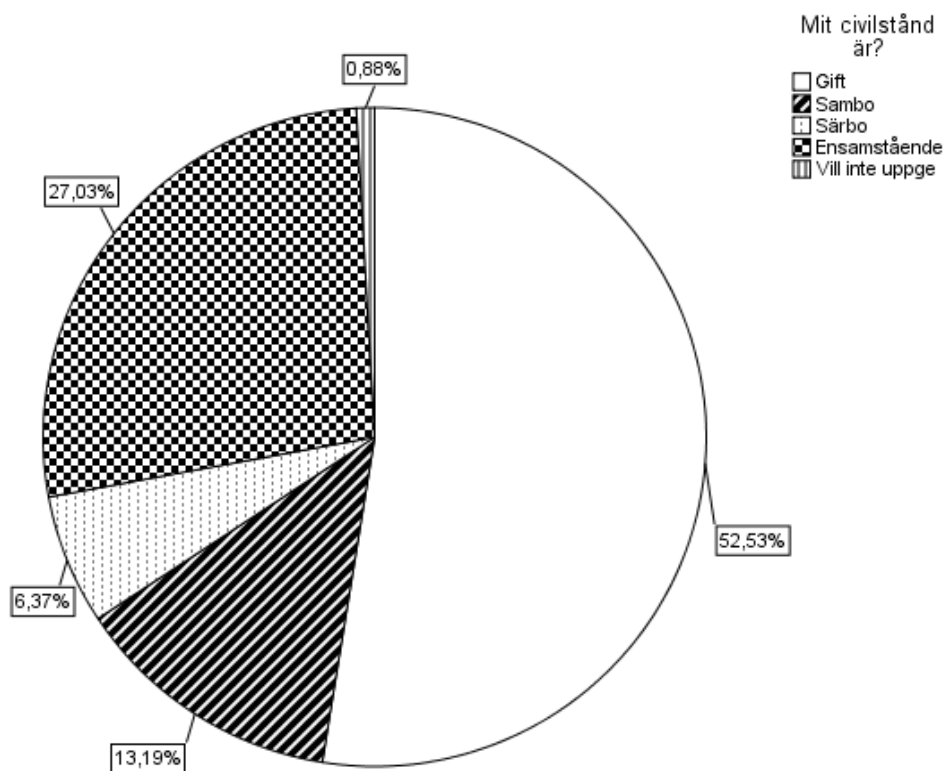
Bilaga 2 – Intervjufrågorna

1. Enligt din samlade erfarenhet: Vilka likheter har du sett gällande vem som väljer att sjunga i kör. T.ex. på urval av ålder, social ställning, kön etc.
2. Tror du att körmedlemmen prioriterar kören som hobby framför andra fritidsintressen.
3. Hur ser representationen ut i kören avseende religiös bakgrund?
4. Hur ser representationen ut i kören avseende kulturell bakgrund?
5. Hur ser representationen ut i kören avseende etnisk bakgrund?
6. Hur ser den genomsnittlige körmedlemmens erfarenhet av körsång ut? Är medlemmarna över lag erfarna eller skulle de kunna klassas som glada amatörer?
7. Är någon specifik stämma mer representerad än någon annan?
8. Är någon specifik stämma mer underrepresenterad än någon annan?
9. Fungerar gehör eller notläsning bäst ur instuderings synpunkt?
10. Hur stor betydelse tror du att körledarens musikaliska kunnande har vad gäller körmedlemmens val av kör?
11. Hur stor betydelse tror du att körledarens sociala kunnande har vad gäller körmedlemmens val av kör?
12. Varför tror du att en person väljer körsång som fritidsaktivitet? T.ex. möjlighet till solistiska insatser i ett beprövat sammanhang eller av en mer social anledning. Genomschnittsmedlemmen.
13. Vad driver en körmedlem att fortsätta sjunga i kör och regelbundet repetera med kören?
14. Vad får du ut av att leda kör, förutom en bättre ekonomi?
15. Förutom stämmornas uppdelning, är du tillfreds med körens sammansättning avseende kön, etnicitet, samhällsklass etc. Om inte, vad skulle du vilja förändra?

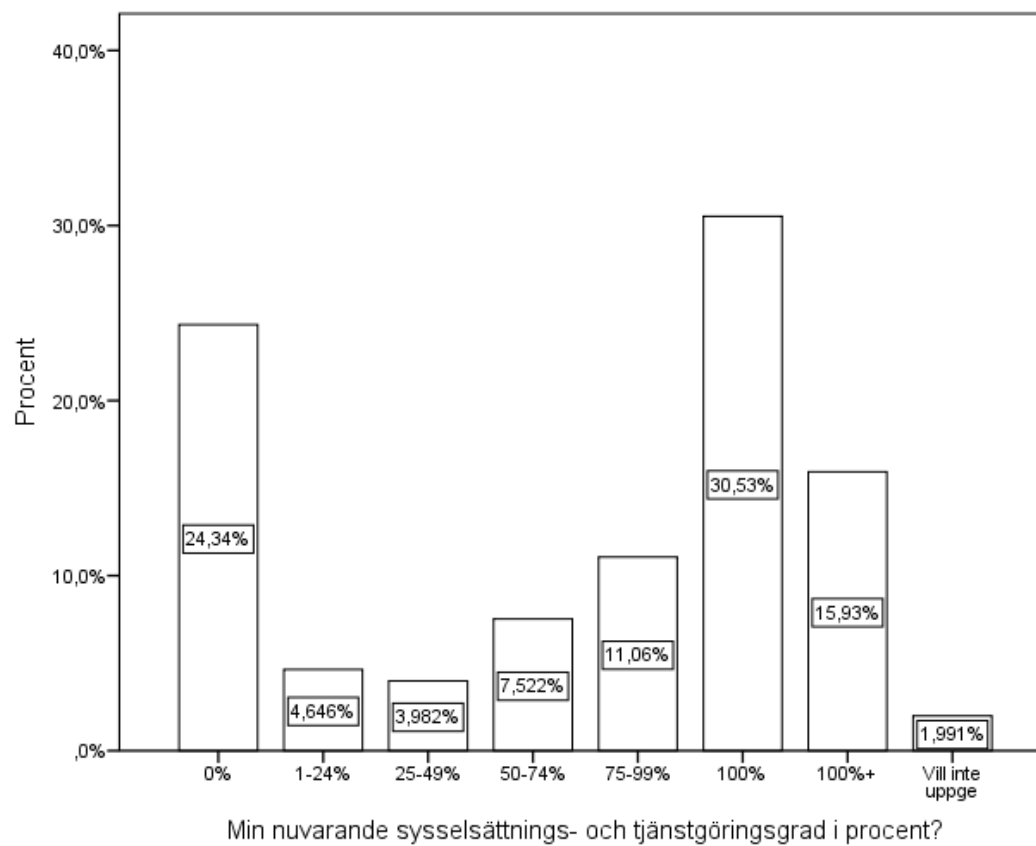
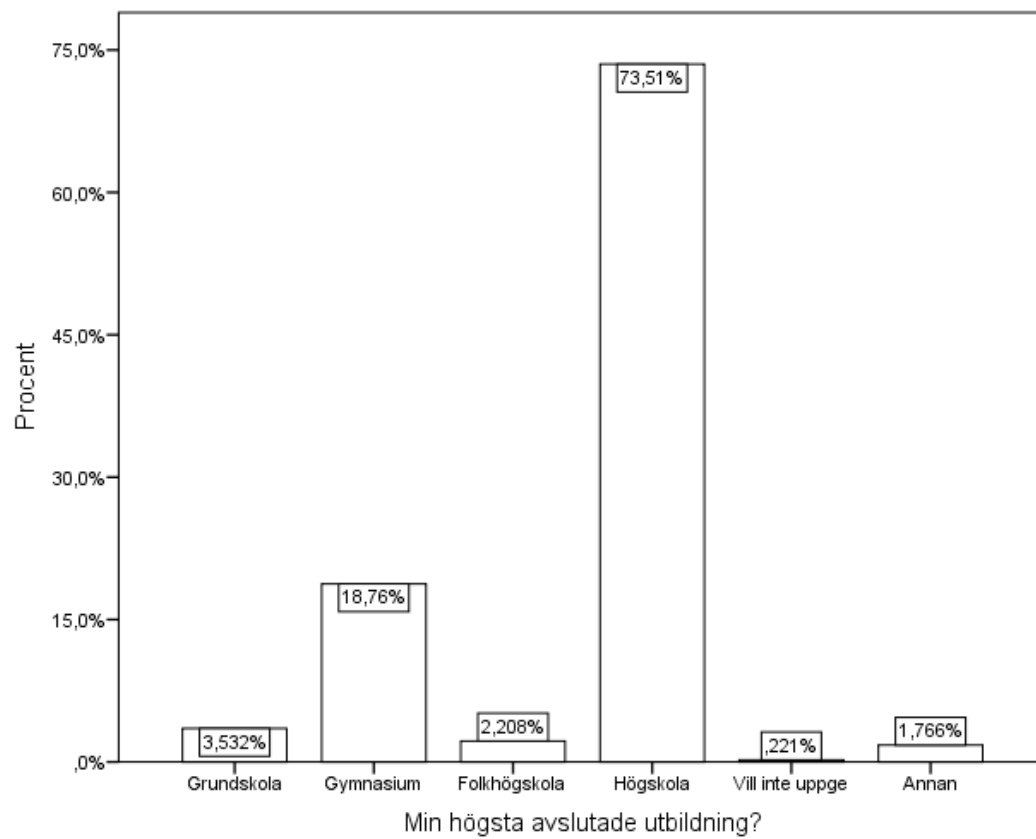
Bilaga 3 – Diagram

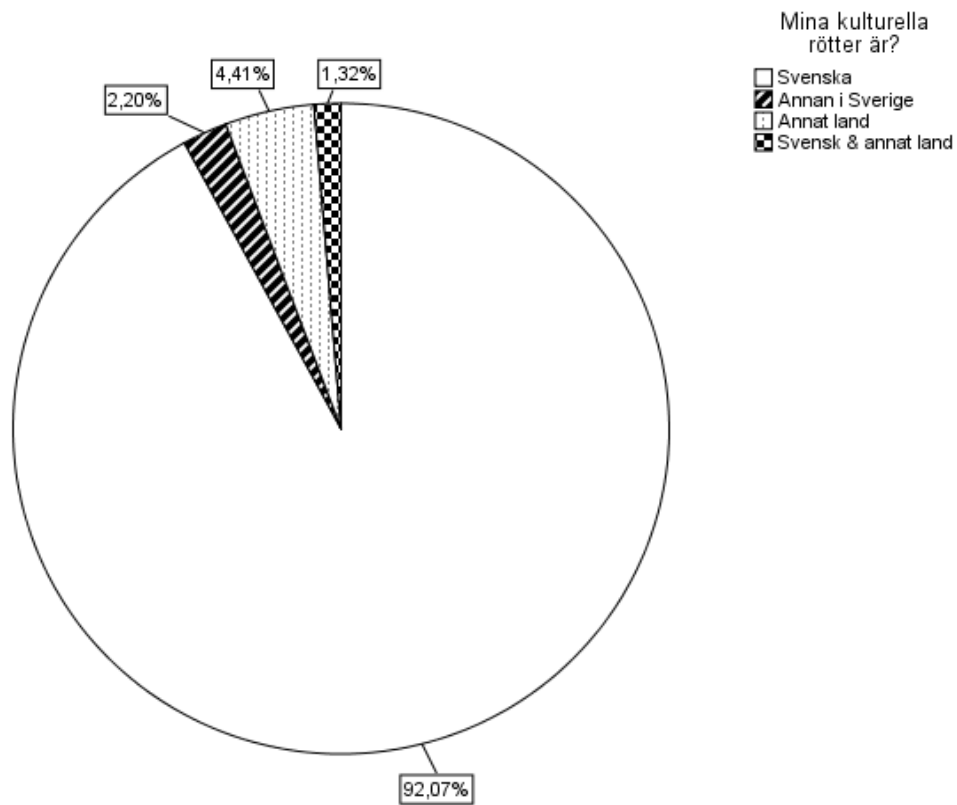
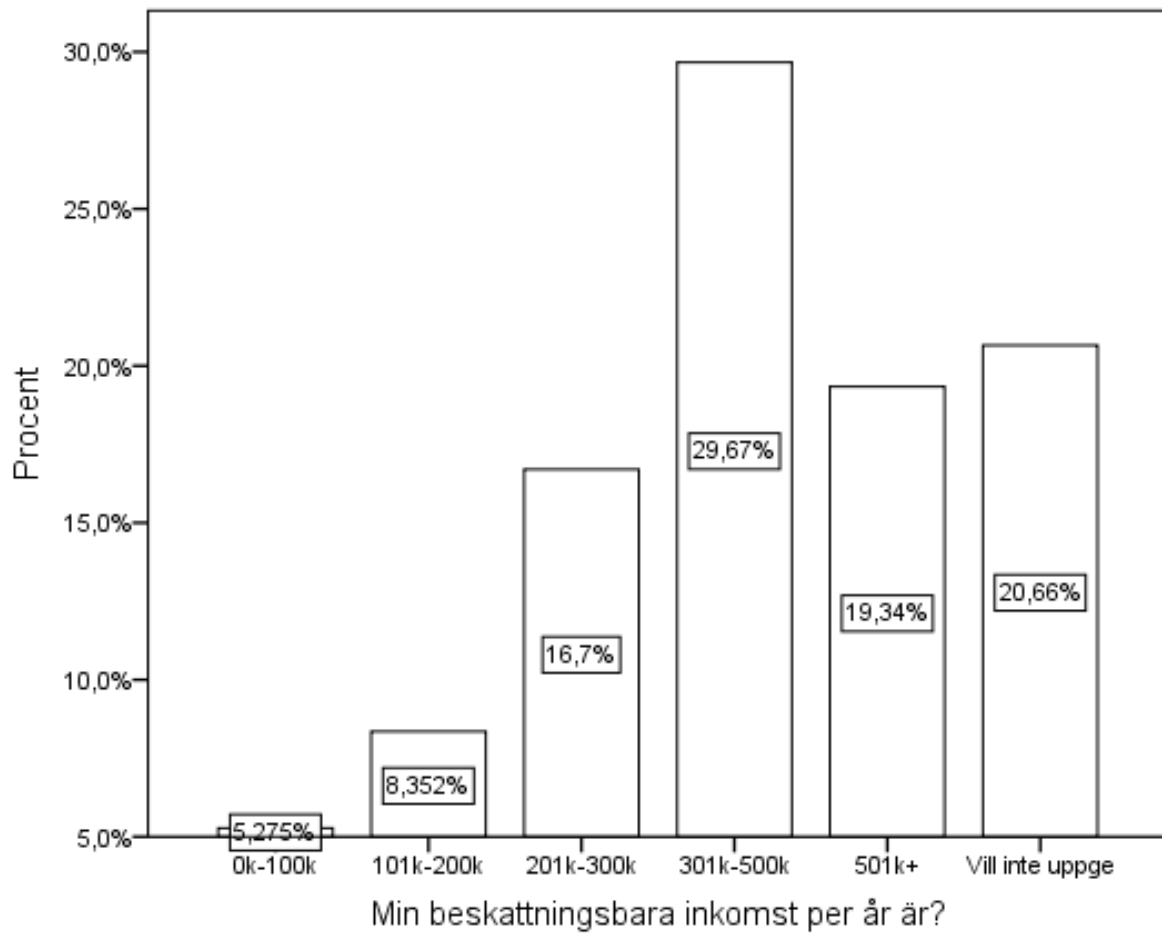
Här finns diagram av alla enkätfrågor presenterade i samma ordningsföljd som enkätfrågorna.

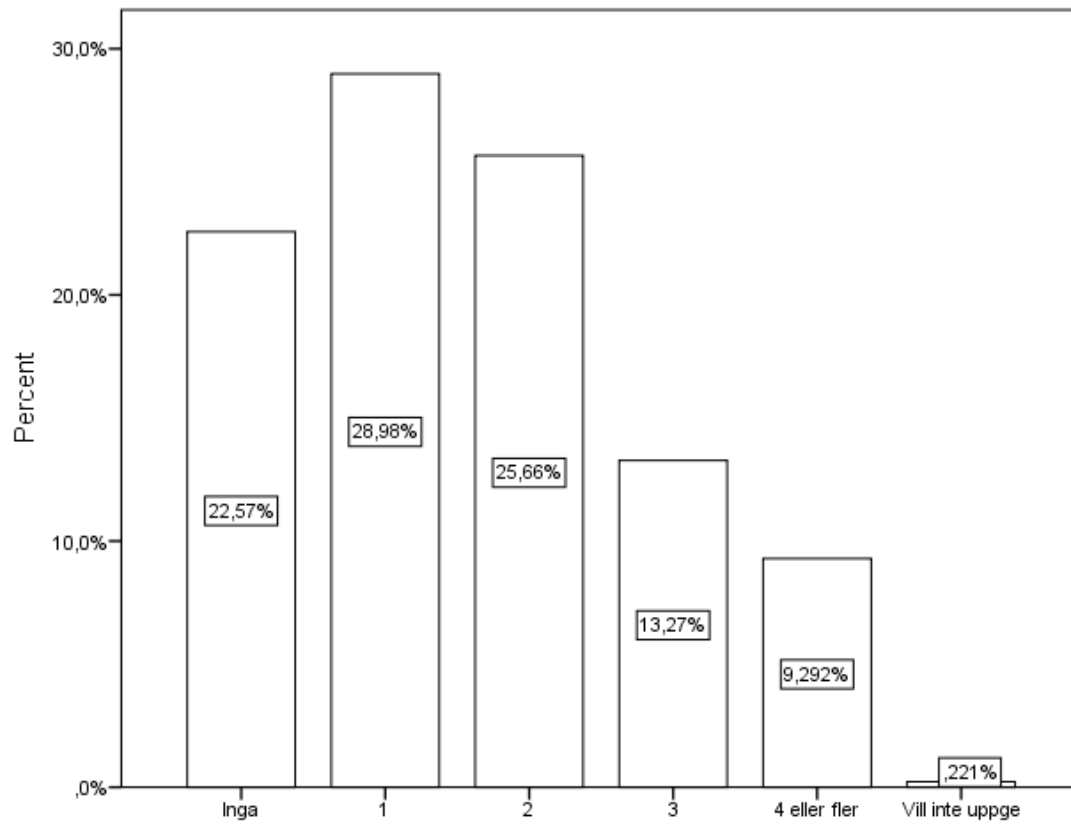

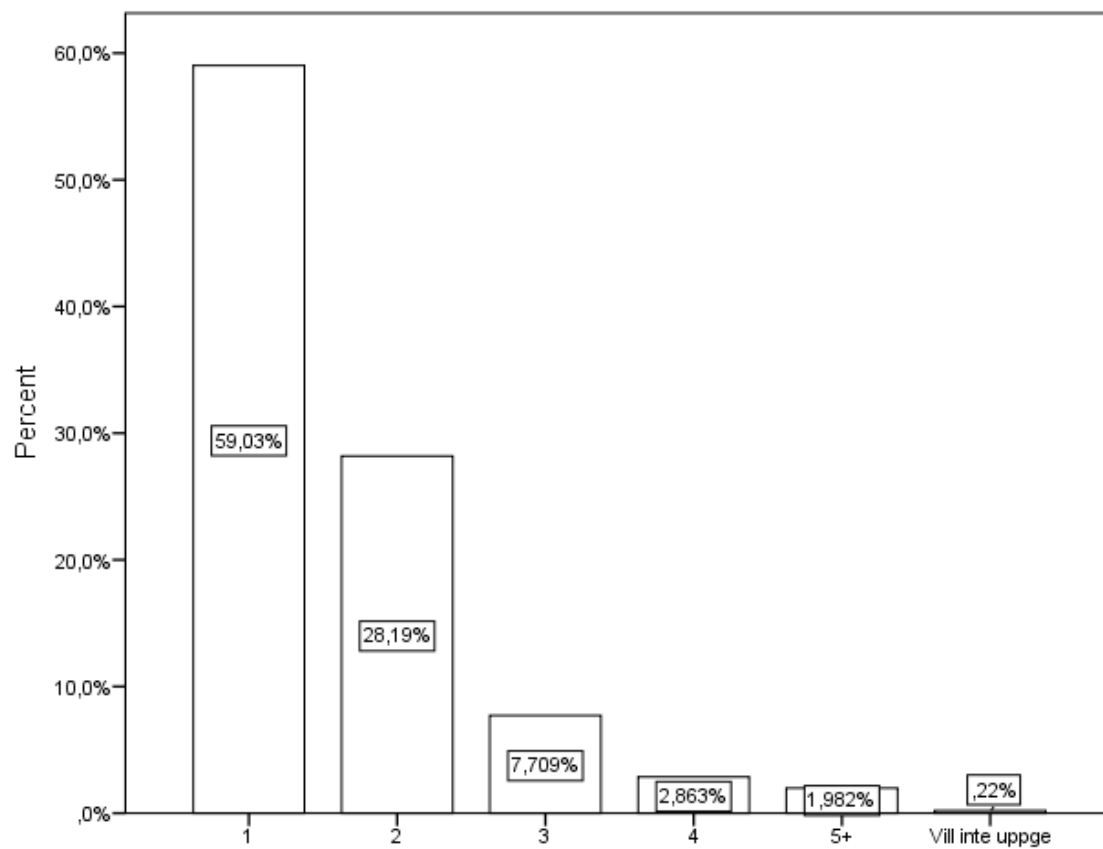

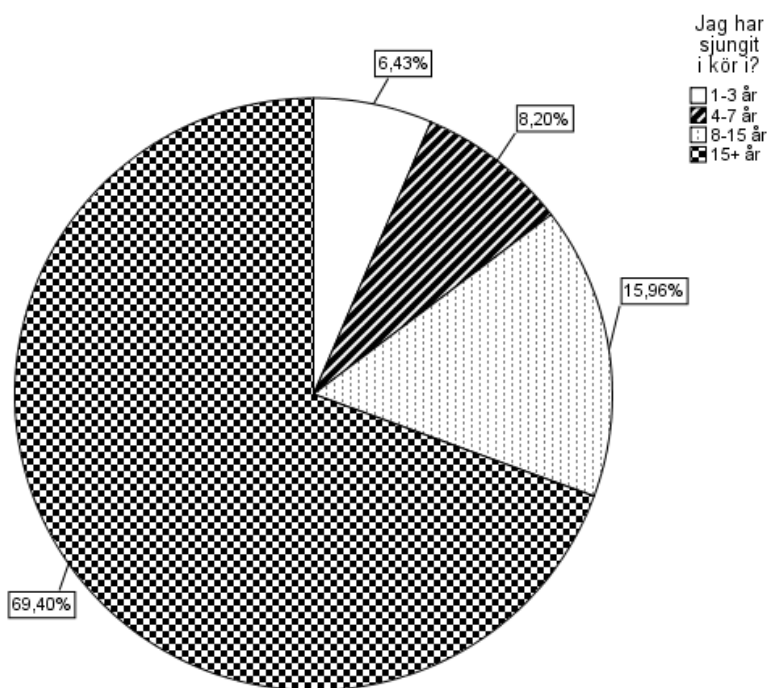
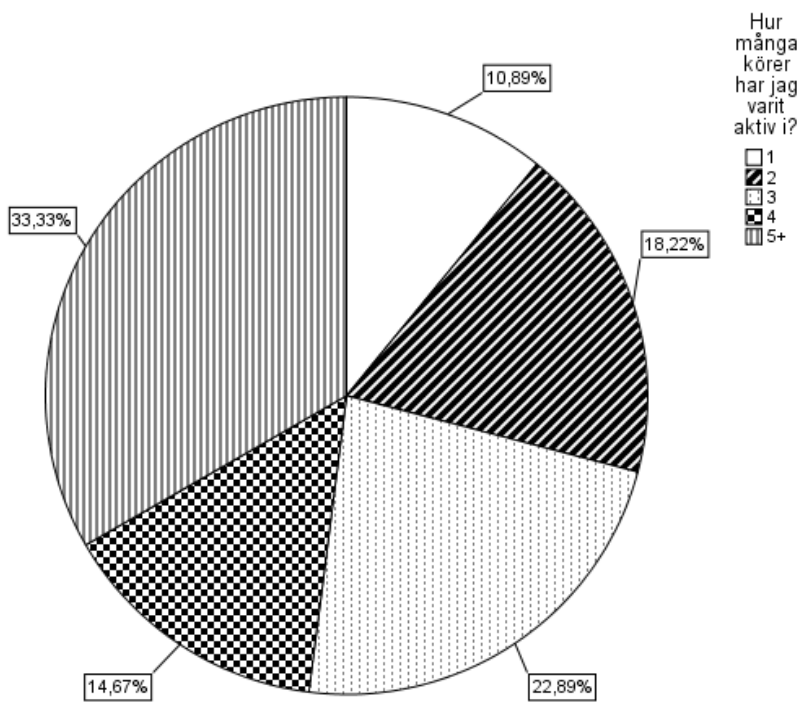

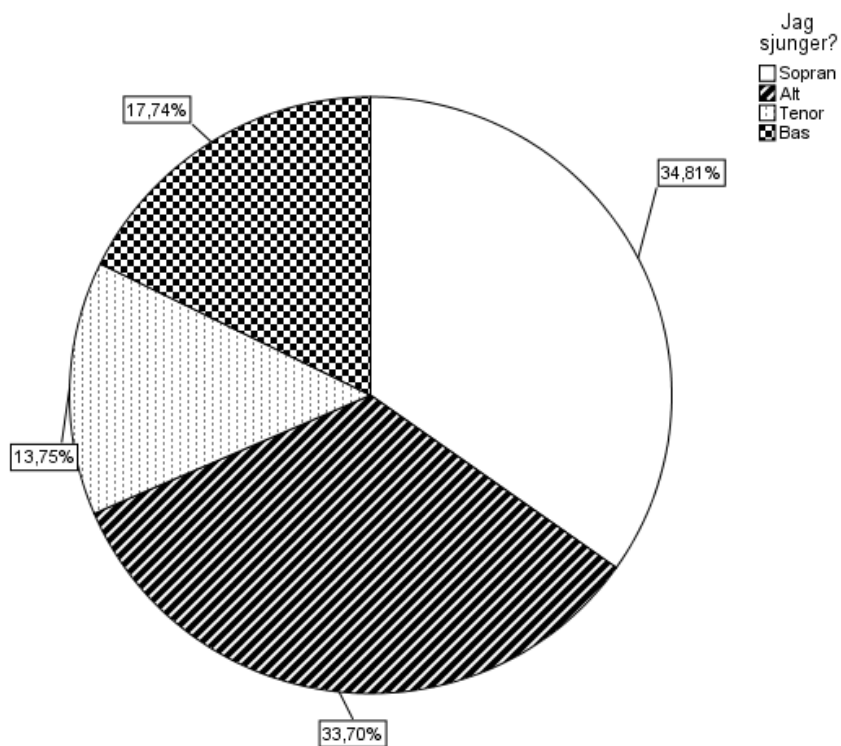
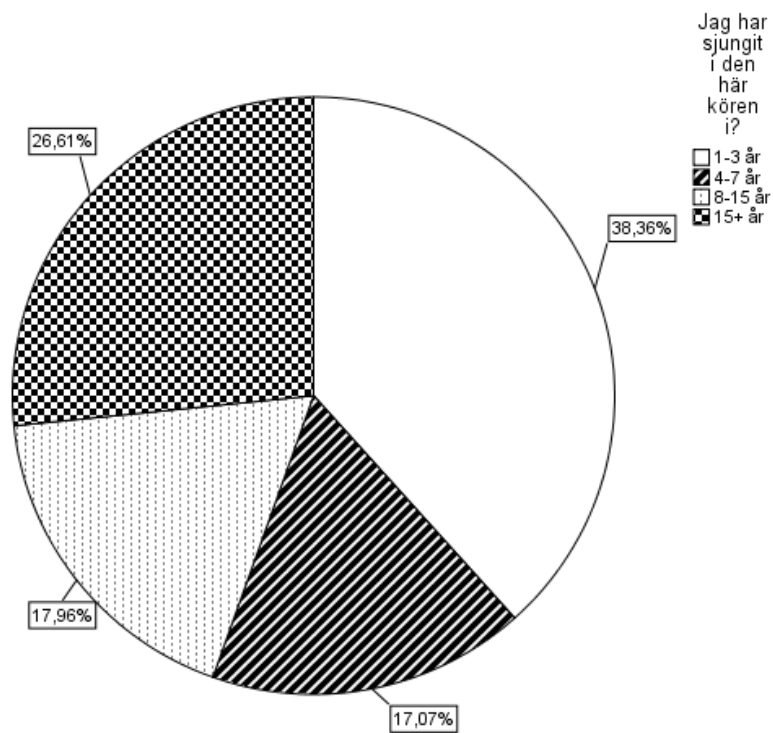

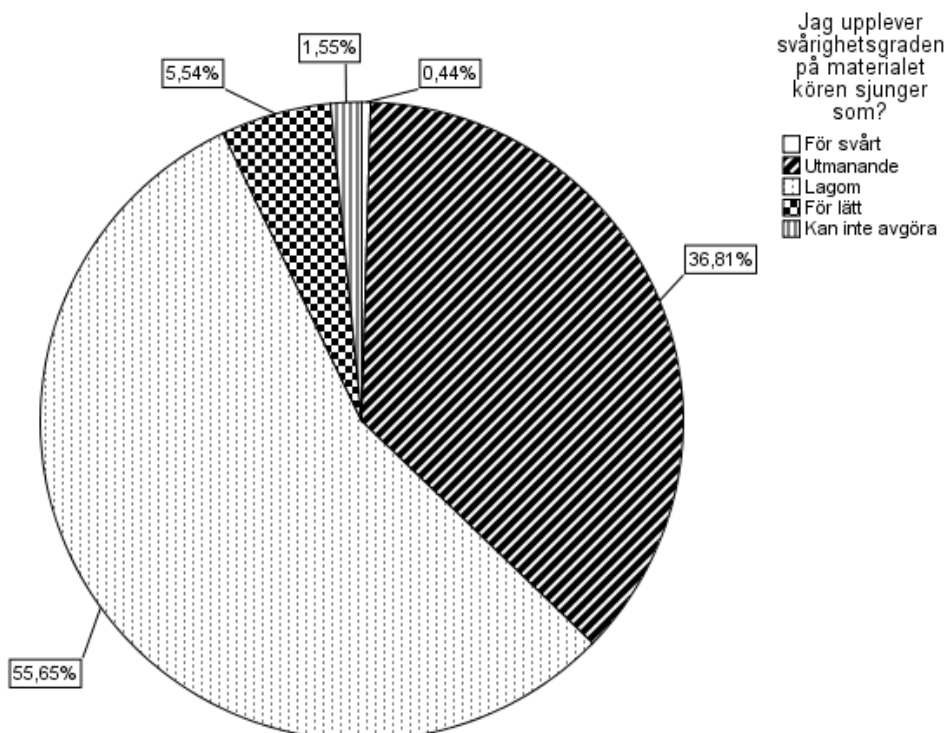
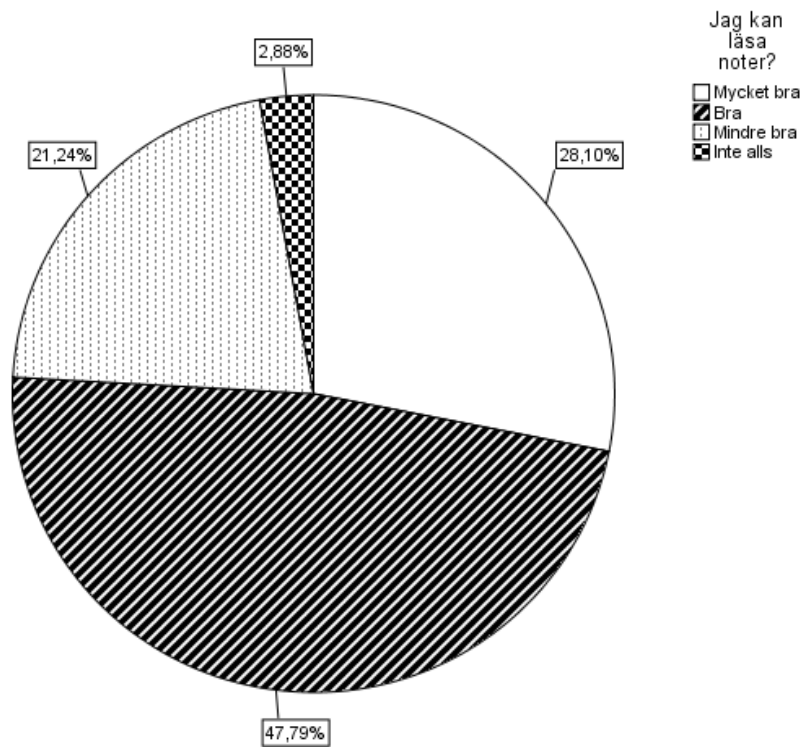
Hur många fritidsaktiviteter deltar jag i varje vecka utöver kören?

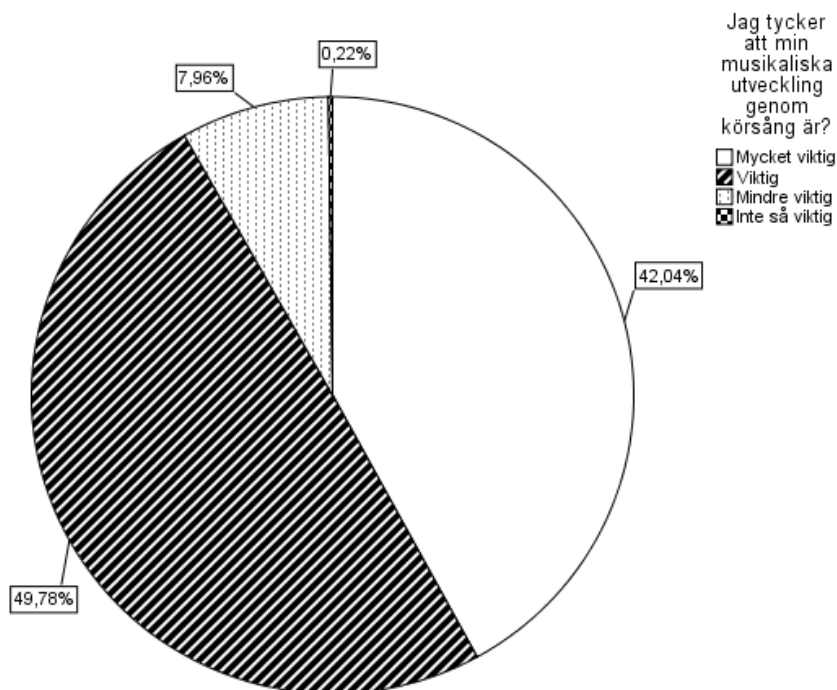
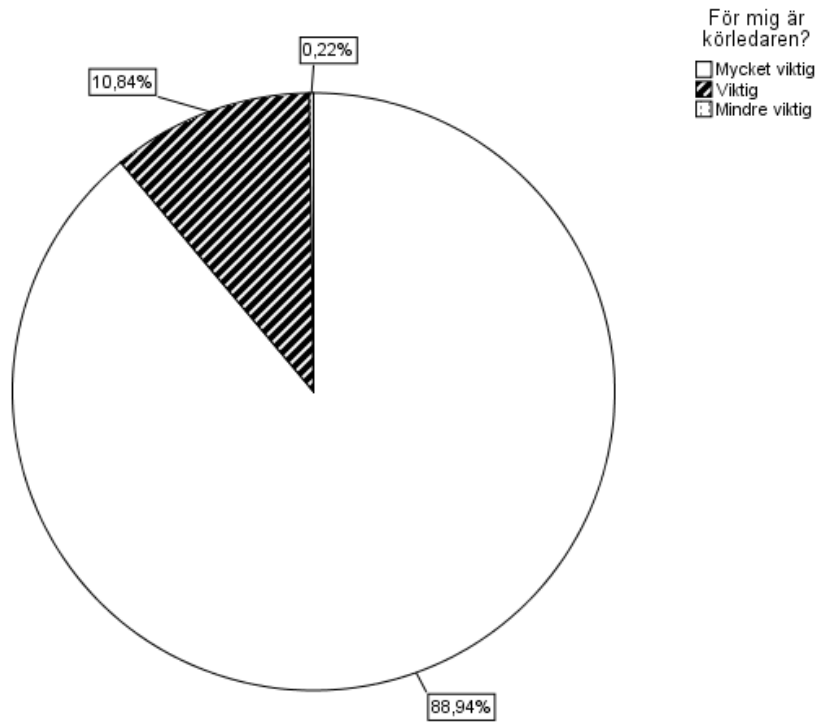

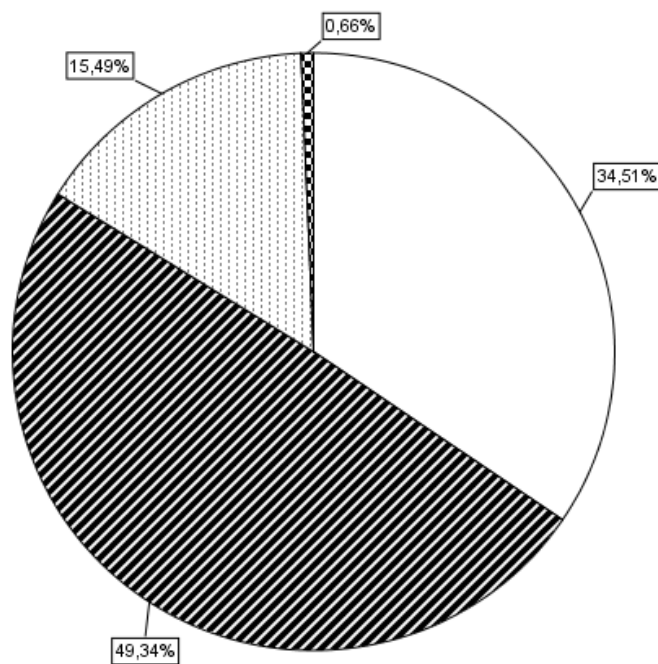
Hur många musikaliska aktiviteter medverkar jag i för tillfället?

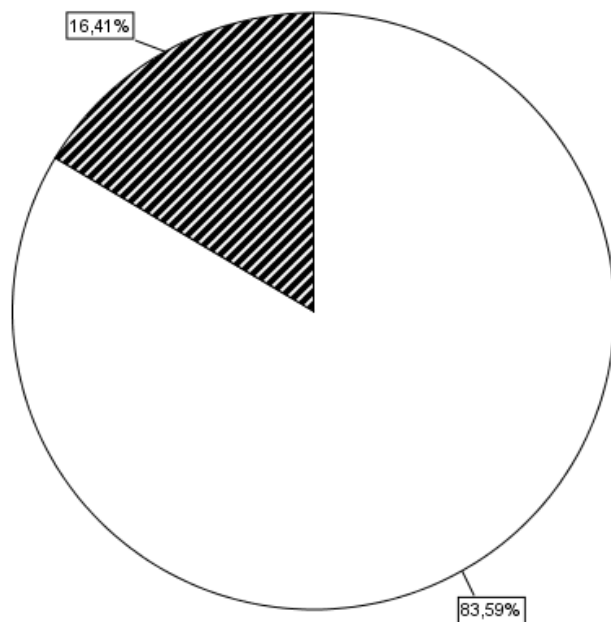

Jag tycker att min sociala utveckling genom körsång är?

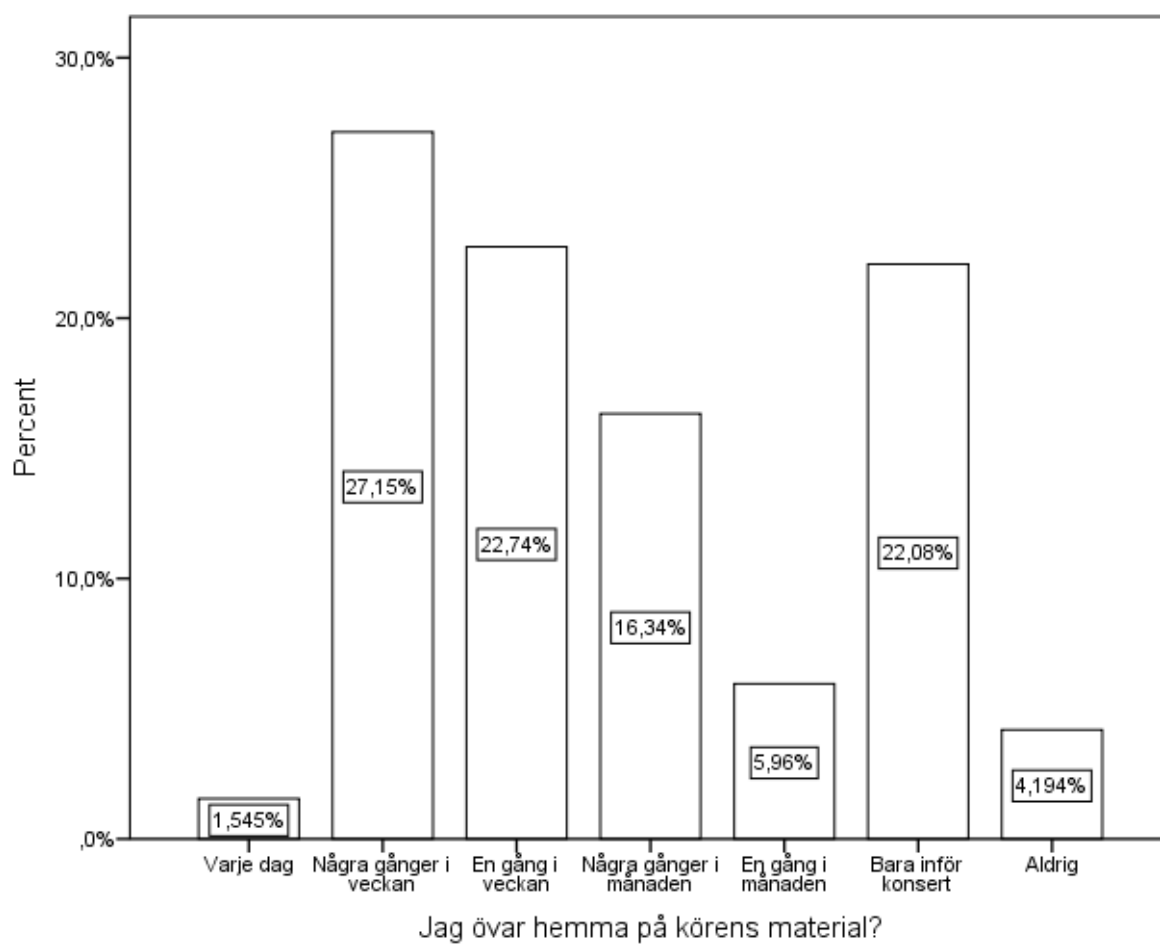
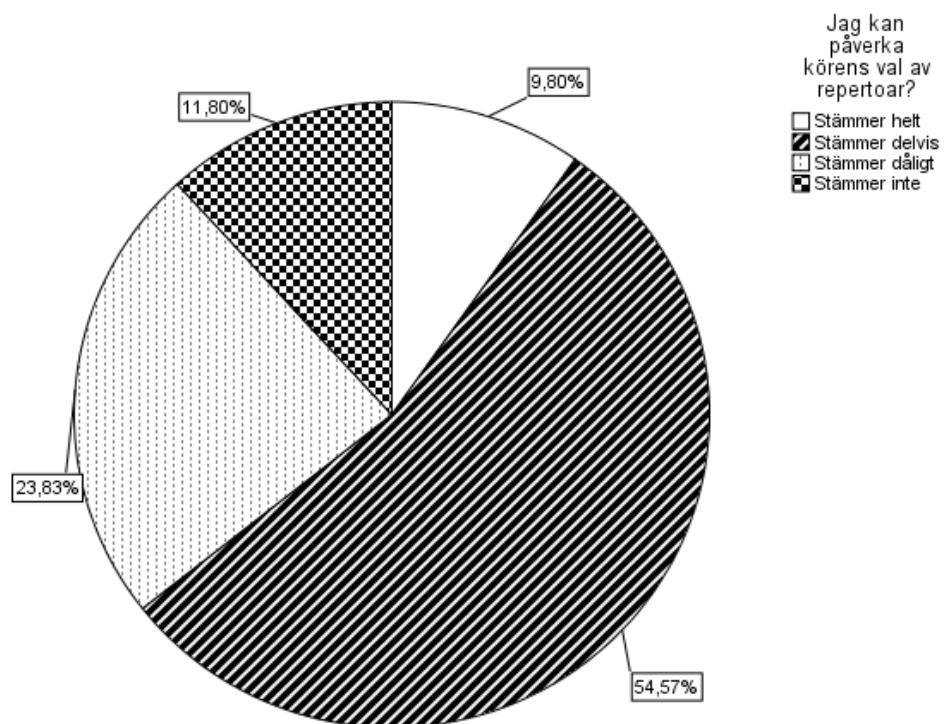
- Mycket viktig
- Viktig
- Mindre viktig
- Inte så viktig

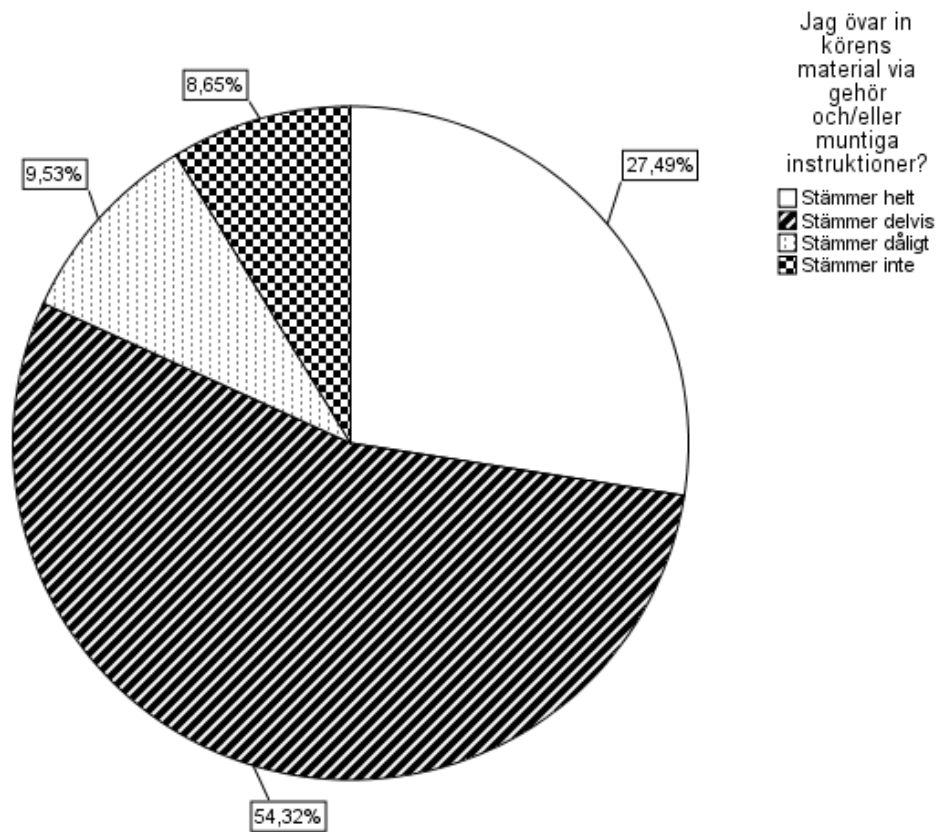
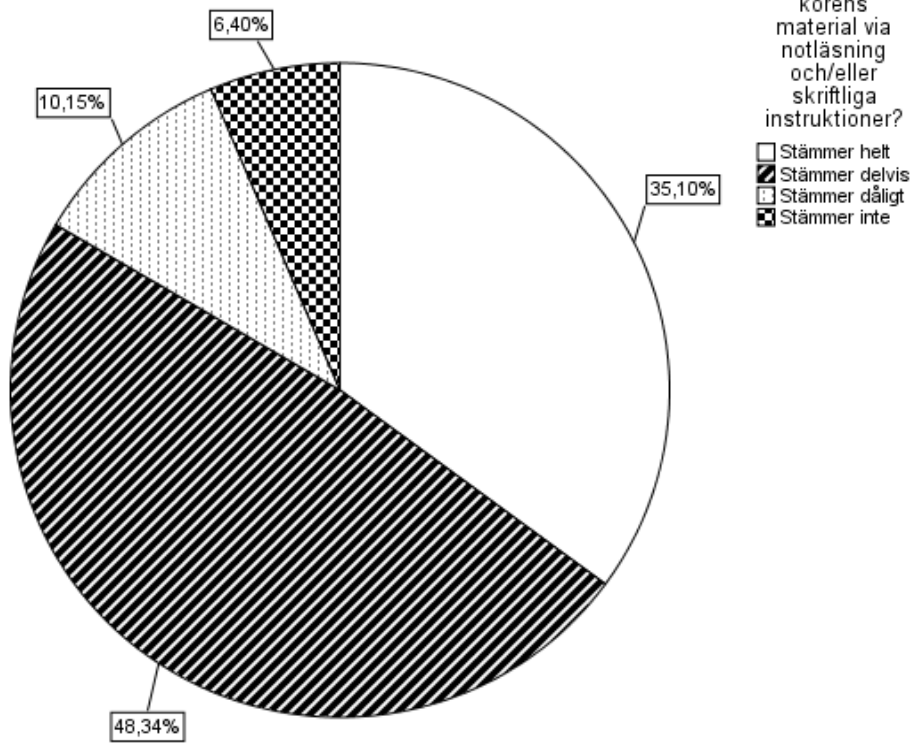

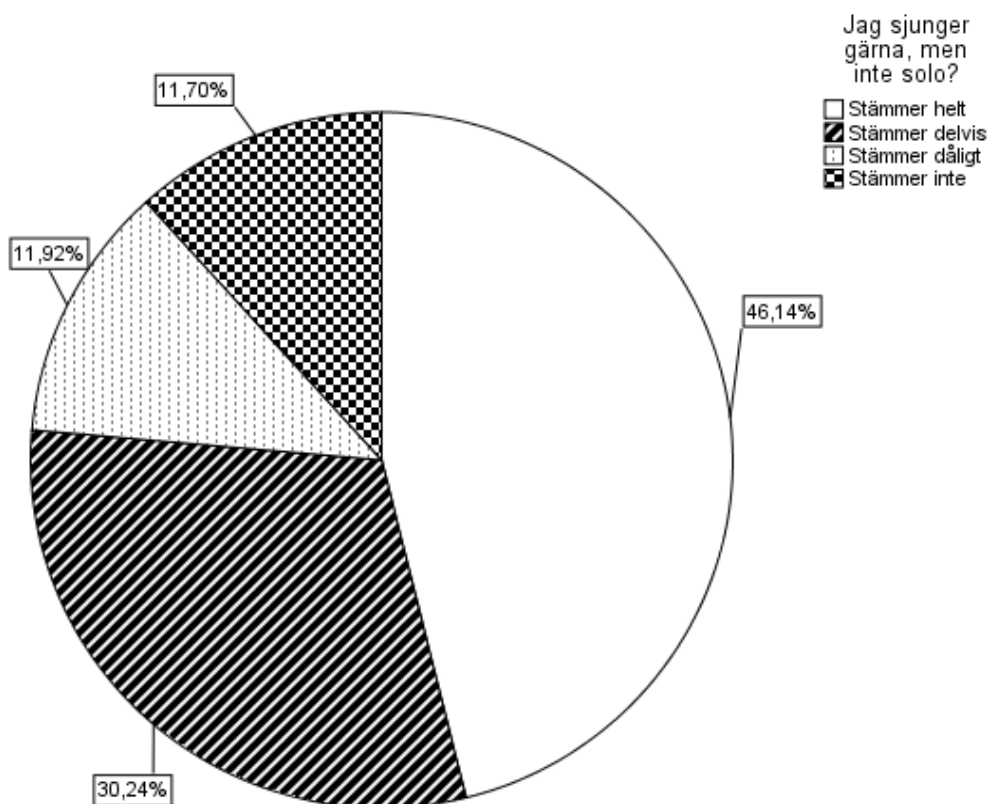
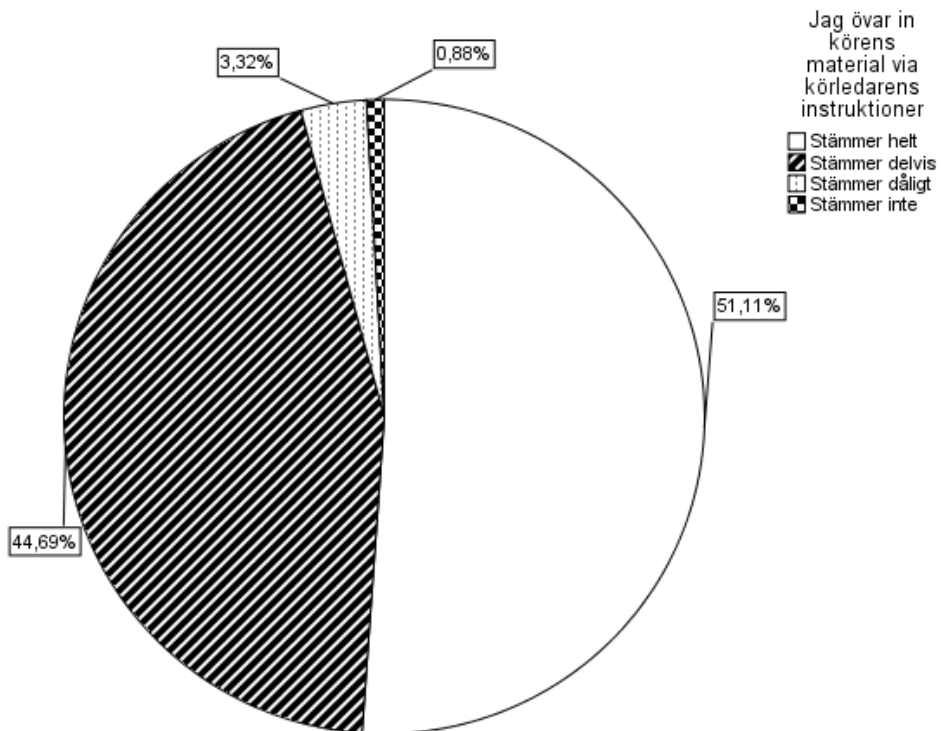
Närvarar du vid alla repetitionstillfällena? (Sjukdom borträknat)

- Ja
- Nej

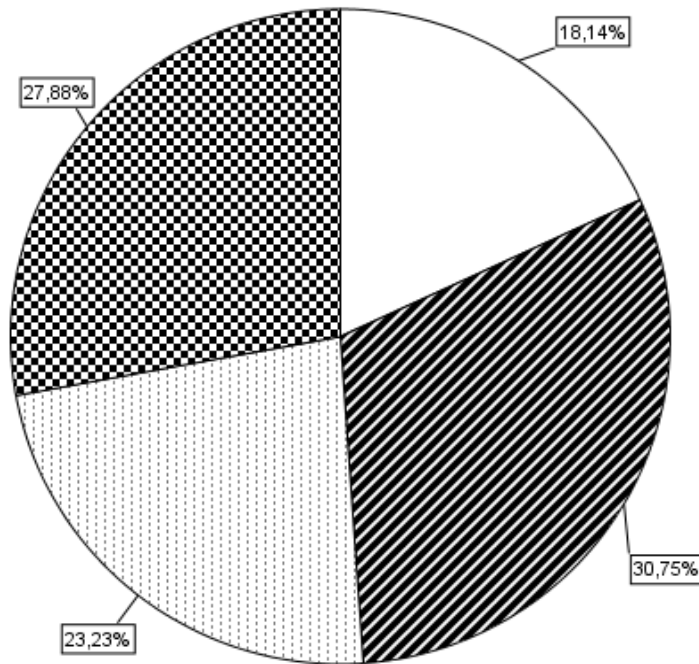

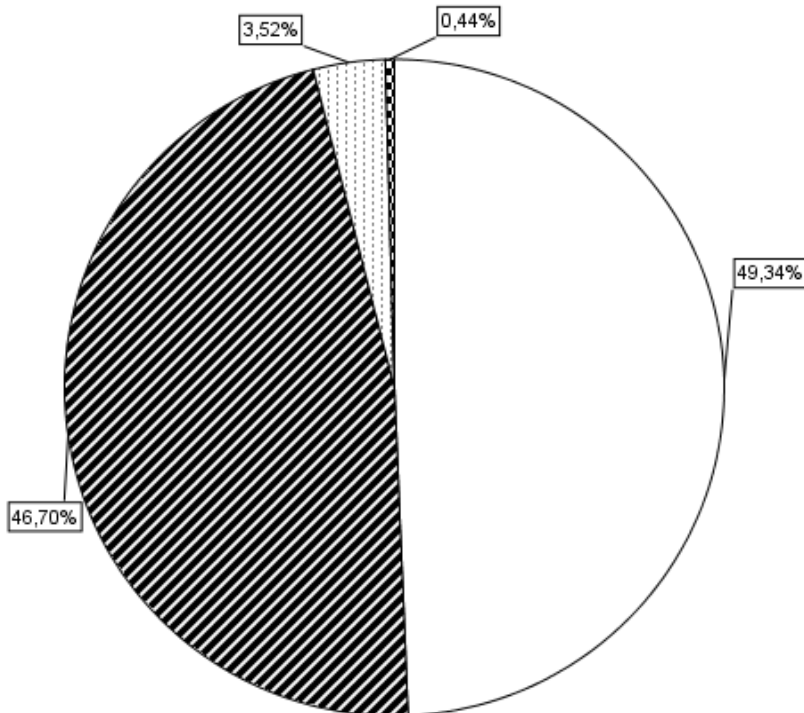
Jag sjunger gärna solo när tillfälle ges?

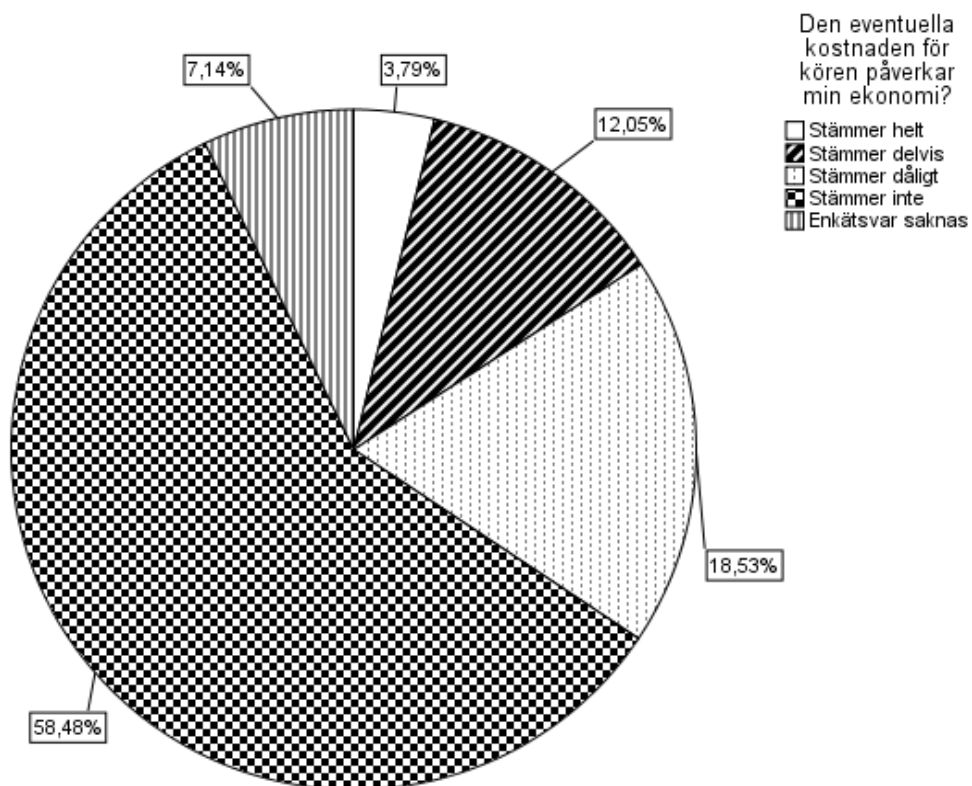
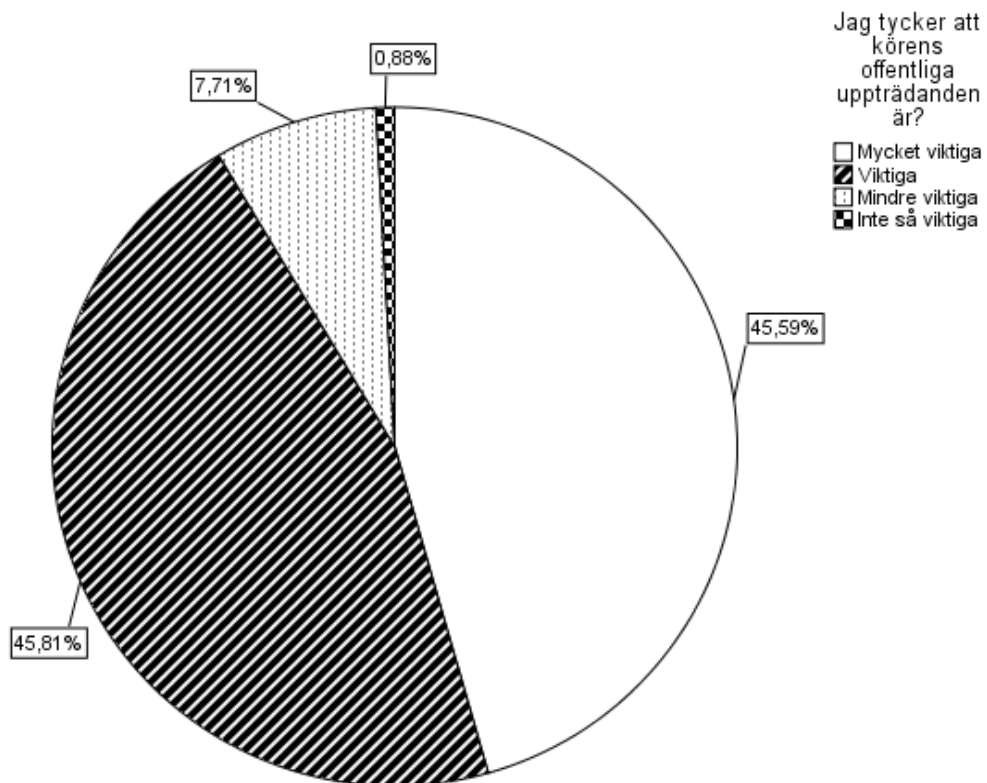
- Stämmer helt
- Stämmer delvis
- Stämmer dåligt
- Stämmer inte

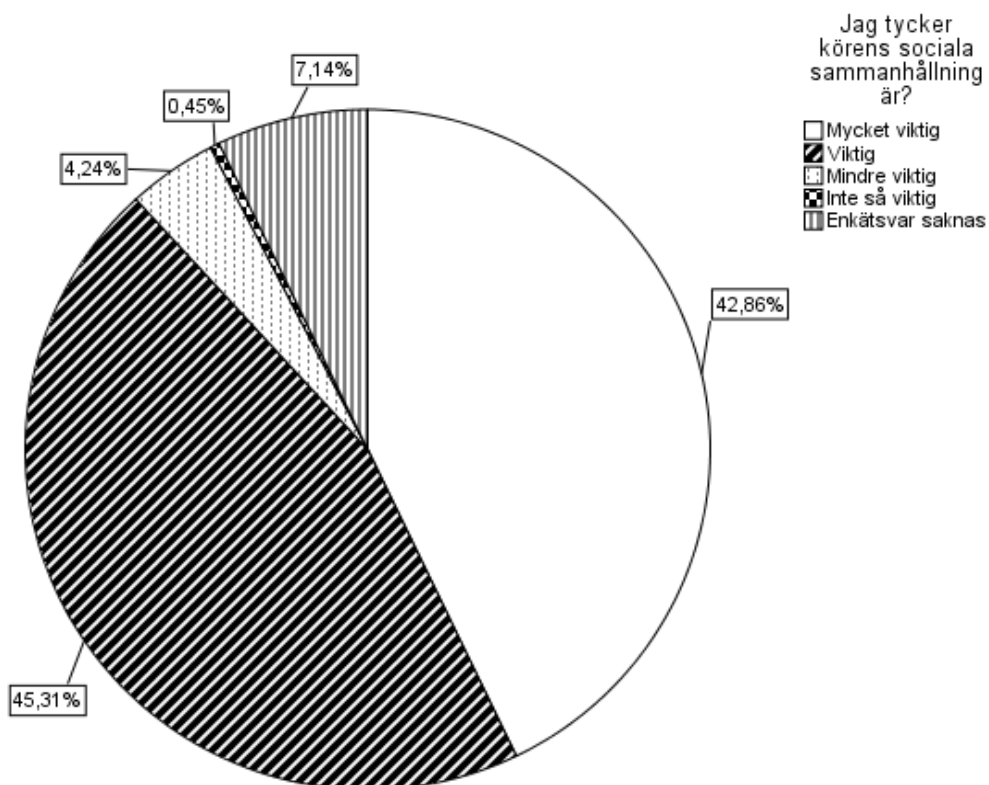
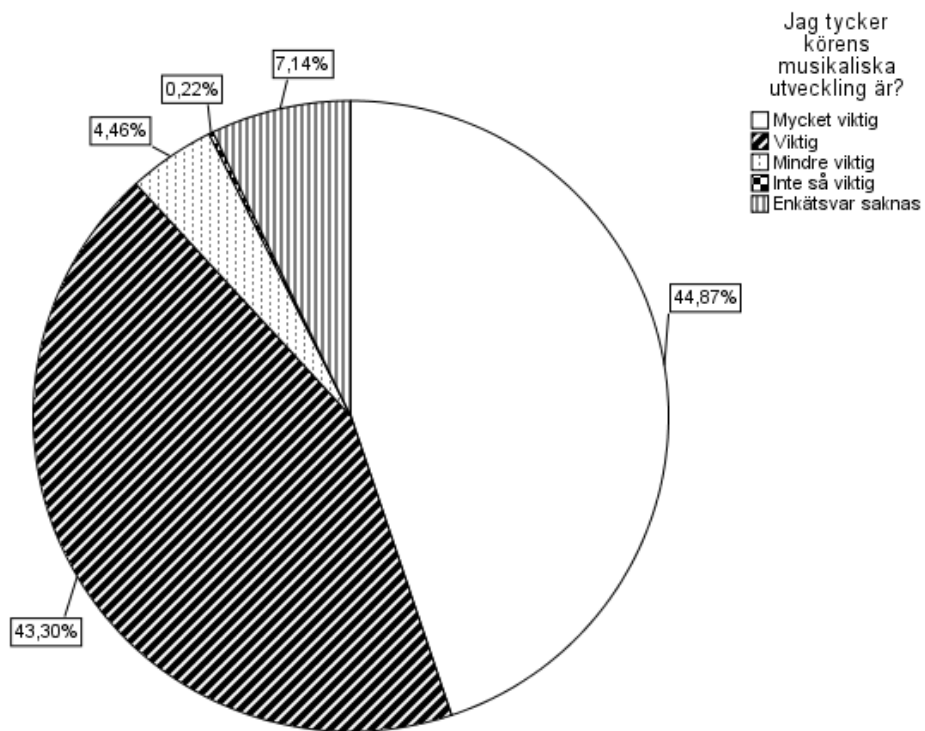

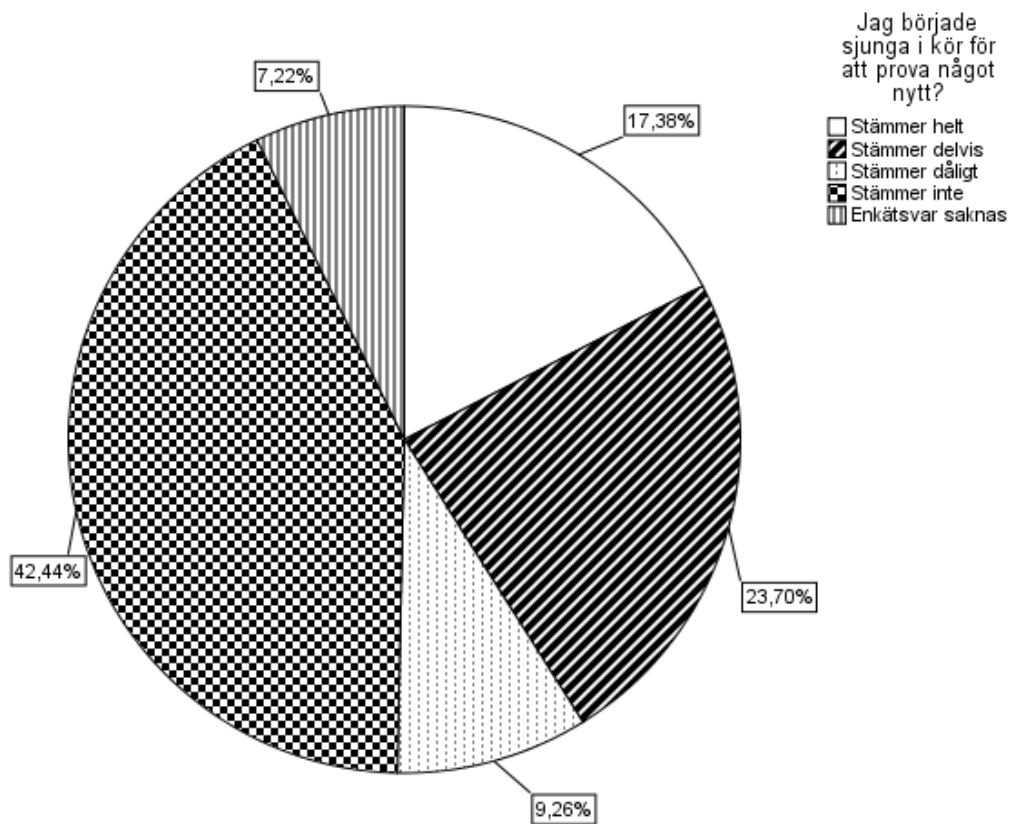
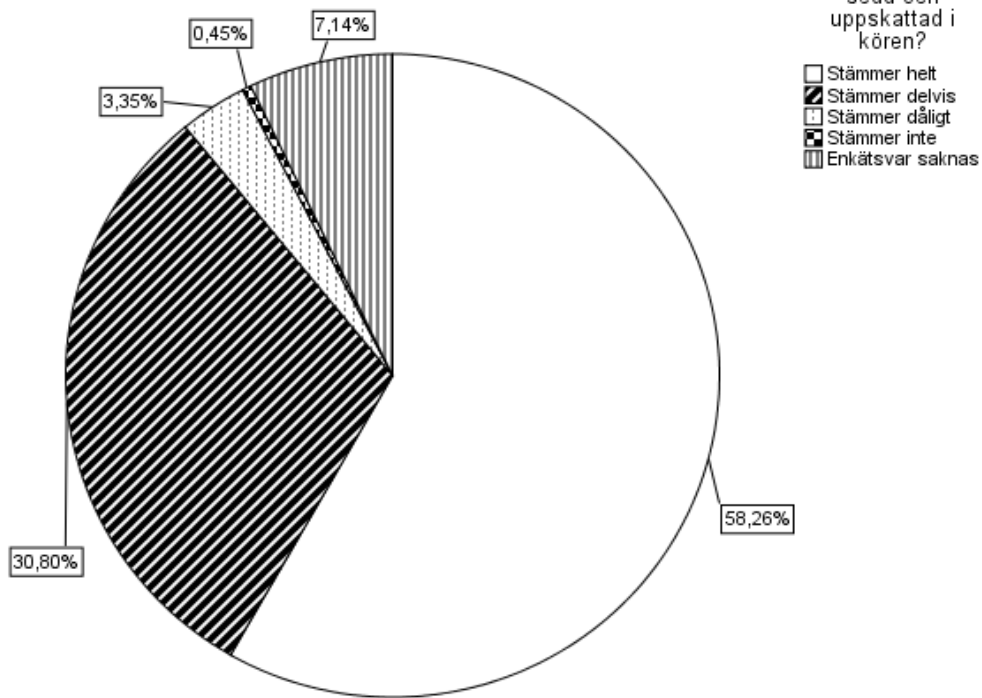
Jag prioriterar kören framför andra fritidssysselsättningar?

- Ja
- Oftast
- Sällan
- Nej

Ord	Antal gånger de förekom
<i>Glädje</i>	<i>117</i>
<i>Gemenskap</i>	<i>34</i>
<i>Glad</i>	<i>30</i>
<i>Avkoppling</i>	<i>24</i>
<i>Samhörighet</i>	<i>18</i>